

Stan rozwoju usług publicznych na terenie powiatu

Materiał pomocniczy dla opracowań strategicznych
Powiatu Tucholskiego i Gmin Powiatu Tucholskiego

Niniejsze opracowanie zostało wykonane w latach 2013-15 w związku z pracami na potrzeby dokumentów strategicznych Powiatu Tucholskiego i Gmin Powiatu Tucholskiego z wykorzystaniem danych i informacji samorządów gminnych i powiatowego oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Głównym celem opracowania jest dokonanie szczegółowej analizy uwarunkowań w zakresie analizowanych zagadnień branżowych – jako materiału pomocniczego dla syntetycznej diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru Powiatu Tucholskiego.

opracowanie: Adam Stańczyk

Cel i metoda opracowania

Usługi publiczne - czyli należące do tzw. „zadań własnych samorządów” - realizowane na poziomie gmin i powiatów mają podstawowe znaczenie dla codziennej jakości życia mieszkańców, a w szerszym ujęciu wpływają na szeroko rozumianą konkurencyjność gminy i powiatu. Do tej kategorii usług należą te, z którymi mieszkańcy stykają się bardzo często – stąd jakość realizacji tych usług ma bezpośredni i pośredni wpływ na warunki życia, a liczba miejscowości, w których usługi takie są dostępne wpływa na komfort korzystania z nich.

Oczywiście stan rozwoju usług publicznych jest wypadkową wielu czynników, zarówno zależnych od władz samorządowych, jak i całkowicie od nich niezależnych. Do najważniejszych należą: możliwości finansowe budżetów (najczęściej oceniane jako niewystarczające dla optymalnej realizacji zadań), stan rozwoju sieci osadniczej (przy rozdrobnionej sieci osadniczej zawsze znaczna część miejscowości będzie tego typu usług pozbawiona, a mieszkańcy będą zmuszeni wyjeżdżać ze swej miejscowości, aby z tych usług skorzystać), świadomość władz gminnych co do potrzeby rozwoju danego rodzaju usług (czasem powiązana z presją społeczną).

Zakres odpowiedzialności samorządów gmin i powiatów w zakresie usług publicznych, regulują odpowiednio:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym..

Do zadań stawianych na poziomie gmin zaliczyć należy zadania z zakresu:

- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (...),
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych (...),

Do zadań powiatowych zaliczyć należy zadania z zakresu:

- edukacji publicznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej,
- transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki,
- administracji architektoniczno-budowlanej,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,

- obronności,
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych (...).

Celem niniejszego opracowania jest:

- ewidencja usług publicznych obecnych na terenie powiatu wraz z oceną ich funkcjonowania dokonaną przez poszczególne samorządy,
- identyfikacja potrzeb (formułowana przez samorządy) w zakresie przyszłego rozwoju bazy usług publicznych,
- jako uzupełnienie powyższego - zestawienie danych statystycznych dotyczących usług oświatowych dla powiatu na tle województwa (w niektórych aspektach – także dla gmin powiatu). Edukacja to jedna z najważniejszych kategorii usług publicznych – mająca bezpośrednie przełożenie na rozwój społeczny, w tym także pozycję młodych mieszkańców gminy/powiatu na rynku pracy. Przypomnieć należy, że do zadań gmin należy realizacja usług oświatowych na trzech poziomach – przedszkolnym, szkoły podstawowej i gimnazjum, a do zadań powiatu – realizacja usług oświatowych na poziomie ponadgimnazjalnym. Są to poziomy kluczowe dla przyszłej konkurencyjności na rynku pracy. Należy także zauważyć, że na podobne (jak w przypadku edukacji) porównanie zasługują także inne sektory usług publicznych – jednak ze względu na bardzo ograniczoną dostępność danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny nie jest możliwe dokonanie tego w sposób satysfakcjonujący, jeśli chodzi o zakres porównań i w sposób rzetelny, jeśli chodzi o ocenę jakości usług.

Opracowanie w zasadniczej części opiera się na informacjach przekazanych przez poszczególne urzędy gmin i starostwo. W części uzupełniającej podstawę stanowiły dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Oprócz zadań należących do sfery usług publicznych, w opracowaniu wskazano także na lokalizację innych instytucji o istotnym znaczeniu dla obsługi mieszkańców – mających bezpośredni wpływ na codzienną jakość życia mieszkańców i dotyczących znacznej części mieszkańców. Są to: usługi finansowe, usługi pocztowe oraz lokalizacja obiektów kultury religijnej. Usług tych nie można zaliczyć do kategorii usług publicznych – ponieważ nie są prowadzone przez samorządy, ale nie są to także typowe usługi komercyjne. Ich społeczna użyteczność jest bardzo duża – kształtują powiązania społeczne (kościół jako miejsca spotkań integrują społeczność kilku-kilkunastu miejscowości, często tworząc związki bardziej trwałe, niż formalne powiązania administracyjne), wpływają na warunki życia, a pośrednio na warunki prowadzenia działalności gospodarczych (banki, urzędy pocztowe) stąd niezależnie od formy organizacyjnej, powinny leżeć w kręgu zainteresowania samorządów, gdyż w interesie każdej z gmin jest, aby instytucje te funkcjonowały jak najlepiej.

Jednostki organizacyjne gmin na terenie powiatu tucholskiego oraz powiatu tucholskiego – na podstawie Biuletynów Informacji Publicznej

Jednostka samorządu terytorialnego	Jednostki organizacyjne
Gmina Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul Szkolna 2, Cekcyn • Gminny Zespół Oświatowy w Cekcynie, ul Szkolna 2, Cekcyn • Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie, ul. Szkolna 2, Cekcyn • Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie, ul, Szkolna 4, Cekcyn • Przedszkole Gminne w Cekcynie, ul. Główna 9, Cekcyn

	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Cekcynie, ul. Dworcowa 6, Cekcyn • Zespół Szkół w Cekcynie: <ul style="list-style-type: none"> • Szkoła Podstawowa w Cekcynie, ul. Szkolna 8, Cekcyn • Gimnazjum w Cekcynie, ul. Szkolna 41, Cekcyn • Szkoła Podstawowa w Iwcu, Iwiec 18, • Szkoła Podstawowa w Zielonce, Zielonka 27
Gmina Gostycyn	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Zespół Oświatowy – ul. Sępoleńska 12 • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – ul. Sępoleńska 12a • Gminny Ośrodek Kultury, ul. Główna 35 • Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Sępoleńska 12a • Publiczne Przedszkole Gostycyn, ul. Główna 53 • Zespół Szkół w Gostycynie, ul. Sępoleńska 12a • filia - Szkoła Podstawowa Wielki Mędromierz • filia- Szkoła Podstawowa Wielka Klonia • Szkoła Podstawowa Pruszcz, ul. Dworcowa 33
Gmina Kęsowo	<ul style="list-style-type: none"> • Straż Gminna w Kęsowie - Kęsowo, ul. Główna 19 • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Kęsowo, ul. Główna 19 • Zakład Gospodarki Komunalnej w Kęsowie - Kęsowo, ul. Szkolna 2 • Gminny Zespół Oświatowy w Kęsowie - Kęsowo, ul. Szkolna 11 • Zespół Szkół w Kęsowie - Kęsowo, ul. Szkolna 11 • Zespół Szkół w Żalnie - Żalno, ul. Szkolna 1 • Filia ZS Kęsowo w Drożdzienicy - Drożdzienica 28 • Oddział przedszkolny w Piastoszynie - Piastoszyn, ul. Główna 34 • Wiejski Dom Kultury- Kęsowo, ul. Główna 7 • Biblioteka Publiczna - Kęsowo, ul. Główna 7
Gmina Lubiewo	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Zespół Szkół w Lubiewie • Zespół Szkół w Bysławiu • Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubiewie • Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo • Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiewie • Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza Gminy Lubiewo
Gmina Śliwice	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole Samorządowe „Borowiaczek” w Śliwicach, ul. Pocztowa 2 • Szkoła Podstawowa im. Ks. E. Staniszewskiego w Śliwicach, ul. Szkolna 9 • Gimnazjum w Śliwicach, ul. Szkolna 9 • Szkoła Podstawowa w Śliwiczkach, Śliwiczki 97 • Szkoła Podstawowa w Lińsku, Lińsk 37 • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach, ul. Ks. dra St. Sychowskiego 28 • Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach, ul. Dworcowa 11 • Zakład Usług Komunalnych - Śliwice, ul. Czerska 2 • Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach, ul. Dworcowa 39
Gmina Tuchola	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi; • Gminny Zespół Oświatowy w Tucholi; • Tucholski Ośrodek Kultury w Tucholi; • Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi; • Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tucholi; • Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi Sp. z o.o.;

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole nr 1 w Tucholi; • Przedszkole nr 2 w Tucholi; • Gimnazjum nr 1 w Tucholi; • Gimnazjum nr 2 w Stobnie; • Szkoła Podstawowa nr 1 w Tucholi; • Szkoła Podstawowa nr 3 w Tucholi; • Szkoła Podstawowa nr 5 w Tucholi; • Szkoła Podstawowa w Stobnie; • Szkoła Podstawowa w Kiełpinie; • Szkoła Podstawowa w Raciążu; • Szkoła Podstawowa w Legbądzie.
Powiat Tucholski	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – ul. Pocztowa 7 w Tucholi • Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej • Zarząd Dróg Powiatowych – ul. Przemysłowa 6 w Tucholi • Z. S. Licealnych i Technicznych - ul. Świecka 89a w Tucholi • Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych - ul. Nowodworskiego 9-13 w Tucholi • Tuch. Centrum Edukacji Zawodowej - ul. Świecka 89a w Tucholi • Zespół Szkół Ogólnokształcących – ul. Pocztowa 8a w Tucholi • Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy – ul. Piastowska 30 w Tucholi • Poradnia Psychol.-Pedagogiczna – ul. Piastowska 30 w Tucholi • Dom Dziecka – ul. Kościuszki 16 w Tucholi • Powiatowy Zakład Obsługi – ul. Pocztowa 7 w Tucholi • Powiatowy Urząd Pracy – ul. Plac Wolności 23 w Tucholi • Spec. Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – ul. Przemysłowa 6 w Tucholi • Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach – ul. Szkolna 9 w Śliwicach • Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli – ul. Pocztowa 7 w Tucholi • Zakład Aktywności Zawodowej – ul. Świecka 89a w Tucholi

Charakterystyka usług publicznych według informacji samorządów

Gmina Cekcyn

Edukacja

Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy:

a) szkoły podstawowe

- Szkoła Podstawowa w Cekcynie - pojemność max – 363 uczniów, stopień wykorzystania – 56,18%
- Szkoła Podstawowa w Zielonce – pojemność max – 90 uczniów, stopień wykorzystania – 74,11%
- Szkoła Podstawowa w Iwcu - pojemność max – 162 uczniów, stopień wykorzystania – 56,18%

b) gimnazja

- Gimnazjum w Cekcynie - pojemność max – 341 uczniów, stopień wykorzystania – 61,29%

c) przedszkola

- Przedszkole Gminne w Cekcynie – ilość miejsc 67, stopień wykorzystania – przekracza teoretyczne możliwości (obecnie 127 dzieci)

d) oddziały przedszkolne przy szkołach

- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Iwcu - 23 dzieci
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Zielonce – 34 dzieci

Charakterystyka bazy lokalowej placówek edukacyjnych:

SZKOŁA PODSTAWOWA W CEKCYNIE	<p>Budynek 45-letni, trzykondygnacyjny z salą gimnastyczną i zespołem boisk. Stan techniczny budynku – dobry.</p> <p>Pilną potrzebą w zakresie remontów i modernizacji jest modernizacja kanalizacji, ułożenie kostki polbrukowej przed budynkiem szkoły, zaprojektowanie i wybudowanie placu zabaw dla dzieci, konieczność dostosowania warunków do przyjęcia sześciolatków, zakup mebli do klas oraz wyposażenie w pomoce naukowe.</p> <p>Szkoła wyposażona jest w salę gimnastyczną, bieżnię 4 – torową, poliuretanową o długości 200 m, skocznię do skoku w dal, boisko do piłki nożnej, boisko do piłki koszykowej, boisko do piłki siatkowej, boisko do piłki ręcznej. Nie istnieją potrzeby inwestycji w tym zakresie.</p> <p>W zakresie wyposażenia w sprzęt komputerowy - istnieje konieczność doposażenia pracowni, aby uzyskać 24 stanowiska dla uczniów oraz dalsza modernizacja/wymiana zużytego sprzętu komputerowego</p>
SZKOŁA PODSTAWOWA W ZIELONCE	<p>Budynek jest w dobrym stanie technicznym, w najbliższych latach nie planuje się rozbudowy ani modernizacji. Remontu będzie jednak wymagało w najbliższych latach wnętrze budynku – malowanie sal lekcyjnych i korytarzy, wymiana podłóg w szatniach, odnowienie schodów do starej części budynku szkoły, docieplenie poddasza.</p> <p>W szkole funkcjonuje mała sala gimnastyczna. Brak jest boiska wielofunkcyjnego. Szkoła korzysta z boiska gminnego do gry w piłkę nożną.</p> <p>W zakresie wyposażenia w sprzęt komputerowy - pracownia komputerowa jest</p>

	przestarzała i wymaga gruntownej modernizacji
SZKOŁA PODSTAWOWA W IWCU	<p>Budynek w stanie technicznym dobrym, największych inwestycji wymaga budynek przy sali gimnastycznej, gdzie niezbędna jest przebudowa połączona z kapitalnym remontem. Przebudowa jest niezbędna ze względu na konieczność uzyskania oddzielnego wejścia do sal przeznaczonych dla grup przedszkolnych i powstania nowego zaplecza dla sali gimnastycznej (szatnie, toalety, prysznice, magazyn sprzętu sportowego. Remontu wymagają również 4 sale dydaktyczne, stołówka oraz pokój nauczycielski. Potrzebna jest również dalsza modernizacja chodników na terenie szkoły oraz wymiana ogrodzenia.</p> <p>Szkoła ma dobrą bazę do prowadzenia zajęć z aktywności ruchowej (sala gimnastyczna 10x25m, boisko wielofunkcyjne). Brak jest bieżni – minimum to prosty dwutorowy odcinek o długości ok. 80 m zakończony z jednej strony skocznią do skoku w dal. Po wybudowaniu nowego zaplecza do sali gimnastycznej możliwy będzie zakup sprzętu sportowego, obecnie brak jest miejsca do jego przechowywania.</p> <p>Wyposażenie w sprzęt komputerowy jest wystarczające do prowadzenia procesu dydaktycznego. Prace ułatwiłyby komputery i tablice interaktywne w każdej klasie – co umożliwia atrakcyjniejszy i bardziej zrozumiały przekaz. Niezbędne jest wyposażenie nauczycieli w sprzęt komputerowy do prowadzenia zajęć.</p>
GIMNAZJUM W CEKCYNIE	<p>Nowy budynek w kompleksie z halą widowiskowo-sportową, oddany do użytkowania w 2013 r. Stan techniczny – idealny. Istnieje potrzeba wyposażenia klas w tablice interaktywne.</p> <p>Zajęcia wychowania fizycznego odbywają się na hali sportowej, z pełnowymiarowym boiskiem do futsalu, z siłowniami i salką do ćwiczeń korekcyjnych. Z inwestycji w infrastrukturę sportową konieczne jest zaplanowanie i realizacja bieżni sportowej.</p> <p>Ocenia się, że pracownia komputerowa spełnia oczekiwania i na chwilę obecną nie ma potrzeby inwestycji w tej dziedzinie. Z biegiem czasu konieczna będzie wymiana sprzętu komputerowego ze względu na jego zużycie lub wprowadzanie nowych technologii.</p>
PRZEDSZKOLE GMINNE W CEKCYNIE	<p>Istnieje pilna potrzeba powstania nowego obiektu Przedszkola w Cekcynie, gdyż obecny budynek nie spełnia wymogów sanitarnych ani przeciwpożarowych. Nie ma w nim pomieszczeń do zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych. Plac rekreacyjny przy budynku przedszkola jest za mały i ma ograniczoną liczbę urządzeń do zabawy.</p>

Instytucje kultury

Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie

Świetlice wiejskie w miejscowościach:

- Brzozie
- Iwiec
- Krzywogoniec
- Ludwichowo
- Małe Gacno
- Nowy Sumin
- Ostrowo
- Wielkie Budziska
- Wysoka
- Zalesie
- Zielonka
- Zdroje

Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie
Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie Filia w Iwcu
Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie Filia w Małym Gacnie

Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie prowadzi 5 rodzajów stałych zajęć, z których nieodpłatnie korzystają dzieci i młodzież:

- zajęcia plastyczne, w których biorą udział 64 osoby, w dwóch grupach wiekowych od 6 do 9 lat oraz od 10 do 14 lat,
- zajęcia manualne, na które uczęszcza 45 osób, w 4 grupach wiekowych
- zajęcia taneczne, gdzie tańczyć uczy się 49 dzieci, w 2 grupach wiekowych
- zajęcia teatralne skupiają 10 osób, z 2 grup wiekowych
- zajęcia cyrkowe, na których żonglerki i ekwilibrysty uczy się 10 osób.

Do seniorów skierowana jest oferta przygotowana przez działający Zespół Wokalny „Cisowianie”, w którym śpiewa 18 osób oraz zajęcia proponowane przez Klub Seniora „Cisowianie” liczący 25 osób.

GOK prowadzi również warsztaty rękodzielnicze dla osób dorosłych, w których bierze udział około 20 osób.

Wszystkie prowadzone sekcje stałe, prowadzone są w sposób nieodpłatny.

Do najważniejszych przedsięwzięć organizowanych lub współorganizowanych corocznie przez GOK należy zaliczyć:

- organizację finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- organizację ferii zimowych dla młodzieży szkolnej,
- organizację Festiwalu Teatralnego Świetlic Wiejskich,
- organizację: „Dnia Matki”, „Dnia Kobiet”, „Dnia Dziecka”, obchodów świąt państwowych,
- organizację konkursów plastycznych i fotograficznych oraz wystaw plastycznych,
- organizację gier terenowych,
- organizację letnich imprez plenerowych: Noc Świętojańska, Dni Gminy Cekcyn, Piknik Seniora, Dni Gminy Cekcyn, Dożynki Gminne,
- przeprowadzanie letnich warsztatów (dla dzieci z terenu gminy oraz dla dzieci turystów wypoczywających w gminie)
- GOK w Cekcynie współpracuje i nadzoruje merytorycznie instruktorów świetlic wiejskich

Dobrze ocenia się także współpracę GOK z Centrum Dziecka i Rodziny (Fundacja J. A. Komeńskiego) – ośrodek współpracuje z realizatorami projektu na rzecz najmłodszych dzieci (od 0 do 4 lat). Animatorzy GOKu przygotowują zajęcia dla najmłodszych i ich rodziców, zabawy i gry edukacyjne, np. podczas „Gminnego Pikniku Rodzinnego” czy „Jesiennych zabaw ruchowych”.

GOK współpracuje również ze szkołami z terenu gminy, lokalnymi stowarzyszeniami, Gminną Biblioteką Publiczną i Przedszkolem Gminnym (współpraca polega na przygotowaniu sali na uroczystości i imprezy, obsłudze nagłośnienia, organizacji zabaw i konkursów podczas bali karnawałowych czy pomoc w obróbce graficznej plakatów i zaproszeń).

W ramach działalności GOK działa Centrum Kształcenia na Odległość na Wsiach oraz Ośrodki Turystyczne w Cekcynie i Zdrojach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie oprócz swojej podstawowej działalności prowadzi Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki (spotkania odbywają raz w miesiącu) oraz spotkania seniorów. Poza tym biblioteka organizuje wieczory poetyckie, spotkania z pisarzami, zajęcia dla grup przedszkolnych, cykliczne konkursy czytelnicze oraz Konkurs dla poetów „O Cisowa Gałązkę”. W 2013 roku biblioteka przystąpiła do Programu Rozwoju Bibliotek, który jest przedsięwzięciem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Fundacji Billa i Melindy Gates, realizowanym przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Podejmowane tu działania mają pomóc w wyrównaniu szans rozwojowych oraz wzmocnić kapitał społeczny gmin liczących mniej niż 20 tys. mieszkańców, głównie przez pomoc w zapewnieniu bezpłatnego dostępu do sprzętu komputerowego i Internetu. Dzięki udziałowi w PRB biblioteka gminna oraz filie otrzymały komputery, sprzęt wielofunkcyjny, projektor multimedialny oraz aparaty cyfrowe. Od października 2013 do marca 2014 roku bibliotekarki uczestniczyły w cyklu szkoleń: informatycznych, specjalistycznych i dotyczących planowania rozwoju biblioteki, w efekcie których opracowany został Plan Rozwoju cekcyńskiej biblioteki na lata 2014-2019. Biblioteka realizuje również program „Biblioteka lubi smyka – cykliczne zajęcia z książką i nie tylko - dla małych dzieci i ich rodziców”. Liczba odwiedzin w bibliotece w 2013 r. - 9886 czytelników.

Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie Filia w Iwcu - liczba korzystających osób – 928. Biblioteka filialna realizuje również zadania wymienione powyżej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie Filia w Małym Gacnie - liczba korzystających osób w 2013 r. - 928. Filia organizuje spotkania dla dzieci z przedszkola oraz zajęcia dla uczniów z okazji Dnia Pluszowego Misia oraz obchodów Bożego Narodzenia. Biblioteka realizuje również takie same zadania, jak biblioteka w Cekcynie

Świetlice wiejskie – na terenie gminy Cekcyn funkcjonuje 12 świetlic wiejskich. Wszystkie świetlice działają w oparciu o zatwierdzony plan pracy (zadania realizowane przez instruktorów we wszystkich świetlicach są podobne). Są to miejsca, w których dzieci i młodzież mogą rozwijać swoje zainteresowania, uczestniczyć w zawodach sportowych i zabawach plenerowych, po zajęciach szkolnych i blisko swojego miejsca zamieszkania. Świetlice wiejskie stały się małymi ośrodkami kulturalnymi, z ich oferty korzystają również dorośli mieszkańcy sołectw. Na stałe w grafik zajęć wpisało się już przygotowywanie ozdób wielkanocnych i bożonarodzeniowych na jarmarki świąteczne oraz przygotowywanie spektaklu teatralnego, który corocznie prezentowany jest na Festiwalu Teatralnym Świetlic Wiejskich Gminy Cekcyn. W świetlicach realizowane są również projekty Kół Gospodyń Wiejskich, które pozyskują fundusze zarówno z grantów gminy Cekcyn, jak też ze środków unijnych. W Krzywogórcu, Nowym Suminie, Brzoziu i Wysokiej w świetlicach działały tzw. Grupy Zabawowe dla dzieci do 4 roku życia, rozszerzając tym samym ofertę na najmłodszych oraz angażując rodziców dzieci. Grupy spotykały się raz w tygodniu na 2 godziny. W świetlicy wiejskiej w Ostrowie, Nowym Suminie i Małym Gacnie funkcjonowały grupy edukacyjno – zabawowe dla dzieci w wieku od 2-4 lat. Zajęcia były prowadzone 2 razy w tygodniu po 3 h. Instruktorzy świetlic angażują się w projekty przygotowywane przez lokalne organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie oraz Gminną Bibliotekę Publiczną.

Gminny Ośrodek Kultury w 2009 r. przeszedł gruntowny remont. Zmodernizowana została sala widowiskowa oraz pomieszczenia biurowe. Wymieniono okna drzwi oraz wszystkie instalacje. W 2012 r. przeprowadzono wymianę oświetlenia i systemu audiowizualnego. W 2013 r. przeprowadzono remont dwóch pomieszczeń, które dotychczas wynajmowane były

jako klasy szkolne. Nowo wyremontowane sale przeznaczono na pracownię plastyczne. W chwili obecnej nie są planowane gruntowne remonty lub modernizacje budynku.

W 2013 r. zakończono rozbudowę świetlicy wiejskiej w Ludwichowie oraz przebudowę i nadbudowę budynku poszkolnego na świetlicę wiejską izbę produktu lokalnego w Krzywogórcu.

Świetlice na terenie gminy są w stanie dobrym lub bardzo dobrym. W większości planuje się tylko bieżące naprawy i remonty. W chwili obecnej przeprowadzana jest termomodernizacja świetlicy w Nowym Suminie oraz dokończenie inwestycji wymiany dachu oraz zagospodarowania poddasza w świetlicy w Wielkich Budziskach.

Planuje się budowę nowej świetlicy wiejskiej w Zalesiu oraz przebudowę świetlicy w Brzoziu.

Istnieje pilna potrzeba remontu i modernizacji pomieszczeń Gminnej Biblioteki Publicznej w Cekcynie (zbyt mało miejsca, przestarzałe regały biblioteczne, brak osobnej sali na spotkania czytelnicze), docelowo powstanie nowej sali multimedialnej.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Cekcyn podstawowa opieka medyczna sprawowana jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej mieszczący się w Cekcynie, przy ul. Dworcowej 6. W ramach ubezpieczenia w poradni ogólnej opiekę sprawuje 3 lekarzy, w poradni dziecięcej przyjmuje 2 lekarzy pediatrów, w poradni dla kobiet przyjmuje lekarzy ginekolog położnik. W ramach przychodni funkcjonuje również gabinet rehabilitacji, zatrudniający dwie rehabilitantki oraz gabinet zabiegowy, pobierający materiały do badań Zakład zatrudnia 4 pielęgniarki oraz 1 położną środowiskowo – rodzinną.

Dostępność do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oceniana jest jako wystarczająca. Przychodnia czynna jest w godzinach od 8.00 do 18.00, od poniedziałku do piątku. Pacjenci rejestrujący się do lekarza przyjmowani są w dniu zgłoszenia lub w dniu następnym. SPZOZ w Cekcynie odnotowuje sporadyczne skargi niezadowolonych pacjentów na zbyt długie oczekiwanie do lekarza pierwszego kontaktu.

W 2009 r. przeprowadzono kapitalny remont całego budynku, w którym mieści się Przychodnia. Wybudowano również parking dla pacjentów i miejsce na wózki przy poradni dziecięcej. Cały obiekt jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2013 r. oddano do użytkowania nowy gabinet rehabilitacji, który został utworzony w pomieszczeniach po aptece. W chwili obecnej przychodnia jest w bardzo dobrym stanie technicznym. Nie planuje się rozbudowy zaplecza i gabinetów lekarskich, te które są, wystarczają dla obsługi mieszkańców.

W przyszłości niezbędna będzie wymiana medycznej bazy sprzętowej, ze względu na jej funkcjonalne i techniczne zużycie. Wraz z rozwojem nowych technologii informatycznych w przyszłości planuje się modernizację bazy informatycznej obsługującej przychodnię, o np. system rejestracji pacjentów online.

Od 1 marca 2013 r. opiekę stomatologiczną w gminie Cekcyn sprawują dwa odrębne podmioty gospodarcze funkcjonujące poza strukturami Przychodni w Cekcynie:

- Gabinet stomatologiczny dla dzieci i młodzieży do lat 18 w Szkole Podstawowej w Cekcynie, ul. Szkolna 8, prowadzony przez w ramach Prywatnej Praktyki Lekarsko Dentystycznej,
- Gabinet stomatologiczny w pomieszczeniach SPZOZ w Cekcynie, ul. Dworcowa 6, prowadzony w ramach prywatnego Gabinetu Stomatologicznego.

Bezpieczeństwo publiczne

Od 1 lipca 2013 r. przestał istnieć Posterunek Policji w Bysławiu i został utworzony Międzygminny Posterunek Policji w Cekcynie. Na posterunku w Cekcynie pracuje obecnie 10 funkcjonariuszy, którzy pełnią służbę na obszarze dwóch gmin. W obecnej sytuacji są to zasoby kadrowe wystarczające dla zapewnienia bezpieczeństwa na terenie gminy. Rozważane jest jednak potrzeba wprowadzenia dyżurów całodobowych, co wymuszałby zwiększenie zatrudnienia na Posterunku Policji w Cekcynie.

Warunki lokalowe Posterunku są bardzo dobre (posterunek po remoncie w 2013 r.) Przy zwiększonej ilości etatów o 4 osoby (co związane jest z utworzeniem Międzygminnego Posterunku w Cekcynie, obejmującego zakresem działania gminę Cekcyn i Lubiewo), pożądane byłoby powiększenie posterunku o dwa dodatkowe pomieszczenia. W zakresie sprzętu brakującym wyposażeniem są kserokopiarki oraz komputery.

Najbardziej uciążliwym brakiem są środki transportu. W chwili obecnej jednostka dysponuje tylko jednym pojazdem służbowym. Ze względu na wielkość i charakterystykę obsługiwanego terenu, zasadne byłoby wyposażenie funkcjonariuszy w dodatkowy pojazd z napędem 4x4, a dla pełnej mobilności PP w Cekcynie powinien być wyposażony w trzy pojazdy służbowe oraz posiadać miejsca garażowe dla tych pojazdów.

Charakterystyka przestępczości na terenie gminy Cekcyn

	2009	2010	2011	2012	2013
Kradzież	19	15	17	14	12
Kradzież z włamaniem	4	6	2	7	10
Uszkodzenie mienia	6	5	2	2	2
Uszczerbek na zdrowiu	2	1	2	4	4

Poziom przestępczości na terenie gminy Cekcyn porównywalny jest do pozostałych gmin powiatu tucholskiego. Najwięcej przestępstw (tj. kradzieży i kradzieży z włamaniem) popełnianych jest w okolicach domków letniskowych w miejscowościach Huta, Kruszką i Trzebciny, ze względu na oddalenie domków od reszty zabudowań i brak nadzoru właścicieli. Są to jednak sporadyczne przypadki.

Sprawność policji w zakresie prewencji i wykrywalności przestępstw oceniana jest bardzo wysoko, Posterunek Policji w Cekcynie statystycznie w ciągu ostatnich 5 lat osiągnął najwyższą wykrywalność ogólną przestępstw w powiecie tucholskim.

Na sieci drogowej najwięcej zagrożeń występuje na drodze wojewódzkiej 240 relacji Świecie – Chojnice, ze względu na duże natężenie ruchu przede wszystkim w okresie letnim. Duże zagrożenie istnieje również na drodze Cekcyn – Tuchola, ze względu na niewyrównane pobocza.

Policja na terenie gminy prowadzi akcje prewencyjne, na przykład „Trzeźwy Kierujący”, „Bezpieczny poranek”, „Bezpieczny weekend” - organizowane w związku z różnego rodzaju świętami lub tzw. długimi weekendami, kiedy następuje wzrost zagrożeń. Posterunek Policji w Cekcynie współpracuje również z pedagogami szkolnymi organizując programy profilaktyczne.

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej działają w miejscowościach:

- Cekcyn (działa w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego)
- Brzozie

- Krzywogoniec
- Iwiec
- Zalesie
- Zielonka
- Zdroje
- Nowy Sumin
- Ostrowo
- Wielkie Budziska
- Małe Gacno

Liczba jednostek jest wystarczająca, jednak ich wyposażenie uważane jest za niewystarczające. Wskazuje się następujące najważniejsze potrzeby w zakresie sprzętu:

- doposażenie w nowoczesny zestaw hydrauliczny do ratownictwa technicznego
- aparaty oddechowe (maska + butla tlenowa)
- wymiana samochodu bojowego
- pilarki do drewna
- mundury koszarowe oraz specjalne typu nomex, obuwie specjalne, rękawice i hełmy
- zestawy ratownictwa medycznego z tlenoterapią
- modernizacja zbiorników (basenów) przeciwpożarowych
- wymiana zużywającego się sprzętu drobnego np. węże tłoczne, ssawki, szpadle, toporki itd.

Największym zagrożeniem w gminie są pożary przestrzenne, które są zagrożeniem głównie w rejonach zwartych kompleksów leśnych, szczególnie w warunkach długotrwałej suszy i przy silnych wiatrach. Na tego typu pożary narażony jest niemal cały teren gminy, pokryty lasami w 68 %. W składzie gatunkowym zbiorowisk leśnych dominuje sosna (ok. 95 %), a w szczególności bory sosnowe są narażone na pożary zwłaszcza w okresie letnim, kiedy wilgotność ściółki jest niska, a lasy masowo odwiedzane przez turystów.

Teren gminy jest dobrze zaopatrzony w wodę do prowadzenia akcji gaśniczych poprzez znajdujące się na jego terenie liczne jeziora, rzekę Brdę oraz sieć mniejszych strug. Ponadto w ramach przygotowań do akcji gaśniczych przygotowano na naturalnych zbiornikach i rzekach ujęcia (punkty) czerpania wody w Trzebcinach i Cekcynie oraz sztuczne zbiorniki m.in. w Ostrowie, Zdrojach i Wielkich Budziskach

Charakterystyka systemu opieki społecznej w gminie

Jednostką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Cekcyn jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy Cekcyn, finansowaną z budżetu gminy i budżetu państwa oraz innych środków pozabudżetowych.

Ośrodek pomaga potrzebującym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w różny sposób, w tym m.in.: organizuje: dożywianie dzieci w szkołach, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi; pomaga w staraniu o umieszczenie w domu pomocy społecznej, udziela pomocy finansowej i rzeczowej, pokrywa wydatki na świadczenia zdrowotne, kieruje osoby bezrobotne, korzystające z pomocy społecznej do prac społecznie użytecznych, realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych oraz zajmuje się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów, wypłaca stypendia socjalne (pomoc materialną o charakterze socjalnym) dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Cekcyn, ustala uprawnienia i wypłaca dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne, realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni świadczą pracę socjalną.

Przy Ośrodku funkcjonuje:

- Klub Integracji Społecznej. Celem Klubu jest wyposażenie osób podlegających wykluczeniu społecznemu w umiejętności pozwalające im na pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. W ramach Klubu odbywały się m. in. warsztaty z doradcą zawodowym, psychologiem itp.
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele grup zawodowych zajmujących się obszarem przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którzy w ramach współpracy zespołowej podejmują działania wobec ofiar i sprawców przemocy.

GOPS realizuje:

- projekt systemowy pt. „Stop bezrobociu” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Priorytet VII. Promocja integracji społecznej. Projekt skierowany jest do osób bezrobotnych, w tym długotrwale, nieaktywnych zawodowo oraz niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej.
- unijny program PEAD: „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” we współpracy z Bankiem Żywności w Chojnicach i Towarzystwem Miłośników Ziemi Cekcyńskiej, w ramach którego rozprowadza artykuły żywnościowe wśród osób najuboższych (ok. 1100 osób).
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład Komisji wchodzi pracownicy GOPS. Komisja prowadzi postępowania wobec osób mających problem z alkoholem. Osoby uzależnione mogą korzystać z porad terapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym. Komisja inicjuje działania profilaktyczne szczególnie wobec dzieci i młodzieży szkolnej jak programy artystyczno – profilaktyczne, warsztaty, programy mające na celu organizację czasu wolnego uczniów poprzez zajęcia sportowe i plastyczne.
- Gminna Świetlica Terapeutyczna – jest przeznaczona dla dzieci z zaburzeniami zachowania wychowującymi się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Obecnie prowadzi się dwa oddziały świetlicy w Szkole Podstawowej Zielonka i Iwcu. Opieką objętych jest 56 wychowanków.
- zadania wynikające z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, m. in. zgodnie z przepisami w/w ustawy zatrudnia asystenta rodziny, który swym wsparciem obejmował rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- prowadzi magazyn sprzętu rehabilitacyjnego – mieszkańcy gminy Cekcyn mogą korzystać nieodpłatnie ze sprzętu rehabilitacyjnego jak: wózki inwalidzkie, kule, łóżka dla chorego, chodziki i inne.
- prowadzi magazyn odzieży używanej – mieszkańcy mogą przekazywać odzież, meble, sprzęty w dobrym stanie, które mogą posłużyć jeszcze innym.
- projekt „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych” pod nazwą „Klub Integracji Społecznej szansą na aktywność zawodową”. Projekt zakłada aktywizację zawodową i społeczną osób bezrobotnych poprzez zajęcia w KIS, ukończenie szkoleń z zakresu „Podstawowe prace budowlane”, podjęcie robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych. Uczestnicy projektu wykonują prace w ramach robót publicznych przy remoncie i dociepleniu budynku świetlicy wiejskiej w Nowym Suminie oraz wykonują inne prace remontowo – gospodarcze na terenie gminy.

Ponadto GOPS realizuje inne zadania, jak np.:

- nabór wniosków w programie „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko – pomorskiego”,
- organizacja udziału reprezentacji gminy Cekcyn w Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych,
- rekrutację uczestników kolonii letnich w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także we współpracy z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy,
- organizację i pomoc w przeprowadzaniu zbiorów publicznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie w 2013 roku pomocą społeczną w różnej formie objął 567 osób, którym przyznano świadczenia w 317 rodzinach (w tym 1113 osoby w tych rodzinach). Pomoc przyznawana była głównie z powodu ubóstwa. Wśród przyczyn powodujących ubóstwo najliczniejszą grupą korzystających z pomocy społecznej są rodziny bezrobotnych – 187 rodziny, następnie rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 60 rodzin, rodziny korzystające z powodu niepełnosprawności – 119 rodzin oraz rodziny korzystające z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby – 99 rodzin.

Ocenia się, że system opieki społecznej w gminie jest wystarczający dla zapewnienia sprawnej obsługi. Wskazuje się jednak na potrzebę podjęcia działań w następujących zakresach:

1. zatrudnienie psychologa, terapeuty rodzin i prawnika, którzy będą udzielali poradnictwa dla mieszkańców gminy Cekcyn,
2. ze względu na zauważalny proces starzenia się społeczności wskazane jest rozbudowanie systemu wsparcia dla osób starszych, szczególnie w formie Domu Dziennego Pobytu.
3. wskazane byłoby również utworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. w ostatnich latach Ośrodek przejął na siebie wiele obowiązków wynikających z realizacji ustaw. W ocenie GOPS, obecne zasoby kadrowe są zbyt małe dla realizacji wszystkich zadań.
5. złożoność problemów występujących w rodzinach objętych opieką oraz ich różnorodność sprawia, że konieczna jest specjalizacja pracowników socjalnych.
6. warunki lokalowe Ośrodka są niewystarczające, dlatego w przyszłości niezbędna będzie nowa infrastruktura dla Ośrodka ze szczególnym uwzględnieniem likwidacji barier architektonicznych oraz rozwiązanie problemu poruszania się pracowników socjalnych po terenie (zakup samochodu służbowego).
7. należy rozważyć utworzenie spółdzielni socjalnej w celu obsługi przez spółdzielnię niektórych zadań gminy jak np. organizacja dożywiania uczniów w szkołach.

GOPS realizuje także opiekę nad osobami starszymi. Osoby starsze mogą korzystać z pomocy finansowej oraz rzeczowej a także usługowej i pracy socjalnej. Pracownicy socjalni rozeznają potrzeby osób starszych i planują pomoc. Najczęściej jest to zasiłek celowy oraz pomoc żywnościowa w ramach współpracy z Bankiem Żywności w Chojnicach oraz pomoc w załatwieniu spraw urzędowych. Ośrodek świadczy również pomoc usługową (zatrudnia 2 opiekunki domowe) w formie zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych osób starszych jak np. toaleta chorego, zakup artykułów spożywczych, pomoc w przygotowaniu i podaniu posiłków, zaopatrzenie odleżyn, podawanie leków, utrzymanie kontaktu z lekarzem, utrzymanie porządku w mieszkaniu itp. W 2013r. z pomocy usługowej skorzystało 9 osób, obecnie z tej formy wsparcia korzysta 12 osób i zauważalna jest tendencja rosnąca.

Obsługa finansowa i pocztowa

Na terenie gminy działa urząd pocztowy w Cekcynie..

W Cekcynie działa Bank Spółdzielczy w Koronowie – Oddział w Cekcynie. W Cekcynie zlokalizowany jest jedyny w gminie bankomat (Banku Spółdzielczego).

Baza sportowa i działalność sportowa

Bazę sportową na terenie gminy stanowią następujące obiekty:

w Cekcynie

- Hala widowiskowo-sportowa – obiekt przyszkolny, ogólnodostępny od godz. 14:30, odpłatny
- Sala gimnastyczna w SP w Cekcynie – obiekt przyszkolny, odpłatny
- Boisko sportowe przy ul. Sportowej – ogólnodostępne nieodpłatnie
- Kompleks boisk „ORLIK” - obiekt ogólnodostępny nieodpłatnie
- Boisko wielofunkcyjne przy SP w Cekcynie – obiekt ogólnodostępny nieodpłatnie
- Kąpielisko strzeżone nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim – obiekt ogólnodostępny nieodpłatnie (funkcjonuje w sezonie letnim).
- Wypożyczalnia sprzętu wodnego - obiekt ogólnodostępny, odpłatny (funkcjonuje w sezonie letnim)
- Wypożyczalnia rowerów- obiekt ogólnodostępny, odpłatnie (funkcjonuje w sezonie letnim)
- Boisko do siatkówki plażowej – ogólnodostępne nieodpłatnie
- Place zabaw – ul. Szeroka, Dworcowa, Główna, Cisowa, Cekcyniek – ogólnodostępne nieodpłatnie

w Iwcu:

- Sala gimnastyczna w SP Iwiec – obiekt przyszkolny, odpłatny
- Boisko wielofunkcyjne „ORLIK” w Iwcu - obiekt ogólnodostępny nieodpłatnie

w Krzywogórcu:

- Dwa boiska do siatkówki plażowej – obiekty ogólnodostępne nieodpłatnie
- boisko do piłki koszykowej - obiekt ogólnodostępny nieodpłatnie

w Zielonce:

- Boisko do piłki nożnej – obiekt ogólnodostępny nieodpłatnie

w Trzebcinach:

- Miejsce wykorzystywane do kąpieli nad jeziorem Trzebcińskim – ogólnodostępne nieodpłatnie

Place zabaw funkcjonują przy świetlicach wiejskich w miejscowościach: Wysoka, Ostrowo, Brzozie, Małe Gacno, Wielkie Budziska, Krzywogoniec, Nowy Sumin oraz przy obiektach szkolnych w Zielonce, Iwcu i Zalesiu – są ogólnodostępne i nieodpłatne

W gminie działają następujące kluby sportowe:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Cis” Cekcyn – piłka nożna
- LZS „Zjednoczeni” Zielonka - piłka nożna
- Uczniowski Klub Sportowy „SPRINT” - sekcja lekkoatletyczna, sekcja piłki nożnej (przedszkole 3-5 lat), żeńska sekcja piłki siatkowej (gimnazjum 13-16 lat)

Obiekty kultu religijnego

Na terenie gminy funkcjonują trzy kościoły parafialne:

- Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Cekcynie – obejmuje sołectwa: Cekcyn, Nowy Sumin, Zalesie, Wielkie Budziska, Krzywogoniec, Małe Gacno, Brzozie, Ostrowo
- Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej w Iwcu – obejmuje sołectwa Iwiec i Wysoka
- Kościół parafialny p.w. św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Zdrojach – obejmuje sołectwa: Zdroje, Ludwichowo, Trzebciny, Zielonka

Inne identyfikowane potrzeby w zakresie remontów i modernizacji obiektów użyteczności publicznej

W dziedzinie administracji gminnej:

- Przebudowa budynku Urzędu Gminy w Cekcynie – dostosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych, budowa windy.

W dziedzinie edukacji:

- Budowa przedszkola gminnego (alternatywą jest rozbudowa i remont Szkoły Podstawowej w Cekcynie)
- Remont pomieszczeń kuchennych i zakup wyposażenia w budynku Szkoły Podstawowej w Cekcynie, w celu ponownego uruchomienia kuchni
- Remont budynku poszkolnego w Zdrojach – konieczna jest wymiana pokrycia dachowego oraz instalacji grzewczej.

W dziedzinie infrastruktury sportowej (ale także dla potrzeb edukacyjnych)

- Budowa stadionu sportowego lub innych obiektów sportowych – gotowy jest projekt, który zakłada powstanie kompleksu sportowo- edukacyjno – rekreacyjnego. Nowy obiekt sportowy miałby powstać przy hali widowiskowo – sportowej, gimnazjum i kompleksie boisk sportowych, dopełniając całości kompleksu.
- Budowa szatni z sanitariatami przy boiskach sportowych w Krzywogoncu (na potrzeby odbywających się tu turniejów siatkówki plażowej oraz imprez kulturalnych w pobliskim amfiteatrze).
- Budowa zadaszenia z ławkami przy kompleksie boisk „Orlik” (istotna z uwagi na brak miejsca dla zawodników korzystających z boisk)

W dziedzinie kultury

- Budowa nowej świetlicy wiejskiej w Sołectwie Zalesie
- Przebudowa świetlicy wiejskiej w Brzoziu.
- Pilna potrzeba remontu i modernizacji pomieszczeń Gminnej Biblioteki Publicznej w Cekcynie (zbyt mało miejsca, przestarzałe regały biblioteczne, brak osobnej sali na spotkania czytelnicze), docelowo powstanie nowej sali multimedialnej

W dziedzinie opieki socjalnej:

- Utworzenie domu dziennego pobytu
- utworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Zakup sprzętu dla GOPS (w tym pojazdu służbowego)

W dziedzinie bezpieczeństwa publicznego:

- Rozbudowa posterunku Policji

- Zakup sprzętu dla Policji (w tym pojazdów patrolowych)
- Zakup sprzętu dla ochotniczych straży pożarnych

Gmina Gostycyn

Edukacja

Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Gostycynie.
- Szkoła Podstawowa w Pruszczu
- Szkoła Podstawowa filialna w Wielkiej Kloni
- Szkoła Podstawowa filialna w Wielkim Mędromierzu
- Gimnazjum w Gostycynie im. Jana Pawła II w Gostycynie.
- Przedszkole w Gostycynie
- Dwa oddziały przedszkolne w roku szkolnym 2013/2014 - 34 uczniów

Według informacji Urzędu Gminy – możliwości lokalowe wszystkich szkół w gminie są wykorzystane w pełni.

Ocena stanu technicznego bazy i wyposażenia:

- Przedszkole - obiekt z połowy XIX i XX wieku
- Szkoła Podstawowa w Gostycynie - obiekt z lat 60 tych. XX wieku
- Gimnazjum w Gostycynie - obiekt z lat 90 tych. XX wieku
- Szkoła Podstawowa w Pruszczu - obiekt z lat 70 tych. XX wieku
- Szkoła Podstawowa filialna w Wielkiej Kloni - obiekt z przełomu XIX i XX wieku
- Szkoła Podstawowa filialna w Wielkim Mędromierzu - obiekt z lat 90 tych. XX wieku

Mimo zróżnicowania wiekowego budynki są w stanie dobrym, spełniają wszelkie wymogi dzięki przeprowadzonym modernizacjom. Dalsze modernizacje i remonty wynikają z bieżących potrzeb.

W szkołach na terenie gminy funkcjonuje 5 pracowni komputerowych:

- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Gostycynie – 2 wspólne pracownie komputerowe,
- Szkoła filialna w Wielkiej Kloni – 1 sala dydaktyczno – komputerowa,
- Szkoła filialna w Wielkim Mędromierzu – 1 sala dydaktyczno – komputerowa,
- Szkoła Podstawowa w Pruszczu - 1 pracownia komputerowa.

Jakość komputerów oceniana jest nisko. Większość stanowisk jest starsza niż 10 lat. Komputery często ulegają awarii a ich parametry techniczne spełniają tylko minimalne wymagania konieczne do uruchomienia programów edukacyjnych. W 2013 r. pozyskano używane komputery z ARR – 15 sztuk a w 2014 r. pozyskano z Ministerstwa Sprawiedliwości – 7 sztuk (rok produkcji 2005-2006). Pozyskane komputery zastąpiły wyeksploatowane jednostki. Istnieje ciągła potrzeba modernizacji pracowni.

Szkoły na terenie gminy wyposażone są w następujące sale gimnastyczne i boiska:

- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Gostycynie – hala sportowa + sala przeznaczona na realizację programu „Radosna szkoła” dla klas I-III, boisko przy hali sportowej + stadion,
- Szkoła filialna w Wielkiej Kloni – sala przeznaczona na realizację programu „Radosna Szkoła” dla klas I-III, boisko sportowe,
- Szkoła filialna w Wielkim Mędromierzu – sala przeznaczona na realizację programu „Radosna Szkoła” dla klas I-III, boisko sportowe,
- Szkoła Podstawowa w Pruszczu – sala ogólnorozwojowa, boisko orlik.

Szkoły na terenie Gminy Gostycyn zapewniają uczniom możliwość korzystania z sal gimnastycznych i boisk sportowych; ich liczba w pełni zabezpiecza potrzeby uczniów.

Instytucje kultury

Gminna Biblioteka Publiczna w Gostycynie, ul. Sępoleńska 12A, 89-520 Gostycyn

Filia Pruszcz, ul. Dworcowa 33 Pruszcz, 89-520 Gostycyn

Filia Wielka Klonia, Wielka Klonia 13, 89-520 Gostycyn

Filia Wielki Mędromierz, Wielki Mędromierz 59, 89-520 Gostycyn

Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Gostycynie

Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie jest samorządową instytucją kultury, organizatorem której jest Rada Gminy Gostycyn. Przedmiotem jego działalności jest prowadzenie działalności kulturalnej w placówkach kultury i świetlicach wiejskich na terenie gminy oraz współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami, działającymi w zakresie kultury. Realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji, tworzenia warunków upowszechniania kultury i przygotowania społeczeństwa do twórczego i aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie w okresie od 2004 do 2010 roku został gruntownie wyremontowany. Stan techniczny budynku GOKu jest dobry. Zmodernizowano między innymi salę widowiskową, pomieszczenia do zajęć i biurowe, stworzono galerię. Wymieniono okna, drzwi, instalację elektryczną, centralnego ogrzewania, dach. Wykonano elewację i wyremontowano toalety. Wymieniono oświetlenie sceniczne. Obecnie planuje się remont pomieszczenia jako zaplecza kuchennego, wymianę sprzętu nagłaśniającego, utworzenie sali prób na zajęcia muzyczne oraz wymianę kurtyny scenicznej. Zachodzi potrzeba wykonania izolacji ścian w domu kultury w Gostycynie. Brakuje również w GOKu miejsca do magazynowania wyposażenia i scenografii jak i stałego miejsca na imprezy plenerowe z uzbrojeniem.

Strukturę instytucji kultury na terenie gminy tworzą:

- Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie
- Świetlica w Wielkiej Kloni
- Świetlica w Kamienicy
- Świetlica w Pruszczu
- Świetlica w Łyskowie
- Świetlica w Wielkim Mędromierzu
- Świetlica w Przyrowie
- Świetlica w Bagienicy
- Świetlica w Małej Kloni

Realizując zadania statutowe, działalność GOK skierowana jest na inspirowanie różnych form aktywności kulturalnej oraz na edukację dzieci, młodzieży i dorosłych. Edukacja poprzez sztukę i zapoznavanie przede wszystkim młodych ludzi z różnymi działaniami twórczości pozwala w sposób wartościowy zagospodarować im czas i energię.

Zespoły artystyczne przy GOK w Gostycynie:

- Teatr żywego planu – skierowany jest do dzieci (5-8 osób), zajęcia prowadzone są raz w tygodniu
- Teatr Dorosłego-to forma skierowana do każdego wieku. Biorą w nim udział dzieci, młodzież, dorośli: rodzice, seniorzy, instruktorzy (25 osób). To wspaniały sposób na integrację pokoleń.

- Dziecięca grupa wokalna „Mjuzik”- skupia 8 młodych artystów, w wieku od 7 do 12 lat.
- Studio Piosenki - są to zajęcia indywidualne, uczestniczy w nich 6 solistów
- Grupa wokalna Seniorów- skupia seniorów 8 osób z Gostycyna, którzy spotykają się co dwa tygodnie.
- Zespół taneczny „Gwiazdki”- to propozycja skierowana do dzieci w wieku od 5 do 9 lat. Obecnie tańczy w nim 18 osób.
- Zespół tańca współczesnego „Agatki”- Tańczy w nim 15 dziewczynek, w wieku od 10 do 12 lat. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu.
- Zespół tańca współczesnego „Obsesja”- to kolejna grupa taneczna, do której należy młodzież, 6 osób od 13 roku wzwyż. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu.
- Nauka na instrumentach: klawiszowych, gitarze: akustycznej, elektrycznej i basowej. Do szkoły tej uczęszczają dzieci, młodzież i dorośli. Zajęcia cieszą się dużym zainteresowaniem, mają charakter indywidualny. Odbywają się raz w tygodniu. Obecnie uczy się w niej 17 osób.
- Zajęcia plastyczne –propozycja dla dzieci i młodzieży. Odbywają się sporadycznie po uzyskaniu środków zewnętrznych.
- Grupa Ogniowa – zajęcia dla młodzieży, to kontynuacja cyrku dziecięcego. Zajęcia rozpoczęły się jesienią 2013 roku, odbywają się wg potrzeb zainteresowanych.

Poza tym GOK współpracuje i wspiera Zespół rockowy „Gravel Garden”, który gra autorskie utwory oraz covery. Zespół istnieje od 2013 roku. Należy do niego 5 osób, ich próby odbywają się 2 razy w tygodniu oraz Zespół rockowy C14- Obecnie w składzie jest 5 osób, grających autorskie utwory oraz covery.

Koła, kluby, punkty dostępu do Internetu, inne – przy GOK w Gostycynie:

- Klub Seniora „WRZOS”- zrzesza około 40 członków, którzy spotykają się co dwa tygodnie. Organizują między innymi spotkania z ciekawymi ludźmi, Dzień Seniora, Wigilię, bal karnawałowy. Wspólnie z Seniorami GOK realizuje projekty edukacyjne skierowane do tej grupy wiekowej: Kolaż Nestora ,Boom Matuzalem(trzy edycje) dla ludzi 60 +; tutaj odbywają się także zajęcia nordic walking, plastyczne, wokalne, komputerowe, języka angielskiego, wyjazdy na kręgielnię, do teatru i opery, spotkanie z ratownikami wopru, z lekarzami, rzecznikiem ds konsumentów,. Projekty te mają zasięg gminny. Klub Seniora „WRZOS” współpracuje z Klubem Seniora „Malwa” z Pruszcza, Seniorami z Wielkiej Kłoni oraz Klubem Seniora „Spokojna Przysia” z Kamienicy.
- ZUMBA I FITNESS- na zajęcia uczęszczają panie - 20 osób z terenu całej gminy, zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu.
- Wioska internetowa- wyposażona w 11 komputerów z łączem internetowym, ksero oraz drukarkę, wykorzystywana między innymi jest do kursów komputerowych, celów szkolnych, dla osób bezrobotnych poszukujących pracy, przedsiębiorców. Codziennie korzysta z niej od 10 do 25 osób.
- Wolontariat - grupa, która pełni służbę wolontariacką -skupia młodzież (10-15osób) z gminy Gostycyn. Uczestniczą w życiu domu kultury w Gostycynie. Wspierają podczas zbiorów publicznych
- Galeria Produktów Lokalnych- jest to miejsce promocji twórczości artystycznej całej Gminy i okolic – stała ekspozycja. Doraźnie miejsce na szkolenia i zajęcia.

Kursy, szkolenia, warsztaty

Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska organizuje różne szkolenia i kursy.

- Kurs języka angielskiego dla Seniorów – organizowany jest 2 razy do roku – trwa 3 miesiące. Uczestniczy w nim 5-12 osób.
- Kurs komputerowy dla osób 40+, dla Seniorów 50+ i 60+. To wspólna inicjatywa z Gminną Biblioteką Publiczną w Gostycynie. Organizowany jest 2 razy do roku, trwa 3 miesiące. Zajęcia te cieszą się dużym zainteresowaniem – w każdej edycji bierze udział 10-11 osób. Podobne rozpoczęły się w również w świetlicach: w Kamienicy, Wielkiej Kloni, Pruszczu, Wielkim Mędomierzu.

Imprezy cykliczne organizowane lub współorganizowane przez GOK w Gostycynie: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Palinocka - festyn świętojański, Akademia z okazji Święta Niepodległości, Dzień Seniora, Mikołajkowe Święto Radości, Koncert Bożonarodzeniowy, Bal Sylwestrowy; Festyn Kolejarski – Zapomniana Stacja w Pruszczu, Bal karnawałowy Klubu Seniora „Wrzos”, Akademia z okazji „Uchwalenia Konstytucji 3 Maja”, Gminne Dożynki, Dzień Zwycięstwa, Rocznicę wybuchu II Wojny Światowej, Dzień Wyzwolenia, Premiera Teatru Dorosłego, Dni Gminy Gostycyn, Plener rzeźbiarski- ŻAGA, Forum Młodych.

Konkursy, przeglądy, turnieje organizowane przez GOK w Gostycynie:

- Powiatowy Przegląd Widowisk Bożonarodzeniowych
- Wojewódzkie Spotkanie Teatrów Ludowych
- Gminny Konkurs Wiedzy o Regionie
- Gminny Konkurs Recytatorski „W świecie poezji dziecięcej”
- Wojewódzki Turniej Recytatorski dla dzieci i młodzieży „Słowne inspiracje artystyczne kreacje” ,eliminacje powiatowe

Imprezy okazjonalne organizowane przez GOK w Gostycynie

Co roku GOK organizuje lub współorganizuje imprezy okazjonalne, organizowane przez różne środowiska i z różnych okazji. Są to na przykład inicjatywy środowisk takich jak rady sołeckie, stowarzyszenia czy instytucje. Przykładami imprez, są: spotkania autorskie z pisarzami, Festyn Walentynkowy, Festyn Rodzinny w Gostycynie, 580 lat Kamienicy, Przegląd Osób Niepełnosprawnych.

Inne inicjatywy GOK w Gostycynie:

- Wyjazdy do kina ,opery, teatru
- Ferie zimowe w GOK- u,
- Wycieczki podczas wakacji
- Projekty edukacyjne realizowane przez studentów w ramach „Wolontariatu Studenckiego”
- Wakacyjny dzieciniec
- Występy zawodowych teatrów dla dzieci ze szkół i przedszkoli z Gminy Gostycyn.

Działalność świetlic na terenie gminy

Na terenie Gminy Gostycyn funkcjonuje 8 świetlic które wchodzi w struktury Gminnego Ośrodka Kultury w Gostycynie. Pracują według ustalonego planu pracy, harmonogramu i kalendarza imprez na bieżący rok. Od 2014 roku GOK administruje również budynkami, w których znajdują się te placówki.

Do zajęć stałych, odbywających się w świetlicach należą min. zajęcia muzyczne, SOS szkolne, zajęcia teatralno - kabaretowe, prace manualne, komputerowe, gry stolikowe, planszowe, zajęcia plastyczne, zajęcia taneczne, zajęcia kulinarne i rękodzielnicze, karaoke, zabawy na świeżym powietrzu, czy też z chustą Klanza. Istnieją Kąciki Malucha. Poza tym wykonywane są prace na rzecz poprawienia estetyki pomieszczeń: wystawy prac świetlicowych, czy wykonywanie dekoracji i ozdób związanych z aktualną porą roku.

Przeprowadzane są rozmowy profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą. Organizowane są m.in. Ferie Zimowe, Wakacyjny Dzieciniec, festyny zgodnie z kalendarzem imprez. W świetlicach spotykają się Kluby Seniora, Koła Gospodyń Wiejskich, Rady Sołeckie, stowarzyszenia. Odbývają się w nich zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone przez pracownika GOPS- u. Świetlice pozyskuje środki na swoją działalność poprzez projekty i organizowanie kiermaszów. Pracownicy zatrudnieni są na umowę o pracę lub zlecenie w wymiarze 20 godzin tygodniowo, czynne są 4-5 razy w tygodniu godzinach popołudniowych.

Do 2014r zostały wyremontowane i częściowo doposażone wszystkie świetlice na terenie Gminy Gostycyn. Ich stan jest dobry. Planuje się je doposażyć w niezbędny sprzęt do pracy merytorycznej. W Świetlicy Wiejskiej w Łyskowie istnieje potrzeba remontu i doposażenia zaplecza kuchennego. W Świetlicy Wiejskiej w Kamienicy planuje się postawienie ścianki wygłuszającej ,wymianę instalacji grzewczej i remont kuchni.

Współpraca GOK w Gostycynie z instytucjami, organizacjami, towarzystwami i stowarzyszeniami

GOK w Gostycynie prowadzi współpracę z różnymi organizacjami, instytucjami, towarzystwami i stowarzyszeniami z terenu gminy i nie tylko. Współpracuje przy wspólnych inicjatywach, wspólnych projektach i wspólnym organizowaniu imprez. Systematycznie wspiera placówki oświatowe: szkoły, przedszkola, Gminną Bibliotekę Publiczną, oraz jednostki takie, jak Ochotnicze Straże Pożarne czy Koła Gospodyń Wiejskich. Dobrze układa się współpraca z Radami Sołeckimi.

Systematycznie użycza pomieszczeń i organizacyjnie zabezpiecza szkolenia rolników. GOK jest siedzibą Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Burchat z którym wspólnie realizuje projekty.

W Łyskowie, Wielkiej Klonii i Kamienicy działają ogniska wychowawcze.

Ochrona zdrowia

Podstawowa opieka zdrowotna dostępna jest w Gostycynie.

Bezpieczeństwo publiczne

W Gostycynie działa Posterunek Policji.

Jednostki Straży Pożarnej – w gminie działa 6 jednostek typu S oraz 1 jednostka typu M (bez samochodu), w następujących miejscowościach: Gostycyn, Pruszcz , Mała i Wielka Klonia, Wielki Mędromierz, Łyskowo -Bagienica (typu M)

Obsługa finansowa i pocztowa

Na terenie gminy działa urząd pocztowy w Gostycynie oraz punkt pocztowy w Pruszczu.

W Gostycynie działa Bank Spółdzielczy z Koronowa – Oddział Gostycyn. W Gostycynie zlokalizowany jest jedyny w gminie bankomat (Banku Spółdzielczego).

Baza sportowa i działalność sportowa

W gminie działa klub GKS Myśliwiec – prowadzi sekcje piłki nożnej i szachów.

Obiekty sportowe na terenie gminy:

- boisko Orlik – Pruszcz
- Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne – Gostycyn
- skate park w Gostycynie
- place zabaw i rekreacyjne – w m. Kamienica, Pruszcz, Przyrowa, Mała Klonia, Wielka Klonia, Łyskowo, Bagienica, Wielki Mędromierz, Gostycyn

- stanica wodna w m. Piła
- kąpielisko strzeżone nad jeziorem Średniak w Gostycynie
- wypożyczalnia sprzętu wodnego nad jeziorem Średniak w Gostycynie

Obiekty kultu religijnego

Na terenie gminy funkcjonują cztery kościoły parafialne:

- Gostycyn (należy Gostycyn, Przyrowa, Piła, Kamienica),
- Wielka Klonia (należy Wielka i Mała Klonia),
- Wielki Mędromierz (należy W. Mędromierz, Łyskowo, Brzuchowo, Bralewnica)
- Pruszcz (należy Pruszcz i Bagienica)

Charakterystyka systemu opieki społecznej w gminie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia 7 osób: kierownik, 4 pracowników socjalnych w tym 1 w ramach wzmocnienia kadr finansowany z EFS, księgowa, 1 inspektor realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

System pomocy społecznej w gminie nie jest wystarczający. Pracownicy socjalni zajmują się sprawami, które powinni wykonywać pracownicy administracji, a tych jest zbyt mało dla sprawnej obsługi wszystkich zadań nałożonych na GOPS. GOPS poza sprawami związanymi z pomocą społeczną realizuje: dodatki mieszkaniowe, stypendia szkolne, zadania związane z ochroną miejsc pamięci narodowej. Nie są realizowane zadania związane z usługami opiekuńczymi dla osób starszych (brak środków), do tej pory nie zgłoszono potrzeb na specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Jaka jest liczba osób/rodzin objętych opieką/pomocą (2013 lub 2012)

W roku 2013 pomocą objętych było 989 osób w 291 rodzinach. Główne przyczyny udzielania pomocy, to (w jednej rodzinie może występować kilka przyczyn, dla których udzielana jest pomoc): bezrobocie 154 rodziny, niepełnosprawność 78, potrzeba ochrony macierzyństwa 49 (w tym 30 z tytułu wielodzietności), długotrwała lub ciężka choroba 35, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych 34 w tym (rodziny niepełne 28, i wielodzietne 5), alkoholizm 16, bezdomność 3, przemoc w rodzinie 3.

Starzejące się społeczeństwo na terenie gminy w znacznej mierze ma zapewnioną pomoc i opiekę ze strony najbliższej rodziny. Wielopokoleniowość rodzin powoduje, iż w znacznym stopniu opieka nad osobami starszymi i chorymi jest zapewniona przez najbliższą rodzinę. Pomocy i wsparcia wymagają osoby samotne. Dostrzega się potrzebę realizacji dziennych domów pobytu dla osób starszych. Obecnie ocenia się, że 23 osoby starsze wymagają opieki.

Gmina Kęsowo

Edukacja

Placówka	Aktualna liczba uczniów	Teoretycznie maksymalna pojemność placówki
Zespół Szkół w Kęsowie (szkoła podstawowa)	152	195
Zespół szkół w Żalnie (szkoła podstawowa)	97	157
Szkoła Podstawowa w Drożdżeniczy	24	60
Zespół Szkół w Kęsowie (gimnazjum)	95	120
Zespół szkół w Żalnie (gimnazjum)	58	78
Zespół szkół w Żalnie (przedszkole)	18	25
Zespół Szkół w Kęsowie (oddział przedszkolny)	46	50

Zespół szkół w Żalnie (oddział przedszkolny)	62	69
Szkoła Podstawowa w Drożdżenicy (oddział przedszkolny)	17	25

Ocena stanu i potrzeb:

- Zespół Szkół w Żalnie - niezbędne dostosowanie budynku szkoły do potrzeb osób niepełnosprawnych - likwidacja barier architektonicznych: klatki schodowe, toalety, sale dydaktyczne.
- Zespół Szkół w Żalnie - gabinety dydaktyczne wymagają wyposażenia w specjalistyczne pomoce naukowe
- Zespół Szkół w Kęsowie – stan techniczny szkoły oceniany jest jako dobry . Planuje się rozbudowę świetlicy.
- Zespół Szkół w Żalnie – niezbędna wymiana starego sprzętu komputerowego i oprogramowania, potrzeba zwiększenia stanowisk komputerowych
- Zespół Szkół w Kęsowie – pracownia komputerowa wymaga częściowej wymiany sprzętu.
- Zespół Szkół w Żalnie – stan wyposażenia w sale gimnastyczne i boiska oceniany jest jako dobry
- Zespół Szkół w Kęsowie – stan wyposażenia szkoły w salę gimnastyczną i boisko szkolne ocenia się jako dobry
- Szkoła Podstawowa w Drożdżenicy – brak sali gimnastycznej.

Instytucje kultury

Świetlice wiejskie:

- Świetlica w Kęsowie (zajęcia z języka angielskiego, taneczne i plastyczne – liczba uczestników 30 osób; uwaga – wcześniej placówka ta nosiła nazwę Wiejskiego Domu Kultury w Kęsowie)
- Świetlica w Żalnie (zajęcia cyrkowe - 15 osób)
- Świetlica w Wieszczykach
- Świetlica w Pamiętowie
- Świetlica w Przymuszewie
- Świetlica w Krajenkach
- Świetlica w Jeleńcu
- Świetlica w Obrowie
- Świetlica w Tuchółce
- Świetlica w Drożdżenicy

Gminna Biblioteka Publiczna działa w Kęsowie i prowadzi filie w Piastoszynie, Żalnie i Drożdżenicy

W roku 2014 zmodernizowany został Wiejski Dom Kultury w Kęsowie. Budowa obejmowała przebudowę i rozbudowę istniejącej świetlicy wiejskiej w Kęsowie. Budynek został podzielony na: część socjalno-gospodarczą, bibliotekę, salę komputerową oraz dwie sale. Powierzchnia użytkowa rozbudowy - 141,79 m². Powierzchnia użytkowa istniejącej części - 352,97 m². Powierzchnia użytkowa projektowanego tarasu - 30,12 m². Projekt umożliwi stworzenie odpowiednich warunków do spotkań społeczności lokalnej (np. zebrań wiejskich). Inną inwestycją jest rozbudowa i przebudowa świetlicy wiejskiej w Przymuszewie. W ramach projektu przewidziano rozbudowę świetlicy wiejskiej wraz z przyłączami: wodociągowymi,

kanalizacji sanitarnej i zalicznikowym przyłączem energetycznym, zjazdem indywidualnym z drogi powiatowej oraz utwardzeniem powierzchni gruntu

W roku 2014 została zmodernizowana świetlica wiejska w Kęsowie. Zakres prac obejmował: jej przebudowę i rozbudowę. Budynek został podzielony na: część socjalno-gospodarczą, bibliotekę, salę komputerową oraz dwie sale. Powierzchnia użytkowa rozbudowy - 141,79 m². Powierzchnia użytkowa istniejącej części - 352,97 m². Powierzchnia użytkowa projektowanego tarasu - 30,12 m². Projekt umożliwi stworzenie odpowiednich warunków do spotkań społeczności lokalnej (np. zebrań wiejskich).

Inną inwestycją jest rozbudowa i przebudowa świetlicy wiejskiej w Przymuszewie. W ramach projektu przewidziano rozbudowę świetlicy wiejskiej wraz z przyłączami: wodociagowymi, kanalizacji sanitarnej i zalicznikowym przyłączem energetycznym, zjazdem indywidualnym z drogi powiatowej oraz utwardzeniem powierzchni gruntu.

W 2013 roku miała miejsce przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w Żalnie. Budynek został podzielony na dwie części: część socjalno – gospodarczo – magazynową oraz salę. Wykonano następujące pomieszczenia i elementy wyposażenia technicznego: toaleta damska/ niepełnosprawnych, toaleta męska, sala - pomieszczenie przeznaczone dla małej grupy środowiska lokalnego (miejsce gromadzenia się w celu integracji oraz rozwijania posiadanych umiejętności: sportowych, tanecznych, hafciarskich itp.), pomieszczenie gospodarcze, magazynek (podręczny), magazyn sprzętu.

W 2012 roku zbudowano świetlicę wiejską w Wieszczykach. Budynek podzielony został m.in. na część socjalno - gospodarczą oraz salę. Powierzchnia zabudowy to 120,23 m², kubatura 465,47 m³, powierzchnia tarasu to 55,68 m². Wykonano także drogi i chodniki, ławki i inne elementy architektury ogrodowej oraz niezbędne przyłącza infrastrukturalne.

W poprzednich latach świetlice wiejskie na terenie gminy były doposażane w sprzęt, meble, itp. – pozyskiwane z różnych dostępnych środków.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy opiekę medyczną zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kęsowie posiadający także filię w Żalnie. Kadre stanowi 3 lekarzy ogólnych, 1 pediatra, 5 pielęgniarek w tym położna. Ponadto funkcjonuje również Indywidualna Praktyka Stomatologiczna w której kadre stanowi lekarz stomatolog oraz asystentka stomatologa. Dostępność do służby zdrowia oceniana jest jako wystarczająca.

W roku 2014 zakończono remont i przebudowę ośrodka zdrowia w Kęsowie. Projekt zakładał dobudowę budynku przychodni od strony wschodniej i od ul. Zacisze. Powstał m.in. gabinet stomatologiczny, dwa gabinety służące rehabilitacji i pomieszczenia do obsługi gabinetów. Także w roku 2014 został przeniesiony i właściwie wyposażony ośrodek zdrowia w Żalnie.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy do końca 2012 roku funkcjonowały dwie jednostki odpowiedzialne za bezpieczeństwo tj. Policja i Straż Gminna. Jednak z końcem roku 2012 został zamknięty Posterunek Policji w Kęsowie, a jedyną jednostką funkcjonującą w w/w zakresie pozostała Straż Gminna. Policjanci zostali przeniesieni do posterunku policji w Gostycynie i obecnie wraz ze strażnikami realizują wspólne patrole na terenie gminy. Oprócz patroli z policjantami są także patrole składające się z samych strażników. Patrole te są wykonywane zarówno w formie zmotoryzowanej jak i pieszej. Straż gminna przyjmuje zgłoszenia od mieszkańców miejscowości o potrzebie patrolowania miejsc, które uznawane są przez nich jako szczególnie niebezpieczne. Miejsca te stają lokalizacją zwiększonej liczby patroli.

Ochotnicza Straż Pożarna działa w miejscowościach: Piastoszyn, Żalno, Kęsowo, Drożdzenica, Obrowo. OSP Kęsowo działa w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Liczbę jednostek ocenia się jako wystarczającą, natomiast wskazuje się konieczność doposażenia w zakresie sprzętu gaśniczego – niezbędne są: torby ratownictwa medycznego, agregaty hydrauliczne, agregaty oddymiające, wymiana samochodu bojowego.

Baza sportowa i aktywność sportowa

Obiekty sportowe w gminie:

1. Bisko wielofunkcyjne w Kęsowie
2. Boisko przy ZS w Kęsowie
3. Hala sportowa w Kęsowie
4. Orlik w Żalnie
5. Hala sportowa w Żalnie
6. Boisko wielofunkcyjne w Żalnie
7. Boisko we Wieszczycach
8. Boisko w Przymuszewie
9. Boisko w Piastoszynie

Wszystkie z w/w obiektów sportowych są obiektami ogólnodostępnymi .

Na terenie gminy działają kluby sportowe

- Ludowy Klub Sportowy z Kęsowa (rozgrywki II i III liga)
- Międzyszkolny Klub Sportowy z Kęsowa
- Uczniowski Klub Sportowy „PORAJ” Żalno
- Stowarzyszenie Bizon Tuchółka

Inne identyfikowane potrzeby w zakresie remontów i modernizacji obiektów użyteczności publicznej

Obiekty użyteczności publicznej w gminie Kęsowo w większości są zmodernizowane. Podkreśla się natomiast potrzebę rozwoju atrakcyjnej oferty dla mieszkańców.

Obiekty kultu religijnego na terenie gminy:

- Kościół w Kęsowie
- Kościół w Jeleńcu
- Kościół w Żalnie
- Kaplica w Drożdzenicy podlegająca pod parafię św. Michała Archanioła w Dąbrowce

Obsługa finansowa i pocztowa

W Kęsowie działa placówka terenowa Banku Spółdzielczego z Tucholi.

W Kęsowie działa urząd pocztowy (Poczta Polska).

Bankomat PKO dostępny jest w urzędzie pocztowym.

Gmina Lubiewo

Edukacja

Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy:

a) Zespół Szkół w Lubiewie :

- Szkoła Podstawowa – 158 uczniów,

- Filia Szkoły Podstawowej w Suchej – 18,
 - Gimnazjum - 100 uczniów,
 - Oddział przedszkolny – 45 uczniów
- b) Zespół Szkół w Bysławiu:
- Szkoła Podstawowa – 230 uczniów,
 - Gimnazjum - 126 uczniów,
- c) Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo w Bysławiu (oddziały w Lubiewie i w Bysławiu) – 108 przedszkolaków.
- d) Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Klonowie
- 1 września 2001 roku Szkoła Podstawowa w Klonowie przeszła pod opiekę Stowarzyszenia Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo nad Brdą "KLON". Placówka prowadzi edukację dzieci w klasach I-III i oddziału przedszkolnego dla 3, 4, 5 i 6 latków. Szkoła w Klonowie jest pierwszą w województwie szkołą przejętą przez stowarzyszenie. Wyposażenie sal lekcyjnych ocenia się jako bardzo dobre. Używa się tablic multimedialnych, telewizorów, klasowych drukarek, sprzętu audiowizualnego oraz laptopów (ich liczba jest dostosowana do liczby ławek).

Informacja o stanie technicznym bazy oświatowej gminy Lubiewo w kontekście identyfikacji potrzeb inwestycyjnych

Zespół Szkół w Lubiewie

1. Część zewnętrzna budynku.

- okna, drzwi zewnętrzne – okna systematycznie wymieniane – pilnej wymianie podlegają okna na I piętrze – 6 szt. – są one w złym stanie technicznym; są to okna drewniane zespolone kilkudziesięcioletnie, z uszkodzonymi okuciami; część okien, aby zapewnić szczelność i bezpieczeństwo użytkowania została zabita gwoździami, co jest niedopuszczalne w odniesieniu do wymagań higieniczno-sanitarnych; uszczelnienie szyb z kitu szklarskiego z licznymi ubytkami powoduje przedostawanie się do wnętrza wody deszczowej;
- stan tynków, elementów zamocowanych do budynku, obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, elementów instalacji odgromowej – stan techniczny dobry;
- konieczna naprawa dachu,

2. Boisko szkolne , teren szkoły.

- ogrodzenie: teren ogrodzony, ogrodzenie spełnia wymagania w zakresie bezpieczeństwa;
- oświetlenie terenu: oświetlenie dostateczne do poruszania się po terenie,
- bariery chroniące przed wejściem na ulicę: bariery są w wymaganych miejscach, stan ich nie budzi zastrzeżeń;
- stan nawierzchni boiska: nawierzchnia częściowo, utwardzona, częściowo gruntowa;
- studzienki: wszystkie studzienki posiadają właściwe i w dobrym stanie pokrywy – bez uwag;

3. Część wewnętrzna budynku.

- drzwi wejściowe do budynku, drzwi ewakuacyjne: drzwi w zadowalającym stanie technicznym, szklone szkłem bezpiecznym, otwierające się na zewnątrz; wejście główne do budynku nie posiada wymaganego wiatrołapu;
- zabezpieczenie przed wyjściem na dach: z części głównej budynku wyjścia na dach nie ma; w części z salą gimnastyczną drabinka podwieszona poza zasięgiem uczniów zabezpieczona kłódką;

- długość drogi ewakuacyjnej z części głównej budynku przekracza normy, drogi są oznakowane,
- schody: liczne ubytki w okładzinach schodów (wytarte długoletnim użytkowaniem), stan balustrad dobry, zabezpieczenia przed zjeżdżaniem po poręczach prawidłowe, zabezpieczenie spocznika bez uwag, kraty na oknach klatki zabezpieczają w sposób dostateczny; szerokość schodów nie spełnia obowiązujących wymogów ewakuacyjnych – zlecono wykonanie ekspertyzy dot. w celu wskazania wariantów rozwiązania problemu:
- stan korytarzy w stanie dobrym, powierzchnia podłóg – pilna potrzeba wymiany w klasach nr 7,12 i 28
- pomieszczenia sanitarne - na każdym piętrze budynku głównego znajdują się po trzy kabiny dla uczniów i po jednej dla nauczycieli, w sali gimnastycznej toalety ogólnodostępne (1 kabina) oraz przy węzłach sanitarnych (2 kabiny)
- stan toalet bardzo dobry, stan węzłów sanitarnych sali gimnastycznej dobry, jednak wymagający wymiany syfonów.
- Sala gimnastyczna - stan techniczny dobry
- Pomieszczenia kuchni i zaplecza kuchennego - stan sanitarny pomieszczeń dobry, kuchnia kontrolowana okresowo przez sanepid.

4. Wyposażenie w sprzęt komputerowy

- Pracownia komputerowa i pracownia multimedialna wyposażone są w sprzęt z okresu ich tworzenia – a więc sprzed kilku lat. Obecnie jest on w znacznym stopniu zdekapitalizowany co utrudnia, lub wręcz uniemożliwia prowadzenie zajęć. Niezbędne są zakupy urządzeń peryferyjnych oraz oprogramowania.

5. Wyposażenie w infrastrukturę sportową

- Szkoła wyposażona w pełnowymiarową salę sportową w salę gimnastyczną i boiska jest na bardzo przyzwoitym poziomie.
- Konieczna jest budowa boiska wielofunkcyjnego („orlika”).

Potrzeby w zakresie remontów i modernizacji :

- Budowa boiska wielofunkcyjnego
- Budowa klatki schodowej (obecna klatka schodowa nie spełnia wymogów ppoż.).
- Rozbudowa lub dobudowa szkoły – w szkole funkcjonuje oddział przedszkolny, szkoła podstawowa i gimnazjum, co daje razem 17 oddziałów, a pomieszczeń dydaktycznych jest 15. Ponadto brak pomieszczeń magazynowych, zapleczy. Świetlica szkolna pełni rolę stołówki (36 m²), a uczniów jedzących obiady jest 167.
- Wymiana instalacji elektrycznej oraz montaż instalacji internetowej. Instalacja elektryczna jest aluminiowa, tylko dobudowana część sali gimnastycznej z zapleczem dydaktycznym i sekretariat ma instalację miedzianą. Ze względu na wykorzystywanie komputera i Internetu do zajęć, niezbędne jest wyposażenie tych pomieszczeń w sieć internetową.
- Ponadto remontów wymagają: korytarze, wymiana okien na korytarzach na I i II piętrze, poprawa elewacji, remont świetlicy dostosowany do warunków ppoż.
- Potrzeba realizacji monitoringu dużego boiska.
- Potrzeba gruntownej modernizacji pracowni komputerowej i multimedialnej.

Zespół Szkół w Bysławiu

1. Część zewnętrzna budynku.

- okna – stan techniczny wskazujący na konieczność sukcesywnej wymiany,

- stan tynków, elementów zamocowanych do budynku, obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, elementów instalacji odgromowej – stan techniczny dobry;
- konieczność naprawy dachu.

2. Boisko szkolne , teren szkoły.

- ogrodzenie: teren ogrodzony, ogrodzenie spełnia wymagania w zakresie bezpieczeństwa;
- oświetlenie terenu: oświetlenie dostateczne do poruszania się po terenie,
- stan nawierzchni boiska: nawierzchnia częściowo, utwardzona, częściowo gruntowa; w przyszłości wymagane jest wykonanie utwardzenia placu manewrowego dla autobusów szkolnych,
- studzienki: wszystkie studzienki posiadają właściwe i w dobrym stanie pokrywy – bez uwag;

3.Część wewnętrzna budynku.

- drzwi wejściowe do budynku, drzwi ewakuacyjne: drzwi w zadowalającym stanie technicznym, szklone szkłem bezpiecznym, otwierające się na zewnątrz;
- zabezpieczenie przed wyjściem na dach: wszystkie drabinki do włazów dachowych podwieszone są poza zasięgiem uczniów i zabezpieczone kłódką;
- ewakuacja: długość drogi ewakuacyjnej z części głównej budynku przekracza normy, drogi są oznakowane,
- schody: brak zabezpieczenia spocznika na piętrze Sali gimnastycznej,
- stan korytarzy w stanie dobrym,
- pomieszczenia sanitarne - na każdym piętrze budynku głównego znajdują się toalety dla dziewcząt i chłopców oraz personelu wyposażone w odpowiednią ilość urządzeń sanitarnych, stan ogólny dobry
- sala gimnastyczna - stan techniczny dobry

4. Wyposażenie w sprzęt komputerowy

- Wyposażenie jest zdecydowanie niewystarczające. Działa tylko jedna pracownia ze zbyt małą liczbą stanowisk. Sprzęt jest przestarzały i brak jest serwerowni. Niezbędne jest utworzenie drugiej pracowni oraz uzupełnienie komputerów w istniejącej pracowni komputerowej do poziomu zapewniającego indywidualne stanowisko dla każdego z uczniów. Wskazuje się też potrzebę rozbudowy sieci komputerowej w całym budynku szkoły (z wydzielonymi serwerami) – co pozwoli na wdrożenie dziennika elektronicznego i platformy edukacyjnej. Poza tym do potrzeb zalicza się zakup tablic interaktywnych do pozostałych klas (11szt.) i wyposażenie administracji szkoły w nowoczesny sprzęt komputerowy.

5. Wyposażenie w infrastrukturę sportową

- Szkoła wyposażona w pełnowymiarową salę sportową w salę gimnastyczną i wielofunkcyjne boisko.
- Konieczna modernizacja boiska.

Potrzeby w zakresie remontów i modernizacji - remonty niezbędne:

- realizacja drugiej pracowni komputerowej i doposażenie w sprzęt istniejącej
- wymiany okien i okuć okiennych, w tym okien przyciemnianych w siali sportowej
- montaż rolet na okna dla utrzymania ciepła w budynku
- naprawa dachu nad kuchnią/stołówką
- nagłośnienie sali sportowej

- rozbudowa tablicy wyników na sali sportowej
- adaptacja pomieszczenia dla serwerów komputerowych
- modernizacja boiska wielofunkcyjnego

Potrzeby w zakresie remontów i modernizacji – inne ważne potrzeby:

- zakup sceny rozstawianej
- zakup trybun jezdnych do sal sportowych
- zakup wykładziny na salę gimnastyczną
- zakup bieżni z nawierzchnią sztuczną
- rozbudowa piętra przy sali sportowej
- budowa wiaty edukacyjnej dla „Zielonej klasy”
- wymiana instalacji elektrycznej w sali do nauki techniki
- montaż grzejników z opcją wkładu elektrycznego
- modernizacja / urządzenie placu przed szkołą

Przedszkole samorządowe gminy Lubiewo

Bysław

- stan techniczny pomieszczeń – ogólny dobry,
- potrzeba wymiany okien i odnowienia pomieszczeń lekcyjnych i gabinetu dyrektora,

Lubiewo

- stan techniczny pomieszczenia dydaktycznego - ogólnie dobry,
- stan pomieszczeń pozostałych – do remontu:
 - rozbórka trzech pieców, zmiana sposobu ogrzewania na gazowe,
 - wymiana okien we wszystkich pomieszczeniach (za wyjątkiem sali dydaktycznej),
 - malowanie ww. pomieszczeń,
 - wymiana drzwi wejściowych i wewnętrznych,
 - położenie płytek w łazience i kuchni,
 - niwelacja terenu wokół budynku oraz zakup i montaż urządzeń na plac zabaw

Instytucje kultury

Na terenie gminy infrastrukturę z dziedziny kultury, stanowią:

- Dom Kultury w Lubiewie
- Świetlice wiejskie w miejscowościach: Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Lubiewice, Minikowo, Płazowo, Sucha, Trutnowo i Wępin,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiewie
- Filia Biblioteki Publicznej w Bysławiu
- Amfiteatr na kąpielisku w Bysławiu
- Amfiteatr w Lubiewie

Dom Kultury w Lubiewie funkcjonuje jako jednostka organizacyjna Gminy Lubiewo i w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy podlega bezpośrednio pod Referat Oświaty, Kultury, Sportu, Turystyki i Promocji. Pracownikiem Domu Kultury jest referent ds. kultury i promocji.

Zadaniem głównym Domu Kultury jest rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej, przygotowanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych, m.in.: poprzez organizowanie form zespołowego i indywidualnego uczestnictwa w kulturze - zaspokajanie lokalnych potrzeb różnych grup społeczeństwa.

Szczegółowy zakres zadań Domu Kultury obejmuje m.in. prowadzenie działalności merytorycznej aktywizującej uczestnictwo społeczeństwa w kulturze, zajęciach rekreacyjno-turystycznych oraz aktywna działalność kulturalno – rekreacyjno – promocyjna, poprzez:

- Rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej,
- Wypracowanie najwartościowszych form kulturalnego ruchu amatorskiego, popularyzacja i promocja twórczości amatorskiej i profesjonalnej we wszystkich dziedzinach sztuki,
- Wsparcie merytoryczne amatorskiego ruchu artystycznego z terenu gminy Lubiewo,
- Popularyzacja kultury i wiedzy o kulturze poprzez organizowanie wszelkich imprez kulturalnych (wystawy, przeglądy, koncerty amatorskie i zawodowe, festiwale, spotkania z wybitnymi osobami życia społecznego i kulturalnego, itp.)
- Organizowanie lub współudział w organizacji imprez rekreacyjnych o charakterze masowym (festyny, turnieje, rajdy, zloty, wycieczki, itp.),
- Podejmowanie działań integracyjnych różnych grup społecznych i wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych,
- Współorganizacja imprez zleconych (okolicznościowych, rodzinnych),
- Prowadzenie kół zainteresowań o tematyce zgodnej z oczekiwaniami lokalnego społeczeństwa,
- Aktywna współpraca z opiekunami świetlic wiejskich z terenu Gminy Lubiewo w celu organizacji życia społeczno-kulturalnego mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży,
- Wykonywanie fotoreportaży z ważnych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy,
- Opracowywanie materiałów reklamowych, zdjęć i podejmowanie innych działań związanych z promocją gminy Lubiewo
- Stała współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami kulturalnymi wszystkich szczebli i rodzajów, szkołami, agencjami artystycznymi i innymi instytucjami.

Na terenie Gminy Lubiewo w 10 sołectwach aktywnie funkcjonują świetlice organizujące czas wolny dzieci i młodzieży, a także osób starszych. Dni i godziny pracy uzgadniane są na bieżąco z uczestnikami zajęć, z sołtysami poszczególnych sołectw oraz organizacjami działającymi na terenie sołectwa.

Uczestnicy aktywnie spędzają wolny czas, rozwijają swoje talenty, uzyskują pomoc w odrabianiu zajęć lekcyjnych, włączają się w życie społeczne sołectwa np. poprzez udział w przygotowaniach do lokalnych imprez. Każdego roku, we wszystkich świetlicach realizowany jest program profilaktyczny „Świetlica nasza do życia bez nałogów zaprasza”. W ramach programu realizowane są konkursy, rozgrywki sportowe, przedstawienia teatralne związane z tematyką uzależnień od papierosów, alkoholu, narkotyków czy komputera.

Stan techniczny obiektów infrastruktury kulturalnej oceniany jest jako dobry. Zmodernizowano i rozbudowano Dom Kultury w Lubiewie, wyremontowano osiem świetlic wiejskich. Pozostaje do remontu świetlica w Klonowie (realizacja 2014r.) i w Cierplewie (2015r.).

Na terenie gminy odbywają się następujące cykliczne imprezy o charakterze kulturalnym:

- Międzynarodowy Plener Rzeźbiarsko - Malarski Bysław nad jeziorem w Bysławiu – tygodniowa (w maju), plenerowa impreza, na którą zostają zaproszeni rzeźbiarze i malarze z kraju i z zagranicy nad jezioro w Bysławiu. Tworzą rzeźby i malują obrazy zgodnie z tematyką przyjętą na każdym plenerze. Impreza odbywa się już od 11 lat
- Ogólnopolski Borowiacki Festiwal Orkiestr Dętych w Bysławku – impreza odbywa się tradycyjnie w czerwcu, od 10 lat przy zespole budynków klasztornych w Bysławku – w imprezie bierze udział od 5 do 10 orkiestr dętych z terenu Polski
- Ogólnopolski Bieg Szlakiem Trzech Wież nad Borami - Lubiewo – impreza organizowana od 7 lat (w lipcu), w której biorą udział miłośnicy biegania z terenu całej Polski. Bieg odbywa się na trasie 15km Lubiewo – Bysław – Bysławek - Lubiewo. Impreza zakończona jest uroczystym wręczeniem pucharów i nagród oraz festynem rodzinnym

Powyższe imprezy mają charakter wojewódzki, krajowy, a nawet międzynarodowy. Dla lokalnej społeczności, ważne są także:

- Noc Świętojańska – Lubiewo, Bysław, Sucha (czerwiec)
- Borowe Święto – Klonowo (lipiec)
- Przegląd Pieśni zwanych Frantówkami - Bysław (sierpień)
- Dożynki gminne (sierpień)

Przeciętną liczbę uczestników szacuje się na 100 do 500 osób. Szczegółowy kalendarz imprez publikowany jest na stronach urzędu gminy oraz domu kultury (www.lubiewo.pl i www.dklubiewo.pl)

Aktywność społeczna mieszkańców

Zważywszy na wielkość gminy i niezbyt dużą liczbę mieszkańców, pozytywnie należy ocenić poziom aktywności społecznej, mierzony liczbą organizacji pozarządowych. Na terenie gminy działają:

- **Stowarzyszenie „Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Lubiewie”** skupiające koła gospodyń z: Bysławia, Bysławka, Cierplewa, Klonowa, Lubiewa, Lubiewic, Minikowa, Płazowa, Sucheja, Trutnowa i Wełpina.
- **V wielopoziomowa drużyna harcerska działająca przy Zespole Szkół w Lubiewie** – ok. 20 członków.
- **Frantówki Bysławskie** – grupa 8 osobowa śpiewająca dawne ludowe piosenki zwane frantówkami,
- **Chór „Stokrotki”** – tworzą członkowie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów z Lubiewa.
- **Akcja Katolicka** (Płazowo 13, 89-510 Bysław)

Zakres działalności

1. Celem Akcji Katolickiej jest pogłębianie formacji chrześcijańskiej oraz organizowanie bezpośredniej współpracy katolików świeckich z hierarchią kościelną w prowadzeniu misji apostolskiej Kościoła.
2. Akcja Katolicka realizuje swój cel przez:
 1. pogłębianie życia religijnego, moralnego, intelektualnego i kulturalnego oraz ukierunkowanie na zadania apostolskie,
 2. przenikanie wartościami ewangelicznymi życia społecznego,
 3. zajmowanie stanowiska w sprawach publicznych Kościoła, a zwłaszcza reagowanie na zagrożenia wiary i moralności chrześcijańskiej,
 4. kształcenie działaczy katolickich i wychowanie ich do aktywności w życiu społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym.
3. Akcja Katolicka może prowadzić:
 1. działalność oświatową, wychowawczą i wydawniczą,
 2. działalność kulturalną i informacyjną w szczególności przy użyciu środków przekazu,
 3. działalność dobroczynną,
 4. działalność turystyczno-sportową,
 5. działalność gospodarczą.

- **Stowarzyszenie „Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Lubiewie” (Urząd Gminy, ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo)**

Zakres działalności

Działalność oparta jest w oparciu o statut Stowarzyszenia Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Lubiewo.

Celem Stowarzyszenia jest:

1. Aktywizacja i promowanie kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym.
2. Działanie na rzecz podnoszenia kwalifikacji kobiet w celu uzyskania alternatywnych źródeł dochodu.
3. Podejmowanie działań integracyjnych kobiet z różnych środowisk.
4. Praca na rzecz integracji pokoleń.
5. Reprezentowanie interesów kobiet i ich rodzin, podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej i zawodowej kobiet z różnych środowisk i ich rodzin.
6. Propagowanie i pielęgnowanie tradycji religijnych.
7. Podejmowanie i wspieranie działań promujących profilaktykę zdrowotną.
8. Podejmowanie i wspieranie działań w zakresie zwalczania patologii (alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie).
9. Podejmowanie i wspieranie działań promujących rozwój turystyki i agroturystyki.
10. Prowadzenie akcji charytatywnych na rzecz społeczeństwa w wolontariacie w powiecie Tuchola.
11. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej kobiet, tworzenie miejsc pracy i przeciwdziałanie bezrobociu.
12. Prowadzenie różnych form działalności edukacyjnej, szkoleniowej, instruktażowej, warsztatowej i seminaryjnej.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. Współpracę i wzajemną pomoc członków Stowarzyszenia.
2. Współpracę z Kołami Rolniczymi.
3. Współpracę z organami władzy, administracji publicznej, organizacjami społecznymi i zawodowymi, środowiskami opiniotwórczymi.
4. Współpracę z osobami i instytucjami w zakresie zbierania informacji i wymiany doświadczeń w dziedzinach związanych z działalnością Stowarzyszenia.
5. Prowadzenie działalności integrującej członków Stowarzyszenia poprzez aktywność kulturalną, rekreacyjną i towarzyską.
6. Organizowanie konferencji, sympozjów, seminariów i spotkań tematycznych, również w wymiarze międzynarodowym.
7. Działalność kulturowo-oświatową wspierającą realizację celów Stowarzyszenia.
8. Realizację i udział w programach krajowych i międzynarodowych obejmujących cele statutowe.
9. Udzielenie pomocy materialnej, prawnej, pedagogicznej i psychologicznej kobietom i ich rodzinom.
10. Organizowanie kiermaszy, spotkań i innych imprez i przedsięwzięć charytatywnych.
11. Organizowanie szkoleń i kursów podwyższających kwalifikacje kobiet.
12. Podejmowanie i wspieranie działań zmierzających do powstania pozarolniczych przedsięwzięć gospodarczych.
13. Organizowanie wystaw i pokazów z zakresu rękodzieła ludowego i zanikającego rzemiosła.
14. Podejmowanie innych działań zmierzających do realizacji zadań statutowych.

- **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Koła Nr 5 Lubiewo (ul. Wojska Polskiego 83, 89-526 Lubiewo)**

Zakres działalności

Związek zrzesza emerytów, rencistów i inwalidów w celu:

- poprawienia ich warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi;
- organizowania życia kulturalnego emerytów, rencistów i inwalidów;
- reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowania ich problemów wśród społeczeństwa.

Dla osiągnięcia swych celów Związek:

1. prowadzi działalność charytatywną i udziela pomocy członkom Związku w sprawach socjalno-bytowych;
2. tworzy fundusze na cele socjalno-bytowe;
3. prowadzi związkową kasę pogrzebową;
4. organizuje i prowadzi biblioteki, czytelnie, świetlice, kluby i zespoły artystyczne oraz współdziała w ich prowadzeniu;
5. wydaje własną prasę oraz wykorzystuje wszelkie inne dostępne środki i formy informowania społeczeństwa o problemach emerytów, rencistów i inwalidów;
6. współdziała z organami władzy, administracji publicznej i samorządowej oraz z instytucjami i organizacjami społecznymi w kraju i za granicą;
7. może prowadzić działalność gospodarczą na zasadach określonych odrębnymi przepisami;
8. może otrzymywać dotacje, darowizny, zapisy, subsydia i subwencje wg zasad określonych w odrębnych przepisach.

Koło w Lubiewie liczy 105 członków. Związek współpracuje z powiatem Tucholskim i Świeckim – Zarządami Miejskimi - Związku- Klubami Seniorów, Kołami Gospodyń Wiejskich. Związek organizuje spotkania, zabawy, pikniki, pielgrzymki - dwie, wycieczki (w tym zagraniczne Litwa-Wilno).

- **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Miejskiego Koło Wiejskie nr 6 w Bysławiu (ul. Polna 4/3, 89-510 Bysław)**

Zakres działalności

Działalność związku jest oparta przede wszystkim na pracy społecznej ogółu jej członków.

Związek zrzesza emerytów, rencistów i inwalidów w celu:

- poprawienia ich warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi;
- organizowania życia kulturalnego emerytów, rencistów i inwalidów;
- reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowania ich problemów wśród społeczeństwa.

- **Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo n. Brdą „KLON” (Klonowo 24, 89-524 Klonowo)**

Zakres działalności

1. wszechstronny rozwój w zakresie edukacji, kultury, sportu, zdrowia, gospodarki i agroturystyki,
2. wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (również w wieku przedszkolnym),
3. wspieranie inicjatyw społecznych,
4. propagowanie rolnictwa ekologicznego i zdrowej rodzinnej żywności,
5. promowanie walorów kulturowych, historycznych,
6. kreowanie aktywności zawodowej rolników i ludności nierolniczej,
7. podejmowanie działań na rzecz poprawy:
 - stanu bezpieczeństwa i higieny w pracy,
 - stanu zdrowia mieszkańców wsi,
 - stanu bezpieczeństwa przeciw pożarowego.
8. Rozwój rękodzielnictwa i kultywowanie tradycji.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. prowadzenie działalności edukacyjnej, profilaktycznej i wychowawczej na rzecz dzieci i młodzieży, w tym szczególnie poprzez prowadzenie szkoły publicznej wg projektu „Mała Szkoła” dla dzieci klas I-III oraz wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 4-6 lat;
2. realizowanie środowiskowych parorodzinnych programów: wychowawczych, profilaktyczno-zdrowotnych, wspierających rozwój małego dziecka, wyrównujących szanse edukacyjne, zapobiegających patologiom i przemocy,
3. organizowanie edukacji ustawicznej w formie szkoleń, seminariów, konferencji i warsztatów dla mieszkańców wsi, w tym młodzieży i dorosłych, kobiet i mężczyzn, pracujących i bezrobotnych dzieci specjalnej troski i niepełnosprawnych ze względu na wiek,
4. realizowanie projektów i programów przygotowujących mieszkańców wsi i obszary wiejskie do integracji europejskiej,

5. prowadzenie działalności wydawniczej,
6. promowanie i wspieranie młodych talentów i twórczych form działalności dzieci i młodzieży oraz inicjatyw obywatelskich i społecznych na rzecz wsi i jej mieszkańców,
7. prowadzenie akcji szkoleniowych i informacyjnych oraz wspieranie nowatorskich rozwiązań związanych z reformą oświaty i ponoszeniem jakości pracy placówek oświatowo-wychowawczych,
8. realizowanie programów oświatowych w zakresie upowszechniania, promocji i ochrony praw dziecka i ucznia, realizacja programów pomocy dzieciom niepełnosprawnym, w tym w formach wychowania integracyjnego,
9. współpracę z organizacjami i stowarzyszeniami krajowymi i zagranicznymi, których cele działania są zbieżne z celami Stowarzyszenia,
10. współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym samorządem gminy Lubiewo.

- **Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych „BORY TUCHOLSKIE”** pl. Zamkowy 1, 89-500 Tuchola, Bysławek 15 a, 89-510 Bysław

Zakres działalności

Na terenie gminy Lubiewo znajduje się 6 gospodarstw agroturystycznych należących do SGA.

Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych „BORY TUCHOLSKIE” zajmuje się prowadzeniem wspólnej promocji, targów, portalu internetowego : www.agrorest.pl.

- **Uczniowski Klub Sportowy „KADET” przy Gimnazjum w Bysławiu** (ul. Kwiatowa 9, 89-510 Bysław)

Zakres działalności

Celem klubu jest:

- planowanie i organizowanie życia sportowego dzieci i młodzieży w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkół, ośrodków sportu i rekreacji oraz o pomoc materialną rodziców i sympatyków klubu, w oparciu o zasady etyki sportowej;
- angażowanie członków klubu do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych;
- organizowanie i uczestniczenie w imprezach sportowych, odbywających się na terenie samorządu terytorialnego i poza nim;
- kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych klubu;
- udział w międzynarodowej wymianie młodzieży oraz krajowych i międzynarodowych imprezach sportowych;

Klub realizuje swoje zadania statutowe we współdziałaniu ze gimnazjami, szkołami, ośrodkami sportu i rekreacji, klubami i związkami sportowymi, władzami samorządowymi i państwowymi.

- **Uczniowski Klub Sportowy „GROM” przy Zespole Szkół w Lubiewie** (ul. Wojska Polskiego 16, 89-526 Lubiewo)

Zakres działalności

Celem klubu jest:

- planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia uczniów,
- angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych,
- działalność sportowa ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnej,
- uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania, samorządu terytorialnego i poza nim.

Klub realizuje swoje zadania statusowe we współdziałaniu z dyrektorem Zespołu Szkół, Radą Rodziców, władzami samorządowymi różnego szczebla, sportowymi innymi klubami i związkami sportowymi.

- **Uczniowski Klub Sportowy „SMYK” przy Zespole Szkół w Bysławiu** (ul. Kwiatowa 9, 89-510 Bysław)

Zakres działalności

Celem Klubu jest:

1. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów we wsparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu.
2. Angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności i zainteresowań sportowych.
3. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim.
4. Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów szkoły w celu wszechstronnego rozwoju ich sprawności fizycznej i umysłowej.
5. Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych.
6. Organizowanie uczniom wszystkich klas różnorodnych form współzawodnictwa sportowego.
7. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości przez realizację zadań Klubu.

Klub realizuje swoje zadania statutowe we współdziałaniu z dyrektorem szkoły, Radą Szkoły, klubami sportowymi, władzami samorządowymi i sportowymi.

- **Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej – Zarząd Gminny w Lubiewie**

Zakres działalności

Celem Związku jest:

1. działania na rzecz ochrony życia , zdrowia , mienia i środowiska przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami ,
2. rzecznictwo i reprezentowanie członków Związku wobec organów administracji publicznej oraz udzielanie im pomocy w realizacji zadań statutowych,
3. wykonywanie zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, przeciwpowodziowej, ratownictwa i bezpieczeństwa powszechnego zleconych przez organy administracji publicznej,
4. współtworzenie i opiniowanie aktów normatywnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
5. działania na rzecz ochrony środowiska,
6. informowanie o występujących zagrożeniach pożarowych i innych zagrożeniach miejscowych oraz sposobach zapobiegania im,
7. rozwijanie i upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury oraz tradycji,
8. rozwijanie i krzewienie kultury fizycznej i sportu,
9. wychowanie dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dla bezpieczeństwa,
10. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz dyskryminacji osób i grup społecznych,
11. rozwijanie współpracy regionalnej i międzyregionalnej,
12. działania na rzecz integracji europejskiej i rozwijanie kontaktów oraz współpracy między społeczeństwami,
13. promowanie inicjatyw i liderów lokalnych,
14. inicjowanie i promowanie dialogu społecznego oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,
15. podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
16. wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych,
17. upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz bezpieczeństwa państwa,
18. niesienie pomocy humanitarnej ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju oraz za granicą.

Wyżej określone cele są realizowane przez:

1. współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną, organizacjami administracji publicznej oraz innymi podmiotami,
2. udzielanie pomocy OSP w wyposażeniu w sprzęt, zaopatrywaniu w mundury, odznaki i dystynkcje oraz organizowanie szkoleń,
3. pozyskiwanie i gromadzenie środków finansowych,
4. zapewnianie doradztwa w zakresie funkcjonowania OSP,
5. mobilizowanie społeczeństwa do udziału w realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej,
6. inicjowanie i organizowanie imprez sportowych oraz przeglądów i innych form prezentacji dorobku amatorskiego ruchu artystycznego OSP,
7. prowadzenie działalności wydawniczej, organizowanie wystaw, udzielanie pomocy w gromadzeniu eksponatów muzealnych,
8. przedstawianie organom administracji publicznej i innym podmiotom wniosków dotyczących realizacji celów Związków,
9. popieranie wynalazczości i racjonalizacji w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej, przeciwpowodziowej, ratownictwa i bezpieczeństwa powszechnego,
10. prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz promocyjnej wśród społeczności lokalnych na skalę ogólnopolską i międzynarodową w sprawach dotyczących celów Związku.

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory” (Urząd Gminy, ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo)

Celem Stowarzyszenia jest:

1. Wszechstronny rozwój i promocja gminy Lubiewo z wykorzystaniem jej walorów krajobrazowych i przyrodniczych.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi krajowymi i zagranicznymi.
3. Opiniowanie aktów prawnych dotyczących realizacji celów statutowych.
4. Rozwój i aktywizacja społeczności lokalnej.
5. Działalność na rzecz rozwoju gospodarczego gminy Lubiewo.
6. Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa.
7. Wszechstronny rozwój nauki, edukacji i oświaty.
8. Ochrona środowiska i ochrona przyrody oraz dziedzictwa przyrodniczego.
9. Upowszechnianie kultury i sztuki. Ochrona jej dóbr i tradycji.

10. Pomoc rodzinom i osobom zamieszkałym na terenie gminy Lubiewo, będącym w trudnej sytuacji życiowej, oraz wyrównywanie szans tych rodzin.
11. Działalność charytatywna oraz działanie na rzecz osób niepełnosprawnych;
12. Upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji.
13. Ochrona i promocja zdrowia.
14. Przeciwdziałanie marginalizacji terenów wiejskich.
15. Promocja i organizacja wolontariatu.
16. Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych.
17. Wspieranie rozwoju rolnictwa.
18. Promocja produktów lokalnych i tradycyjnych.

• **Uczniowski Klub Sportowy "LOTKA" w Lubiewie . ul. Hallera 9 89-526 Lubiewo**

UKS "LOTKA" w Lubiewie jest członkiem Polskiego Związku Badmintonu. Zawodnicy z licencjami biorą udział w turniejach krajowych, wojewódzkich. Prowadzone są zajęcia z badmintonu i tenisa ziemnego.

Celem Klubu jest:

1. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu.
2. Angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych.
3. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim.
4. Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów szkoły w celu wszechstronnego rozwoju ich sprawności fizycznej i umysłowej.
5. Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych.
6. Organizowanie uczniom wszystkich klas różnorodnych form współzawodnictwa sportowego.
7. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu.

• **Stowarzyszenie Kulturalne „Cisowy Łuk” w Bysławiu**

1. Przygotowanie, wykonywanie oraz promocja i udział w projektach realizujących zadania publiczne zleczanych przez jednostki władzy państwowej, samorządowej oraz unię europejską organizacjom pozarządowym.
2. upowszechnianie kultury i sztuki, ochrona jej dóbr i tradycji.
3. współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi krajowymi i zagranicznymi.
4. rozwój i aktywizacja społeczności lokalnej.
5. działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju, szczególnie gospodarczego, oraz promocji wsi Bysław z wykorzystaniem jej walorów historycznych, krajobrazowych i przyrodniczych.
6. wszechstronny rozwój nauki, edukacji i oświaty.
7. ochrona dziedzictwa kulturowego, etnicznego, przyrodniczego oraz ochrona środowiska i przyrody.
8. upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji.
9. działalność charytatywna oraz działanie na rzecz osób niepełnosprawnych.
10. ochrona i promocja zdrowia.
11. przeciwdziałanie marginalizacji terenów wiejskich.
12. promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa.
13. promocja i organizacja wolontariatu.
14. rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych.
15. promocja produktów lokalnych i tradycyjnych.
16. zachowanie dziedzictwa kulturowego i etnicznego.
17. organizacja międzynarodowych plenerów i festiwali artystycznych.
18. organizacja innych imprez i spotkań o charakterze kulturalnym oraz pomoc aktywnemu uczestnictwu młodzieży w życiu kulturalnym, społecznym i publicznym polski oraz europy.
19. podejmowanie i inicjowanie działań na rzecz aktywnych form wypoczynku.
20. podejmowanie i inicjowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego.
21. inspirowanie i realizacja przedsięwzięć służących rozwojowi postaw proeuropejskich.
22. wspieranie wszelkich form współpracy z wsiami partnerskimi-rozwijanie wymiany doświadczeń z organizacjami realizującymi zbliżone cele.
23. podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i zjawiskom patologii społecznej, w szczególności wykluczeniu społecznemu.

• **Stowarzyszenie Bory Tucholskie Wieś Teolog**

Celem Stowarzyszenia jest

1. Ochrona praw mieszkańców wsi Teolog oraz członków Stowarzyszenia
 2. Upowszechnianie wiedzy i dbałość o środowisko naturalne
 3. Kształtowanie pozytywne opinii i ocen o społeczności wsi Teolog
- Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- Udzielenie pomocy prawnej
- Obronę interesów mieszkańców wsi oraz członków Stowarzyszenia
- Współdziałanie z władzami, instytucjami oraz organizacjami zainteresowanymi działalnością Stowarzyszenia
- Popularyzacja wiedzy o środowisku naturalnym ze szczególnym uwzględnieniem Borów Tucholskich

• **Bysławski Klub Piłkarski**

Celem Klubu jest:

1. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego młodzieży w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu.
2. Angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych.
3. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim.
4. Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w celu wszechstronnego rozwoju ich sprawności fizycznej i umysłowej.
5. Upowszechnianie właściwych postaw w zakresie ochrony zdrowia, higieny życia codziennego oraz promocji zdrowia.
6. Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych.
7. Organizowanie uczniom różnorodnych form współzawodnictwa sportowego.
8. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu.
9. Upowszechnianie sportu w społeczeństwie.

• **Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Bysławek „OdNowa”**

Celem stowarzyszenia jest:

- wszechstronny i zrównoważony rozwój w zakresie edukacji, kultury, sportu, zdrowia i gospodarki obszarów wiejskich,
- integracja mieszkańców wsi, przeciwdziałanie bezradności i wykluczeniu społecznemu, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk wiejskich,
- wspieranie rozwoju edukacyjnego dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- kreowanie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości rolników i ludności nierolniczej zamieszkującej obszary wiejskie
- rozwój rzemiosła i kultywowanie tradycji i obrzędu ludowego.
- profilaktyka patologii wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk przemocy
- propagowanie rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności

• **Polski Związek Wędkarski – koło nr 102 w Bysławiu**

Cele i środki działania Związku

Celem Związku jest organizowanie i promowanie wędkarstwa, rekreacji, sportu wędkarskiego, Użytkowanie i ochrona wód, działanie na rzecz ochrony przyrody i kształtowanie etyki wędkarskiej.

Cele Związku realizowane są poprzez:

- 1) reprezentowanie interesów Związku w kraju i za granicą
- 2) Współpracę z krajowymi, międzynarodowymi i zagranicznymi organizacjami wędkarskimi;
- 3) współpracę z organizacjami i instytucjami proekologicznymi;
- 4) współdziałanie z podmiotami powołanymi do ochrony przyrody, ekosystemów wodnych, zwalczania kłusownictwa rybackiego i innych szkód w środowisku wodnym;
- 5) współdziałanie z ośrodkami naukowo-badawczymi, między innymi w zakresie ochrony ginących gatunków ryb i ich restytucji;
- 6) nabywanie i Użytkowanie wód, prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej i wędkarskiej;
- 7) prowadzenie ośrodków zarybieniowych;
- 8) prowadzenie działalności gospodarczej z przeznaczeniem dochodów na działalność statutową
- 9) prowadzenie schronisk i przystani oraz innych obiektów służących uprawianiu wędkarstwa i rekreacji;
- 10) upowszechnianie sportu wędkarskiego, organizowanie zawodów wędkarskich w kraju oraz uczestnictwo w takich zawodach za granicą
- 11) organizowanie rekreacyjnych imprez wędkarskich;
- 12) organizowanie współzawodnictwa sportowego opartego o zasady obowiązujące w polskich związkach sportowych;
- 13) wyłanianie kadry narodowej w dyscyplinach kwalifikowanego sportu wędkarskiego;
- 14) popularyzowanie idei wędkarstwa i działalności PZW wśród dzieci i młodzieży oraz prowadzenie pracy oświatowo-wychowawczej w tym zakresie;

- 15) edukację wędkarską turystykę
- 16) resocjalizację, zwalczanie nałogów i patologii społecznych oraz pracę ze środowiskami zagrożonymi wychowawczo;
- 17) prowadzenie egzaminów na kartę wędkarską
- 18) prowadzenie działalności wydawniczej;
- 19) działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 20) podejmowanie innych przedsięwzięć i pozyskiwanie środków służących do realizacji celów Związku.

- **Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminny Lubiewo** (Urząd Gminy, ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo)

Zakres działalności

1. Celem Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej jest dobrowolne i bezinteresowne niesienie różnorodnych form pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, zagrożonym demoralizacją, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym.
2. Celem PKPS jest kształtowanie postaw społecznych sprzyjających bezpośredniemu uczestnictwu w działaniach na rzecz osób potrzebujących pomocy, bądź wspieranie takich działań.

PKPS realizuje cele szczególnie poprzez:

1. organizowanie usług opiekuńczych,
2. organizowanie i prowadzenie dożywiania,
3. organizowanie różnorodnych form wypoczynku,
4. udzielanie różnorodnej pomocy głównie rzeczowej, finansowej w miarę posiadanych środków i możliwości,
5. poradnictwo prawne i pomoc prawną,
6. świadczenie pomocy postpenitencjarnej,
7. współpracę i współdziałanie z innymi organizacjami społecznymi,
8. świadczenie pomocy osobom bezdomnym i bezrobotnym w miarę posiadanych środków,
9. świadczenie pomocy bezrobotnym w zakresie poradnictwa zawodowego, przekwalifikowania zawodowego, przeszkolenia i zatrudnienia,
10. prowadzenie działalności edukacyjno-szkoleniowej,
11. świadczenie pomocy niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji leczniczej, społecznej i zawodowej oraz pomocy w zakresie zatrudnienia,
12. udzielanie pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych i ekologicznych oraz świadczenie pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych i komunikacji,
13. prowadzenie świetlic i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
14. prowadzenie całodziennych i popołudniowych klubów seniora, stołówek, jadalni, noclegowni, zakładów leczniczo-opiekuńczych, zakładów leczniczo-pielęgnacyjnych, Domów Pomocy Społecznej, środowiskowych domów samopomocy i innych placówek,
15. przeciwdziałanie patologiom społecznym, alkoholizmowi, narkomanii itp. oraz łagodzenie ich skutków.

- **Związek Zawodowy NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania,**
- **Zarząd Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego**

Na terenie gminy ukazuje się lokalna prasa - Samorządowy Kurier Lubiewski, wydawany przez Gminę Lubiewo w nakładzie 1000 egzemplarzy, 4 razy w roku od 2004r. (z dwuletnią przerwą 2011-2012 z uwagi na brak środków)

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Lubiewo, infrastrukturę ochrony zdrowia stanowią:

- dwa Niepubliczne Ośrodki Zdrowia: w Lubiewie i w Bysławiu (dostępny jest lekarz specjalista chorób wewnętrznych oraz pediatra),
- prywatny Gabinet Lekarski w Suchej (medycyna pracy, lekarz rodzinny),
- gabinet rehabilitacyjny w Bysławiu,
- prywatna praktyka stomatologiczna w Bysławiu i Lubiewie
- gabinet stomatologiczny w Zespole Szkół w Bysławiu,
- pracownia integracji sensorycznej w Zespole Szkół w Lubiewie
- pracownia integracji sensorycznej w Zespole Szkół w Bysławiu,
- apteka w Bysławiu i punkt apteczny w Lubiewie.

Dostępność do służby zdrowia na poziomie podstawowym tj. lekarza rodzinnego ocenić można jako średnią (kolejki do lekarza spowodowane zbyt krótkim realnym czasem przyjmowania pacjentów)

Dostępność do lekarzy specjalistów – bardzo zła.

W zakresie potrzeb inwestycyjnych w dziedzinie ochrony zdrowia, wskazuje się na:

- bieżące remonty oraz dalsza modernizacja istniejących ośrodków zdrowia,
- zakup specjalistycznego wyposażenia.

Bezpieczeństwo publiczne

Od 1 lipca 2013 r. gmina jest obsługiwana przez Międzygminny Posterunek Policji w Cekcynie.

Na terenie gminy Ochotnicza Straż Pożarna działają w następujących miejscowościach: Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Trutnowo, Minikowo, Sucha, Wępin, Lubiewo, Płazowo.

Liczba jednostek na terenie gminy jest wystarczająca, wyposażenie jakim dysponują w znacznym stopniu pozwala na prowadzenie działań gaśniczych, ratownictwa technicznego, działań poszukiwawczych na lądzie, usuwania skutków miejscowych zagrożeń.

Do najważniejszych potrzeb Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy należą:

- zakup nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych,
- uzupełnienie jednostek KSRG w sprzęt zgodnie z przyznaną specjalizacją,
- remonty bieżące oraz wykonanie dachów na budynkach strażnic.

Dwie jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (Bysław i Lubiewo).

Obsługa finansowa i pocztowa

Na terenie gminy działają urzędy pocztowe w Bysławiu i Lubiewie.

W Cekcynie działa Bank Spółdzielczy w Koronowie – Oddział w Lubiewie. W Lubiewie i Bysławiu zlokalizowane są bankomaty.

Baza sportowa i działalność sportowa

Bazę sportową na terenie gminy stanowią następujące obiekty:

- Sala sportowa przy Zespole Szkół w Lubiewie
- Sala sportowa przy Zespole Szkół w Bysławiu
- Siłownia w Zespole Szkół w Bysławiu
- Korty tenisowe w Lubiewie
- Boisko wielofunkcyjne w Bysławiu
- Boisko Gminne w Lubiewie
- Skocznia do skoku w dal w Lubiewie
- Skocznia do skoku w dal w Bysławiu
- Boiska wiejskie w Suchej, Klonowie, Bysławku, Trutnowie, Lubiewicach
- Boiska do plażowej piłki siatkowej w Bysławiu i Suchej
- Wypożyczalnia sprzętu wodnego na plaży w Bysławiu
- Świetlice szkolne, świetlice wiejskie, Dom Kultury, Dom Strażaka – możliwość gry w bilard, tenis stołowy, prowadzenie zajęć rekreacyjnych.

Kąpieliska:

- Jezioro Bysławskie- Bysław- ogólnodostępne gminne
- O.W. „SOKÓŁKA” Sokole Kuźnica- Zalew Koronowski
- O.W. „Zacisze” Zalew Koronowski- Sucha
- O.W. „Wrzos” Zalew Koronowski- Wielonek
- O.W. „Leśne Ustronie” Zalew Koronowski- Zamrzenica

Place zabaw funkcjonują w miejscowościach:

- Bysław – przy Zespole Szkół w Bysławiu, plaża Bysław
- Bysławek,
- Cierplewo,
- Klonowo
- Lubiewo – w parku nad stawem, w parku przy muszli,
- Lubiewice,
- Minikowo,
- Płazowo,
- Sucha,
- Trutnowo,
- Welpin.

Posiada przez gminę baza jest stanu ogólnego dobrego lub bardzo dobrego. Obiekty są na bieżąco modernizowane, remontowane, a znaczna ich część jest nowo utworzona. Wszystkie obiekty są ogólnodostępne.

W najbliższych latach wskazuje się na następujące plany inwestycyjne:

- bieżąca modernizacja istniejących obiektów,
- budowa boiska typu „Orlik” w Lubiewie.

W gminie działają następujące kluby sportowe: UKS „Grom”, UKS „Kadet”, UKS „Smyk” – ich działalność opisana w rozdziale poświęconym aktywności społecznej.

Obiekty kultu religijnego

Na terenie gminy funkcjonują kościoły parafialne w: Bysławiu, Lubiewie, Suchej oraz kaplica w Minikowie i Klasztor Sióstr Miłosierdzia w Bysławku

Inne identyfikowane potrzeby w zakresie remontów i modernizacji obiektów użyteczności publicznej

W dziedzinie edukacji:

- Rozbudowa szkoły w Lubiewie

W dziedzinie ochrony zdrowia:

- Remont i modernizacja Ośrodków Zdrowia w Bysławiu i Lubiewie.

W dziedzinie infrastruktury sportowej (ale także dla potrzeb edukacyjnych)

- Budowa boiska typu „Orlik” w Lubiewie.

W dziedzinie kultury

- Remont świetlicy wiejskiej w Klonowie

- Remont świetlicy wiejskiej w Cierplewie

Gmina Śliwice

Bazę usług publicznych na terenie gminy stanowią:

- Przedszkole Samorządowe „Borowiaczek” w Śliwicach
- Szkoła Podstawowa im. Ks. E. Staniszewskiego w Śliwicach
- Gimnazjum w Śliwicach
- Szkoła Podstawowa w Śliwiczkach
- Szkoła Podstawowa w Lińsku
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach
- Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach
- Zakład Usług Komunalnych
- Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Śliwicach

Edukacja

Nazwa jednostki, adres	Maksymalna możliwa liczba uczniów	Liczba uczniów w roku szkolnym 2013/2014
Szkoła Podstawowa im. Ks. E. Staniszewskiego w Śliwicach ul. Szkolna 9, 89-530 Śliwice	360	308
<i>W tym oddział przedszkolny</i>	X	17
Szkoła Podstawowa - Śliwiczki 97 89-530 Śliwice	105	72
<i>W tym oddział przedszkolny</i>	X	16
Szkoła Podstawowa - Lińsk 37 89-530 Śliwice	110	88
<i>W tym oddział przedszkolny</i>	X	16
Przedszkole Samorządowe „Borowiaczek” w Śliwicach Ul. Pocztowa 2 89-530 Śliwice	140	140
Gimnazjum Ul. Szkolna 9 89-530 Śliwice	234	216

Stan techniczny budynków szkół podstawowych, gimnazjum jest dobry. Przedszkole wymaga gruntownego remontu lub budowy nowego obiektu.

Wyposażenie szkół w sale gimnastyczne i boiska.

- Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Śliwicach – sala ćwiczeń o wymiarach 24,56x12,37m, zaplecze: szatnie, łazienki, magazyn, pokój nauczycielski.
- Boisko „Moje boisko Orlik 2012” przy Gimnazjum w Śliwicach – boisko do piłki nożnej z trawy syntetycznej, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej, zaplecze socjalno-sanitarne.

- Boisko „Moje boisko Orlik 2012” przy Szkole Podstawowej w Lińsku – boisko do piłki nożnej z trawy syntetycznej, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej, zaplecze socjalno-sanitarne.
- Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Śliwiczkach – zaadoptowana, niepełnowymiarowa sala ćwiczeń.
- Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Lińsku – zaadoptowana, niepełnowymiarowa sala ćwiczeń.

Wyposażenia szkół w pracownię komputerowe.

W Szkole Podstawowej w Lińsku niezbędny jest zakup 4, a w Szkole Podstawowej im. Ks. E. Staniszeńskiego w Śliwicach – 6 komputerów. W pozostałych szkołach przypada jeden komputer na jednego ucznia.

Instytucje kultury i aktywność kulturalna

Bazę kulturalną na terenie gminy stanowią:

- Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach
- Świetlice w miejscowościach:
 - Lipowa
 - Krag
 - Lubocień
 - Brzeźno
 - Linówek
 - Byłyczek
 - Rosochatka
 - Okoniny Nadjeziorne (przy Kościele)
 - Okoniny
 - Lisiny
 - Śliwiczki
 - Śliwice
 - Lińsk
 - Łąski Piec
- Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach
- Filia biblioteczna w Śliwiczkach

Na terenie Gminy Śliwice działają następujące stowarzyszenia, które są aktywne kulturalnie:

- Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej „KNIEJA” w Śliwicach
- Stowarzyszenie Miłośników Koni i Zaprzęgów Konnych w Śliwicach
- Bractwo Świętego Huberta w Śliwicach
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Śliwice „Atrakcyjna Gmina” w Śliwicach
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Lińsku
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „Jagodzianki” w Linówku
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Śliwiczkach
- Stowarzyszenie Przyjaciół Borowiaczka w Śliwicach
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Jabłonka „Jabłkowa Kraina” w Lisinach
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „Piecanki” w Łąskim Piecu

Stan techniczny budynku Gminnego Ośrodka Kultury jest dobry. W 2011 roku budynek GOK został gruntownie zmodernizowany (wymiana instalacji, stolarki okiennej i drzwiowej, podłóg, malowanie pomieszczeń, itd.), zakupiono także nowe wyposażenie (meble, sprzęt nagłośnieniowy i oświetleniowy).

Problemem technicznym GOK jest brak miejsca do magazynowania wyposażenia, ponieważ wszystkie pomieszczenia są wykorzystywane do prowadzenia zajęć.

Wnętrza wymagają przebudowy, rozbudowy, modernizacji i wymiany wyposażenia. Baza lokalowa GOK jest niewystarczająca do prowadzenia bogatej oferty różnorodnych zajęć. Powoduje to koszty związane z nieustanną zmianą aranżacji pomieszczeń oraz przedwczesne zużycie wnętrza i wyposażenia związane z jego intensywną eksploatacją. Najważniejszymi potrzebami są powiększenie bazy lokalowej, które umożliwi utworzenie pracowni/ sal tematycznych i magazynu oraz wymiana wyposażenia, w tym sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego wynikająca z postępu technicznego.

W Gminnym Ośrodku Kultury w Śliwicach w roku 2013 działały następujące zespoły:

- Chór „Orfeusz” – 24 osoby (6 – młodzież, 8 – dorośli, 10-seniorzy)
- Zespół taneczny „Insomnia” – 15 osób - młodzież
- Grupa marszowo-taneczna mażorettek – 12 osób – młodzież
- Zespół wokalny „Septet” – 6 osób (młodzież)
- Orkiestra dęta – 25 osób (młodzież – 22, dorośli – 3)

W GOK odbywały się zajęcia:

- Społecznego ogniska muzycznego, do którego uczęszczało 60 uczniów – 58 młodzież, 2 aktywne zawodowo
- Młodzieżowego studia piosenki - w zajęciach brało udział 12 osób - młodzież
- Dziecięcej grupy teatralnej w ramach projektu: „Od monitora do aktora” finansowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Śliwice „Atrakcyjna gmina” - 13 osób
- Klub malucha – zajęcia dla maluchów w ramach projektu „Klub Malucha” finansowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Śliwice „Atrakcyjna gmina”. W zajęciach brało udział 10 dzieci.

Oprócz ww. zajęć w GOK odbywały się również:

- Aerobik dla pań (odpłatnie) - z zajęć korzystało 15 osób aktywnych zawodowo
- Nauka tańca towarzyskiego dla dzieci i dorosłych (odpłatnie) - dla 20 osób (10 dzieci, 10 osób aktywnych zawodowo)
- Zajęcia taneczne zumba (odpłatnie) - dla 20 osób aktywnych zawodowo
- Kurs języka hiszpańskiego (bezpłatnie) – dla 20 osób aktywnych zawodowo
- Kurs języka angielskiego (odpłatnie) - dla 12 osób (6 osób aktywnych zawodowo, 6 seniorów)
- Bezpłatne zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży – dla 12 osób
- Bezpłatna nauka gry na instrumentach dętych – dla 20 osób

Na terenie gminy znajduje się 13 wiejskich świetlic środowiskowych. Nie odbywają się w nich regularne zajęcia stałe. Świetlice służą jako miejsca okolicznościowych spotkań takich jak zebrania wiejskie, obchody Dnia Kobiet, Dnia Dziecka, Mikołajki itp. W miejscowościach, w których działają koła gospodyń wiejskich (10 miejscowości) świetlice służą jako miejsce spotkań członków KGW.

Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach mieści się w budynku OSP Śliwice. Powierzchnia użytkowa to 100 m². Biblioteka, jak i jej filia w Śliwiczach posiada dobrą lokalizację. Generalnego remontu i modernizacji wymagają wnętrza biblioteki - potrzebna jest wymiana stolarki drzwiowej, podłogi oraz zakup wyposażenia: mebli i regałów.

W 2004 roku Biblioteka została samodzielną jednostką budżetową. Posiada aktualny i bogaty księgozbiór biblioteczny, który dostosowany jest do potrzeb czytelników. Księgozbiór Biblioteki ma charakter uniwersalny, obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy. Zbiory są uzupełniane systematycznie dzięki zakupom oraz darom od czytelników. Posiada nowoczesny sprzęt komputerowy i multimedialny, dzięki czemu oferuje bezpłatny dostęp do Internetu (także wi-fi) oraz umożliwia korzystanie z ksero, drukarki, faxu, a także wielu programów komputerowych.

Biblioteka, dzięki swojej stronie internetowej, profilowi na portalu Facebook jest obecna także w świecie wirtualnym. Przekłada się to na większy odbiór działań biblioteki ze strony młodzieży.

Aktualnie trwa katalogowanie księgozbioru w komputerowej bazie, co pozwoli na w pełni zautomatyzowaną obsługę biblioteczną.

Śliwicka biblioteka organizuje cykliczne imprezy kulturalne, zajęcia dla seniorów, warsztaty, przeprowadza lekcje biblioteczne. Biblioteka współpracuje ze szkołami, przedszkolem, GOK, stowarzyszeniami, Kołami Gospodyń Wiejskich.

Liczba wypożyczonych książek w 2013 roku to ogółem 10869 wolumenów, w tym:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach-5670,
- Oddział dla dzieci-2923,
- Filia biblioteczna w Śliwiczach-2276.

Charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych, sportowych, festynów:

- Festiwal orkiestr dętych – impreza o zasięgu międzywojewódzkim organizowana w czerwcu przez Gminny Ośrodek Kultury oraz ochotniczą straż pożarną w Śliwicach, w amfiteatrze GOK. W 2014 r. odbędzie się 15 edycja festiwalu. W festiwalu uczestniczy od 6 do 10 orkiestr. Występy ocenia jury, które przyznaje puchary. Orientacyjna liczba uczestników: 900 osób.
- Festyn wędkarski „Lin” - impreza o zasięgu międzywojewódzkim, organizowana pod koniec czerwca nad jeziorem w Lińsku przez stowarzyszenie koło gospodyń wiejskich w Lińsku we współpracy z GOK i UG Śliwice oraz radą sołecką. W 2014r. Odbędzie się 7 „lin”. Festyn składa się z części sportowej – otwartych zawodów wędkarskich organizowanych na jeziorze w Lińsku (około 50 wędkarzy) oraz część rozrywkowej, kończy się zabawą taneczną. Orientacyjna liczba uczestników: 900 osób.
- Konkursy kulinarne dla kół gospodyń wiejskich z terenu gminy Śliwice – organizowane dwa razy w roku (wielkanocny, bożonarodzeniowy). Orientacyjna liczba uczestników: 150 osób.
- Zawody modeli pływających – impreza o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym. Organizowana w lipcu-sierpniu nad jeziorem w Lińsku przez stowarzyszenie koło gospodyń wiejskich w Lińsku we współpracy z GOK i UG Śliwice. Rywalizacja modelarzy trwa 3 dni (od piątku do niedzieli, w niedzielę odbywają się biegi finałowe, a w sobotę organizowana jest zabawa taneczna nad jeziorem L lińsku. Orientacyjna liczba uczestników: 500 osób.
- Piknik koniarzy – impreza o zasięgu międzywojewódzkim, organizowana w pierwszą niedzielę sierpnia przez stowarzyszenie miłośników koni i zaprzęgów konnych w Śliwicach „Gniadosz”, przy współpracy z GOK i UG Śliwice. Piknik odbywa się na terenie zielonym przy kościele w Śliwicach. W 2014r. Piknik organizowany będzie po raz 6. Piknik jest imprezą sportowo-rekreacyjną. Konkurencjom sportowym

(powożenie, bieg przez przeszkody itp.) towarzyszą występy artystyczne oraz konkurencje rekreacyjne dla publiczności np. toczenie beli siana, czy rzut kołem od wozu. Orientacyjna liczba uczestników 600 osób.

- Dożynki gminne – impreza organizowana corocznie przez inne sołectwo z terenu gminy Śliwice (w roku 2014 organizowana w Śliwicach). Związana z obchodami wpisanego od wieków w tradycję regionu i kraju święta dożynek, czyli ludowego święta połączonego z obrzędami dziękczynnymi za ukończenie żniw i prac polowych. W ramach imprezy odbywa się: tradycyjny pochód dożynkowy z wieńcami dożynkowymi, dziękczynna msza święta, koncert orkiestry dętej OSP Śliwice – w trakcie koncertu przejażdżki bryczkami i wozami dla gości i publiczności, obrzędy dożynkowe: przekazania i dzielenia chleba, przemówienia, koncert zespołu obrzędowego, występy artystyczne. Impreza kończy się zabawą ludową. Tradycją dożynek jest bezpłatny poczęstunek dla wszystkich przybyłych gości. Orientacyjna liczba uczestników 900 osób.
- Zaduszki jazzowe – impreza kulturalna organizowana przez Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach od 2011 r. Odbywa się pod koniec października. Orientacyjna liczba uczestników 150 osób.
- Gitariada – impreza kulturalna organizowana przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” we współpracy z GOK Śliwice. Impreza składa się z konkursu dla gitarzystów, warsztatów gitarowych dla uczestników konkursu, koncertu finałowego, podczas którego nagradzani są zwycięzcy oraz jam session – wieczoru gitarowego – wspólnego gitarowego grania i śpiewania do późnej nocy. Impreza międzywojewódzka. Orientacyjna liczba uczestników 200 osób.
- Festyn z okazji Dnia Dziecka – impreza odbywająca się w amfiteatrze GOK. Organizowana przez GOK Śliwice we współpracy z radą sołectwa Śliwice. Występy artystyczne, konkursy dla dzieci, słodki poczęstunek. Orientacyjna liczba uczestników 200 osób.
- Mikołajki – impreza odbywająca się w GOK. Organizowana przez GOK. Występy artystyczne, konkursy dla dzieci, słodki poczęstunek. Orientacyjna liczba uczestników 150 osób.

Bezpieczeństwo publiczne

W Śliwicach funkcjonuje Posterunek Policji.

Obsada etatowa Posterunku Policji w Śliwicach dla zapewnienia bezpieczeństwa w gminie jest wystarczająca. W przypadku kiedy służba na terenie gminy nie jest pełniona całodobowo przez policjantów z Posterunku Policji w Śliwicach, to wówczas służbę na tym terenie pełnią inni policjanci z Komendy Powiatowej w Tucholi.

Za rozwiązany uznaje się problem nowego lokalu dla posterunku - ma on znajdować się w Urzędzie Gminy w Śliwicach. Wskazany byłby zakup nowego samochodu służbowego (Posterunek dysponuje 9-letnim samochodem, który jest już znacznie wyeksploatowany).

Najczęściej notowane przestępstwa w gminie, to kradzieże i kradzieże z włamaniem, przy czym każdego z obydwu typów tych spraw notuje się zaledwie kilka – do kilkunastu rocznie. Poziom przestępczości na terenie gminy jest porównywalny do pozostałych gmin powiatu oraz gmin sąsiednich. Ponadto Policja w Śliwicach w zakresie prewencji i wykrywalności przestępstw oceniana jest bardzo dobrze - śliwicki posterunek od kilku lat zajmuje pierwsze miejsce w powiecie pod względem wykrywalności (w 2013 roku uzyskał wykrywalność ogólną w poziomie 90,7%, przy średniej województwa 67,6%).

Miejscem potencjalnie najbardziej zagrożonym przestępczością są Śliwice. Drogi na terenie gminy uchodzą za bezpieczne. Na terenie gminy w ciągu ostatnich kilku lat odnotowano 35 kolizji. Były to stłuczki, często spowodowane przez zwierzynę leśną, która nagle wtargnęła na jezdnię. W zdarzeniach tych poważnie nie ucierpiała żadna osoba. W ciągu ostatnich lat na drogach gminy Śliwice nie było ani jednej ofiary śmiertelnej.

W ciągu całego roku na terenie gminy Śliwice prowadzonych jest wiele akcji prewencyjnych. Podczas tych akcji policyjne działania skierowane są przede wszystkim na poprawę bezpieczeństwa na drogach, bezpieczeństwa niechronionym uczestników ruchu drogowego, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, osób starszych, rodzin z problemami w rodzinie. Przykładowe akcje policyjne to: „Trzeźwy Poranek”, „Prędkość”, „Alkohol i Narkotyki”, „Pasy”, „Bezpieczny weekend”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, Bezpieczna droga do szkoły”, „Niechroniony uczestnik ruchu drogowego”.

Policjanci uczestniczą również w imprezach organizowanych na terenie gminy podczas, których znakują rowery, prezentują sprzęt policyjny i umiejętności psów służbowych.

Obsługę w zakresie ochrony przeciwpożarowej zapewniają:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Śliwicach (działająca w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego),
- OSP Śliwiczkach,
- OSP Lińsku,
- OSP Lubocień,
- OSP Krag,
- OSP Rosochatka.

Liczba jednostek na terenie Gminy Śliwice jest wystarczająca, natomiast wskazuje się istotne potrzeby doposażenia w sprzęt, zwłaszcza niezbędny dla ratownictwa wodnego, na wysokościach oraz do neutralizacji plam olejowych.

Najważniejsze potrzeby Straży na terenie gminy, to:

- zakup ciężkiego samochodu pożarniczego,
- zakup sprzętu pływającego,
- zakup sprzętu do ratownictwa wysokościowego,
- zakup środków do neutralizacji plam olejowych.

W zakresie inwestycji lokalowych:

- budowa remizy w Kręgu – obecnie drewniana,
- wymiana centralnego ogrzewania w Domu Strażaka w Śliwicach.

Ogólnie funkcjonowanie Straży Pożarnej na terenie gminy oceniane jest pozytywnie.

Na terenie gminy nie funkcjonuje straż gminna.

Baza sportowa i aktywność sportowa

Ogólnodostępne są wszystkie scharakteryzowane wcześniej obiekty przyszkolne. Poza tym bazę dla rekreacji stanowią:

- Plac zabaw w miejscowościach:
 - Śliwice (przy Szkole Podstawowej)
 - Rosochatka
 - Lińsk

- Okoniny
- Główka
- Lubocień
- Lipowa
- Łąski Piec
- Krąg
- Linówek
- Śliwice, przy szkole podstawowej, na Osiedlu Młodych, na Osiedlu Runa Leśnego
- Śliwiczki
- Brzozowe Błota
- Kamionka
- Jabłonka
- Brzeźno
- Miasteczko ruchu drogowego przy Szkole Podstawowej w Śliwicach – powierzchnia 1460 m², uliczki wyłożone kostką brukową, wzdłuż których ustawione są znaki drogowe.
- Miejsce do kąpieli – Łoboda, Krąg

Kluby sportowe działające na terenie gminy:

- Gminny Klub Sportowy „VICTORIA” Śliwice,
- Uczniowski Klub Sportowy „BORUS ŚLIWICE”,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Śliwicach,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Karate „SHOTOKAN”
- Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej.

Ochrona zdrowia

W siedzibie gminy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Śliwicach.

Dostępność do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w ocenie Urzędu Gminy jest wystarczającą. Przychodnia czynna jest w godzinach od 8.00 do 18.00, zgodnie z wymogami zawartymi w zarządzeniu Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia . Spełnione są także normy dotyczące liczby świadczeniobiorców objętych opieką przez jednego lekarza poz i pielęgniarkę poz. Pacjenci rejestrujący się do lekarza przyjmowani są w dniu zgłoszenia lub w dniu następnym . SPZOZ w Śliwicach nie odnotował skarg na złą jakość opieki zdrowotnej.

Dostępność lekarzy na terenie gminy:

a) nieodpłatnie (dostępni w ramach ubezpieczenia)

- pediatra
- lekarz specjalista chorób wewnętrznych,
- lekarz specjalista rehabilitacji medycznej
- lekarz specjalista położnictwa i chorób kobiecych

b) odpłatnie (gabinety prywatne świadczące usługi odpłatne)

- medycyna pracy
- konsultacje chirurgiczne
- badania kierowców

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Śliwicach planuje rozbudowę i przebudowę budynku przychodni. W tym celu został przygotowany i zatwierdzony projekt budowlany. Obejmuje on przystosowanie dotychczasowych gabinetów fizjoterapii i kinezyterapii na pomieszczenia poradni „K” oraz gabinetu dla dzieci. W istniejącym holu z

poczekalnią zostanie wydzielone miejsce na wózkarnię. Przebudowie ulegnie obecny podjazd dla osób niepełnosprawnych. Poradnię „K” zostanie wyposażona w niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną. Do Gabinetu Rehabilitacji Medycznej zostanie zakupiony sprzęt tj. stoły rehabilitacyjne, aparat do światłolecznictwa, ultradźwięków, magnetoterapii.

Obsługa finansowa i pocztowa

Na terenie gminy dostępny jest tylko jeden urząd pocztowy – w Śliwicach.

Obsługę finansową zapewniają:

- Bank Spółdzielczy w Koronowie – Oddział w Śliwicach
- Agencja PKO BP w Śliwicach

Przy Banku Spółdzielczym działa bankomat.

Obiekty kultu religijnego

Kościół parafialny i filialny:

- Kościół Parafialny w Śliwicach (św. Katarzyny Aleksandryjskiej)
- Kościół filialny Zarośla – (Św. Brata Alberta Chmielowskiego)
- Kościół filialny Okoniny (Św. Huberta)

Charakterystyka systemu opieki społecznej w gminie

Jednym z ważniejszych zadań gminy jest sprawowanie opieki socjalnej, a więc pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej.

Jednostką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Śliwice jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy Śliwice, finansowaną z budżetu gminy i budżetu państwa.

Ośrodek pomaga potrzebującym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w różny sposób, w tym m.in.: organizuje: dożywianie dzieci w szkołach, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne; pomaga w staraniu o umieszczenie w domu pomocy społecznej, udziela pomocy finansowej i rzeczowej, pokrywa wydatki na świadczenia zdrowotne, kieruje osoby bezrobotne, korzystające z pomocy społecznej do prac społecznie użytecznych, realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych oraz zajmuje się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów, wypłaca stypendia socjalne (pomoc materialną o charakterze socjalnym) dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Śliwice. Pracownicy socjalni świadczą pracę socjalną.

Przy Ośrodku funkcjonuje:

- Klub Integracji Społecznej. Celem Klubu jest wyposażenie osób podlegających wykluczeniu społecznemu w umiejętności pozwalające im na pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. W ramach Klubu odbywały się m.in. warsztaty z doradcą zawodowym, psychologiem itp.
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele grup zawodowych zajmujących się obszarem przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którzy w ramach współpracy zespołowej podejmują działania.

GOPS realizuje:

- projekt systemowy pt. „Czas na start ku lepszej przyszłości” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Priorytet VII. Promocja integracji społecznej. Projekt skierowany jest do osób bezrobotnych, w tym długotrwale, nieaktywnych zawodowo oraz niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej.

- unijny program PEAD: „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej” we współpracy z Kujawsko-Pomorskim Zarządem Wojewódzkim PKPS w Bydgoszczy, w ramach którego rozprowadza artykuły żywnościowe wśród osób najuboższych.
- zadania wynikające z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, m.in. zgodnie z przepisami w/wym ustawy zatrudniał asystenta rodziny, który swym wsparciem obejmował rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto GOPS realizuje:

- nabór wniosków w programie „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego”,
- rekrutację uczestników kolonii letnich we współpracy z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

Ocenia się, że system opieki społecznej w gminie jest wystarczający dla zapewnienia sprawnej obsługi. Wskazuje się jednak na potrzebę podjęcia działań w następujących zakresach:

1. zatrudnienia psychologa, prawnika, którzy będą udzielali poradnictwa dla mieszkańców gminy Śliwice,
2. ze względu na zauważalny proces starzenia się społeczności wskazane jest rozbudowanie systemu wsparcia dla osób starszych, szczególnie w formie Domu Dziennego Pobytu,
3. wskazane byłoby również utworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
4. warunki lokalowe Ośrodka są niewystarczające, dlatego w przyszłości niezbędna będzie nowa infrastruktura Ośrodka ze szczególnym uwzględnieniem likwidacji barier architektonicznych oraz rozwiązanie problemu poruszania się pracowników socjalnych po terenie (zakup samochodu służbowego).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach w 2013 roku pomocą społeczną w różnej formie objął 590 osób, którym przyznano świadczenia w 311 rodzinach (w tym 1.193 osoby w tych rodzinach). Pomoc przyznawana była głównie z powodu ubóstwa. Wśród przyczyn powodujących ubóstwo najliczniejszą grupą korzystających z pomocy społecznej są rodziny bezrobotnych – 180 rodzin, następnie rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 130 rodzin, rodziny korzystające z powodu niepełnosprawności – 111 rodzin oraz rodziny korzystające z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby – 71 rodzin.

W ostatnich latach, w zakresie potrzeb opiekuńczych, obserwuje się tendencje zmian w kierunku przyznania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz przyznawania rodzinom, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze asystenta rodziny. Ponadto świadczenie pielęgnacyjne wyparło w dużym stopniu usługi opiekuńcze realizowane przez GOPS.

System pomocy społecznej nad osobami starszymi w Gminie Śliwice realizowany jest zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. GOPS kieruje do domów pomocy społecznej, zapewnia osobom starszym pomoc w formie żywności w ramach programu PEAD, pomoc w postaci pracy socjalnej, m.in. w wypełnianiu wniosków do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tucholi, w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności i korzyściach płynących z tego tytułu, tj. uzyskaniu świadczeń i uprawnieniach, pomaga w organizacji pomocy sąsiedzkiej, itp. Liczba osób starszych objętych opieką przez GOPS Śliwice wynosi 22 osoby.

Inne identyfikowane potrzeby w zakresie remontów i modernizacji obiektów użyteczności publicznej

Na terenie Gminy Śliwice wykonać termomodernizację wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Z dziedziny bazy sportowej wskazuje się następujące potrzeby:

- Budowa sali gimnastycznej w Śliwicach
- zadaszenie Orlika w Śliwicach
- modernizacja stadionu

Z dziedziny kultury wskazuje się następujące potrzeby:

- potrzeby w zakresie remontów i modernizacji budynku Gminnego Ośrodka Kultury:
- zakup nowoczesnego, profesjonalnego wyposażenia (zestawów komputerowych, kamery cyfrowej, profesjonalnego aparatu fotograficznego, składane stoły, dedykowane zabudowy – w celu lepszego wykorzystania przestrzeni),
- wymiana sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego, z powodu zwykłego zużycia oraz postępu technologicznego (zastąpienie urządzeń analogowych cyfrowymi).
- zabudowanie toalet w amfiteatrze
- stworzenie sali z lustrami do prób tanecznych, zumbi, aerobiku
- wymiana pieca CO

Z dziedziny edukacji wskazuje się następujące potrzeby:

- Potrzeby w zakresie remontów i modernizacji budynków:
 - Szkoła Podstawowa im. Ks. E. Staniszewskiego w Śliwicach
 - modernizacja wyjścia na boisko
 - remont szatni
 - termomodernizacja – ocieplenie ścian budynku
 - Szkoła Podstawowa w Śliwiczkach
 - termomodernizacja – ocieplenie ścian budynku
 - Szkoła Podstawowa w Lińsku
 - wymiana pokrycia dachowego
 - przebudowa kominów
 - przebudowa kotłowni
 - Gimnazjum w Śliwicach
 - całościowa termomodernizacja,
 - wymiana opierzenia dachu,
 - wymiana rur kanalizacyjnych,
 - budowa sali gimnastycznej,
 - budowa bieżni tartanowej.
 - Przedszkole Samorządowe „Borowiaczek” w Śliwicach –
 - kapitalny remont przedszkola lub budowa nowego.
- Potrzeby w zakresie bazy sportowej:
 - budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Śliwiczkach (zaplanowane na 2014 rok)
 - zadaszenie boiska „Orlik” przy Gimnazjum w Śliwicach
- Potrzeby pracowni komputerowych:

- Niezbędne doposażenie i modernizacja pracowni komputerowych:
 - w Szkole Podstawowej im. Ks. E. Staniszewskiego w Śliwicach zakup 6 stanowisk
 - w Szkole Podstawowej w Lińsku zakup 4 stanowisk
 - we wszystkich szkołach – sukcesywna wymiana przestarzałego sprzętu

Z dziedziny ochrony zdrowia wskazuje się następujące potrzeby:

- Planowana jest rozbudowa Przychodni w roku 2015. Przygotowany został projekt oraz uzyskano wymagane pozwolenia i decyzje. Środki planuje się pozyskać z funduszy wojewódzkich (gmina posiada wymagany wykład własny).

Z dziedziny bezpieczeństwa publicznego:

- budowa remizy w Kręgu
- wymiana centralnego ogrzewania w Domu Strażaka w Śliwicach.
- zakup sprzętu dla Policji i Straży Pożarnej (w tym zakup pojazdów)

Gmina Tuchola (wraz z zadaniami powiatowymi na terenie gminy)

Edukacja

Przedszkola i punkty przedszkolne

rok	przedszkola		punkty przedszkolne		zerówki przy szkołach podstawowych (dzieci w wieku 5 i 6 lat)	
	liczba / lokalizacja	liczba dzieci	liczba / lokalizacja	liczba dzieci	liczba / lokalizacja	liczba dzieci
2009	2 (w Tucholi)	267			7 (Tuchola – w 3 szkołach, Legbąd, Raciąż, Stobno, Kiełpin)	174
2010	2 (w Tucholi)	279			7 (Tuchola – w 3 szkołach, Legbąd, Raciąż, Stobno, Kiełpin)	178
2011	2 (w Tucholi)	270	4 (Legbąd, Raciąż, Stobno, Kiełpin)	60	7 (Tuchola – w 3 szkołach, Legbąd, Raciąż, Stobno, Kiełpin)	248
2012	2 (w Tucholi)	286	4 (Legbąd, Raciąż, Stobno, Kiełpin)	51	7 (Tuchola – w 3 szkołach, Legbąd, Raciąż, Stobno, Kiełpin)	258

Dane za rok 2014:

1. Przedszkole nr 1 w Tucholi liczba dzieci 193, liczba miejsc po adaptacji 200, przedszkole wykorzystane maksymalnie, pojedyncze wolne miejsca.
2. Przedszkole nr 2 w Tucholi, liczba dzieci 144, liczba miejsc po adaptacji 145, przedszkole wykorzystane maksymalnie.
3. Inne formy wychowania przedszkolnego: działają 4 inne formy wychowania przedszkolnego, są to punkty przedszkole dla dzieci 3 i 4 –letnich, zlokalizowane na bazie wiejskich szkół podstawowych. Uczęszcza do nich łącznie 68 dzieci: Legbąd – 21, Raciąż- 25, Kiełpin -12, Stobno – 10. Jak wykazano wyżej przy wszystkich szkołach podstawowych działają oddziały przedszkolne dla dzieci 5 letnich i w tym roku szkolnym jeszcze 6-letnich. Oddziałów takich jest łącznie 10 i chodzi do nich 210 dzieci.

Na terenie Tucholi, od 2010 r. znajduje się jedyny w powiecie prywatny mini-żłobek. Do mini-żłobka uczęszcza do 15 dzieci w wieku od 6 miesięcy do 3 lat.

Edukacja na poziomie przedszkolnym była w pełni dostępna dla wszystkich chętnych w całym badanym okresie. Od czasu utworzenia punktów przedszkolnych na terenach wiejskich (2011) należy uznać, iż rozkład geograficzny miejsc przedszkolnych, szczególnie w aspekcie rozkładu ludności na terenie gminy, jest optymalny.

Szkoły podstawowe i gimnazja:

We wskazanym okresie (2009 – 2012) na terenie gminy funkcjonowało 7 szkół podstawowych i 2 gimnazja.

Przedstawione poniżej dane nie obejmują tzw. gimnazjum powiatowego, wchodzącego w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących oraz Szkoły Podstawowej Specjalnej, wchodzącej w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.

W całym badanym okresie funkcjonowała Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Małym Mędromierzu (mała szkoła).

Liczba uczniów (szkoły podstawowe / gimnazja):

2009r. - 1248/652

2010r. - 1228/624

2011r. - 1225/550

2012r. - 1229/523

Do niepublicznej szkoły podstawowej w Małym Mędromierzu uczęszczało 13 uczniów.

Edukacja podstawowa:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Tucholi – liczba uczniów 427 + 77 dzieci w oddziałach przedszkolnych, liczba oddziałów łącznie 21 liczba pdn 22, wskaźnik wykorzystania 0,96.
2. Szkoła Podstawowa nr 3 w Tucholi –liczba uczniów 412 + 47 dzieci w oddziałach przedszkolnych, liczba pdn 19, liczba oddziałów łącznie 19, wskaźnik wykorzystania 1,0.
3. Szkoła Podstawowa nr 5 w Tucholi – liczba uczniów 134 + 17 dzieci w oddziale przedszkolnym, liczba oddziałów łącznie 8, liczba pdn 12, wskaźnik wykorzystania 0,67.
4. Szkoła Podstawowa w Legbądzie –liczba uczniów 100 + 24 dzieci w oddziale przedszkolnym, liczba oddziałów łącznie 8, liczba pdn 14, wskaźnik wykorzystania 0,57.
5. Szkoła Podstawowa w Raciążu – liczba uczniów 76 + 16 dzieci w oddziale przedszkolnym, liczba pdn 11, liczba oddziałów łącznie 8 , stopień wykorzystania 0,73.
6. Szkoła Podstawowa w Stobnie – liczba uczniów 71 + 11 dzieci w oddziale przedszkolnym. Liczba oddziałów łącznie 8, liczba pdn 9, wskaźnik wykorzystania 0,89.
7. Szkoła Podstawowa w Kiełpinie – liczba uczniów 66 + 18 dzieci w oddziale przedszkolnym, liczba oddziałów łącznie 7 , liczba pdn 13, wskaźnik wykorzystania 0,54.

Edukacja gimnazjalna:

1. Gimnazjum nr 1 w Tucholi – szkoła liczy 380 uczniów zorganizowanych w 15 oddziałach. W szkole jest 29 pomieszczeń do nauki, szkoła nie jest wykorzystana maksymalnie w zakresie pojemności (wskaźnik wykorzystania 0,52).
2. Gimnazjum nr 2 w Stobnie –liczba uczniów 112, liczba oddziałów 6, liczba pdn 10, wskaźnik wykorzystania 0,6.

Wyposażenie szkół w pracownie komputerowe oraz infrastrukturę sportową (dane nie obejmują tzw. gimnazjum powiatowego, wchodzącego w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących oraz Szkoły Podstawowej Specjalnej, wchodzącej w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego).

Infrastruktura sportowa: Sale gimnastyczne funkcjonują przy wszystkich szkołach oprócz Szkoły Podstawowej nr 5 w Tucholi i Szkoły Podstawowej w Kiełpinie. Łącznie sal jest 6 (3 w mieście, 3 na terenie wiejskim). Szkoły zawiadują 3 boiskami typu Orlik (w Raciążu i 2 w Tucholi - przy Gimnazjum nr 1 i SP nr 5). Przy pozostałych szkołach są zlokalizowane boiska sportowe, jednak ich standard i wyposażenie są zróżnicowane.

W skład edukacyjnej infrastruktury sportowej wchodzi:

- sale gimnastyczne: Gimnazjum nr 1 w Tucholi (2 sale i siłownia), Gimnazjum nr 2 w Stobnie, SP nr 1 w Tucholi, SP nr 3 w Tucholi, SP w Raciążu, SP w Legbądzie (po jednej). Łącznie 7 sal.
- boiska sportowe: 3 kompleksy typu Orlik (boisko piłkarskie o nawierzchni ze sztucznej trawy + boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej): Gimnazjum nr 1 w Tucholi (+ bieżnia poliuretanowa 100m), SP nr 5 w Tucholi, SP w Raciążu (choć to boisko nie jest zlokalizowane na terenie szkoły); boiska o różnej nawierzchni i stanie zlokalizowane są przy: Gimnazjum nr 2 w Stobnie (gruntowe piłkarskie), SP w Raciążu (gruntowe piłkarskie), SP w Kiełpinie (piłkarskie trawiaste + wielofunkcyjne o nawierzchni ze sztucznej trawy), SP w Legbądzie (piłkarskie gruntowe + wielofunkcyjne o nawierzchni ze sztucznej trawy), SP nr 1 w Tucholi (piłkarskie trawiaste + bieżnia żużlowa okólna) i SP nr 3 w Tucholi (boisko do piłki ręcznej o nawierzchni ze sztucznej trawy oraz boisko do piłki koszykowej i siatkowej o nawierzchni poliuretanowej + bieżnia żużlowa okólna).

Obiekty te są obiektami przyszkolnymi (za wyjątkiem Orlika w Raciążu) i głównie wykorzystywane są przez uczniów, jednak zarówno w przypadku Orlików jak i sal gimnastycznych istnieje możliwość wykorzystania ich dla potrzeb ogólnych. Sale gimnastyczne dla osób korzystających z zewnątrz są obiektami płatnymi. Pozostała infrastruktura jest bezpłatna.

Pracownie komputerowe: W każdej szkole są pracownie komputerowe. Ze względu na specyfikę sprzętu komputerowego, który wymaga częstych modernizacji i wymiany, pracownie te nie we wszystkich wypadkach należą do najnowocześniejszych. Ponadto ze względu na przepisy prawa oświatowego należałoby zwiększyć liczbę zestawów, tak aby w pracowni przypadał 1 komputer na 1 ucznia biorącego udział w zajęciach.

Charakterystyka stanu technicznego jednostek edukacyjnych oraz wykaz potrzeb inwestycyjnych.

Wszystkie jednostki oświatowe są w stanie technicznym spełniającym wymogi przepisów. Biorąc jednak pod uwagę wiek obiektów, ich intensywną eksploatację, obiekty te powinny i są poddawane remontom bieżącym, konserwującym i remontom o szerszym zakresie (wymiana instalacji, pokrycia dachowego, itp.). Możliwości finansowe nie pozwalają na pełny zakres robót. Niezbędne są remonty dachów oraz elewacji (w pierwszej kolejności obiektów miejskich, np. położonej w strefie Starego Miasta w Tucholi Szkoły Podstawowej nr 1, czy SP nr 3 w Tucholi położonej przy przelotowej drodze i Przedszkolu nr 1 w Tucholi). Rozważyć należy także rozbudowę Przedszkola nr 2 w Tucholi (polityka państwa w zakresie wychowania przedszkolnego zmierza do objęcia edukacją przedszkolną wszystkich dzieci 3 i

4 letnich). Potrzeby są także w zakresie zakupów wyposażenia dla pozostałych klas i pracowni oraz oddziałów przedszkolnych (pomoce dydaktyczne, sprzęty, meble, zabawki, zestawy interaktywne). Informacja nie uwzględnia opisanej w innym punkcie edukacyjnej infrastruktury sportowej.

Pracownie komputerowe w szkołach (oraz informacja o potrzebach)

Problem pracowni komputerowych w szkole nasilił się w związku z tym, że lekcje informatyki prowadzone muszą być na zasadzie 1 uczeń – 1 komputer. Ta sytuacja zobowiązuje szkoły do organizacji zajęć spełniającej ten wymóg. W praktyce powoduje to konieczność podziału na grupy (zwiększa koszty wynagrodzeń). Sprzęt komputerowy wymaga ponadto ciągłych napraw, modernizacji i zakupu oprogramowania. Zasadnym byłoby coroczny zakup wyposażenia dla 2 pracowni komputerowych.

Wyposażenie szkół w sale gimnastyczne i boiska

Wyposażenie szkół w sale i boiska należy ocenić pozytywnie, choć oczywiście niezbędne są dalsze inwestycje. Od kilku lat planowana jest budowa sali gimnastycznej przy SP nr 5 w Tucholi Sali gimnastycznej nie posiada także SP w Kiełpinie. Zasadnym byłaby budowa Białego Orlika (infrastruktura sportów zimowych), może na bazie boiska przy Gimnazjum nr 1 w Tucholi. Na rok 2015 planowana jest przebudowa bieżni okólnej przy SP nr 3 w Tucholi z żużlowej na poliuretanową.

Informacje na temat profilu działalności i o liczbie uczniów szkół prowadzonych przez Powiat

SZKOŁY WCHODZĄCE W SKŁAD ZESPOŁU		Liczba uczniów 2014/2015
Zespół Szkół Licealnych i Technicznych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	234
	Technikum nr 1 (technik: ekonomista, handlowiec, hotelarstwa, informatyk, logistyk, mechaniki, organizacji usług gastronomicznych)	428
	RAZEM	662
Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa (wielozawodowa)	167
	Technikum nr 2 (technik: ekonomista, agrobiznesu, architektury krajobrazu, obsługi turystycznej, rolnik)	348
	RAZEM	515
Zespół Szkół Ogólnokształcących	Liceum Ogólnokształcące	345
	Gimnazjum Powiatowe	85
	RAZEM	430
Specjalny Ośrodek	Szkoła Podstawowa Specjalna	41

Szkolno - Wychowawczy	Gimnazjum Specjalne	48
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	31
	Szkoła Przystosowująca do Pracy	23
	Przedszkole Specjalne	8
	RAZEM	151
Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej	kursy kwalifikacyjne	186
	Szkoły Policealne	67
	Technikum Uzupełniające	10
	Uzupełniające Liceum	-
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	186
	RAZEM	449
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach		
Zasadnicza Szkoła Zawodowa (wielozawodowa)		71
RAZEM		2278

Infrastruktura sportowa

Dane przedstawione poniżej nie uwzględniają infrastruktury sportowej zarządzanej przez szkoły.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tucholi:

- boisko piłkarskie trawiaste, bieżnia 6–cio torowa okólna, rozbieg do rzutu oszczepem, skocznia wzwyż i skocznia w dal (wszystko o nawierzchni tartanowej), rzutnie do pchnięcia kulą i rzutu dyskiem, przy infrastrukturze trybuny na 900 miejsc,
- kręgielnia 6–cio torowa,
- hala widowiskowo-sportowa wraz z trybunami stałymi na 260 miejsc, salą fitness i salką korekcyjną,
- boisko piłkarskie z nawierzchnią ze sztucznej trawy o wymiarach boiska 98 m x 53 m z trybunami na 460 miejsc,
- siłownia.
- 2 korty tenisowe o nawierzchni ceglastej,

Stanice wodne nad jeziorami:

- Głęboćek w Tucholi: miejsce wyznaczone do kąpieli z wypożyczalnią sprzętu pływającego, 2 boiska do siatkówki plażowej,
- Stobno w Stobnie: miejsce wyznaczone do kąpieli z wypożyczalnią sprzętu pływającego, boisko do siatkówki plażowej,
- Rudnica w Raciążu: miejsce wyznaczone do kąpieli z wypożyczalnią sprzętu pływającego, boisko do siatkówki plażowej,

- Krasne w Klocku: miejsce wyznaczone do kąpieli,
- Białe w Białej: miejsce wyznaczone do kąpieli.

Inna baza na terenie gminy:

- pełnowymiarowe boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej w Raciążu (dopuszczone do rozgrywek),
- boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej w Stobnie,
- boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej w Małym Mędromierzu.

Wszystkie obiekty są ogólnodostępne tylko, że część odpłatnie (obiekty OSiR, wypożyczalnie sprzętu pływającego).

Kluby sportowe działające na terenie gminy:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Tucholanka” Tuchola,
 - piłka nożna (A klasa - seniorzy, junior, młodzik, trampkarz, orlik – grupy ligi wojewódzkiej),
 - piłka nożna kobiet – II liga,
 - piłka siatkowa (seniorki III liga, kadetki, młodziczki – rozgrywki szczebla wojewódzkiego),
 - lekka atletyka (zawody głównie rangi wojewódzkiej),
 - kręgle (seniorki – superliga, juniorzy – turnieje ogólnopolskie),
 - brydż (seniorzy - liga okręgowa),
- Tucholski Klub Piłkarski Tuchola - piłka nożna (senior – B klasa, młodzik – grupa ligi wojewódzkiej),
- „Rawys” Raciąż - piłka nożna (senior – A klasa, młodzik – grupa ligi wojewódzkiej),
- Towarzystwo Piłkarskie Oldboyów „Sokoły” w Tucholi – turnieje oldboyów,
- Parafialny Klub Sportowy „Unitas” w Tucholi (siatkówka, tenis stołowy – rozgrywki regionalne),
- Klub Sportowy Boruta w Tucholi – fitness,
- Klub Sportowy „Starter” – Mały Mędromierz,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Shotokan” w Tucholi – karate – turnieje,
- UKS „Dab” i „Buk” Stobno,
- UKS „Borowi” Legbąd,
- UKS „Brda” Gimnazjum nr 1 w Tucholi.

Ocena aktywności sportowej mieszkańców:

- ćwiczący systematycznie w klubach sportowych – ok. 1000 osób,
- zmienna liczba ćwiczących w różnego rodzaju grupach - joga, fitness, gimnastyka lecznicza, korekcyjna, aikido, itp.,
- pozostała aktywność sportowa - imprezy organizowane i współorganizowane przez OSiR: tenis stołowy, gminna liga kręglarska, turnieje siatkówki, biegi, zawody lekko-atletyczne, halowa liga piłki nożnej, parafiada, igrzyska sportowo – rekreacyjne, nordicwalking, i inne – ok. 3500 uczestników,
- Imprezy organizowane przez inne podmioty, bez udziału OSiR – ok. 1000 uczestników.

Bezpieczeństwo publiczne

Jednostki funkcjonujące na terenie gminy odpowiedzialne za bezpieczeństwo ludności i mienia, ład i porządek:

- Komenda Powiatowa Policji - Tuchola
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej - Tuchola

- Ochotnicze Straże Pożarne znajdujące się w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym – Raciąż i Legbąd
- Ochotnicze Straże Pożarne znajdujące się poza systemem Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego - Wielka Komorza, Białowieża, Stobno, Kiełpin, Rzepiczna, Łosiny
- Szpital Tucholski Sp. z o.o. - Tuchola
- Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna - Tuchola
- Państwowa Inspekcja Weterynaryjna - Tuchola.
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego - Tuchola.
- Zarząd Dróg Powiatowych - Tuchola.

Na terenie gminy Tuchola działa 1 jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej tj. Komenda Powiatowa PSP w Tucholi oraz 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: 4 jednostki typu „S” posiadające przynajmniej jeden samochód ratowniczo-gaśniczy (Legbąd, Raciąż, Białowieża, Wielka Komorza), 4 jednostki typu „M” (posiadające przynajmniej jedną motopompę Łosiny, Kiełpin, Stobno, Rzepiczna) i 1 jednostka bez wyposażenia (Tuchola). Dwie z w/w jednostek tj. Legbąd i Raciąż należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co oznacza że ich stan organizacyjny oraz sprzętowy daje możliwość udzielania pomocy mieszkańcom gminy i powiatu w szerokim zakresie ratowniczym: gaszenie pożarów, ratownictwo techniczne (drogowe), podstawowa pomoc medyczna. Przynależność do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego wiąże się także ze zwiększonymi nakładami finansowymi i koniecznością spełnienia szeregu wymagań: tj. wyszkolenia odpowiedniej liczby strażaków i funkcyjnych (jest realizowane), doposażenie i utrzymanie sprzętu ochrony osobistej takich jak: aparaty ochrony dróg oddechowych, ubrań ochronnych, sprzętu łączności radiowej, itp. (jest realizowane).

Najważniejsze rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa, mające miejsce w gminie Tuchola:

- Zagrożenie powodziowe – może powstać w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia obiektów i urządzeń hydrotechnicznych oraz w wyniku wystąpienia nagłych opadów atmosferycznych, zlodzenia, lub gwałtownego topnienia pokrywy śnieżnej. Zagrożenia tego typu występują na rzece Brdzie, Wielkim i Małym Kanale Brdy oraz Strudze Ciechocińskiej, są to jednak zagrożenia o charakterze lokalnym i nie zagrażają miastu i osadom wiejskich. Ryzyko mało prawdopodobne.
- Zagrożenie pożarowe – występuje w rejonie zwartych kompleksów leśnych, szczególnie w warunkach długotrwałej suszy i przy silnych wiatrach. Zagrożenie pożarowe występuje również na terenie tucholskiej starówki, gdzie dominuje stara, gęsta zabudowa, o palnych elementach konstrukcji oraz połączeniach budynków licznymi ciągami strychowymi. Potencjalne zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią również gazociągi znajdujące się na terenie gminy. Ryzyko wysoko prawdopodobne.
- Zagrożenia od niebezpiecznych substancji chemicznych – do grupy zakładów przemysłowych, które powodują zwiększone ryzyko powstania poważnej awarii przemysłowej zaliczono jeden zakład znajdujący się w mieście Tuchola.
- Zagrożenie związane z gazyfikacją – dotyczy szczególnie gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia relacji Turzno-Nakło, który przebiega przez Nową Tucholę i Bładowo, ale także nitki gazociągu sieci niskoprężnej zaopatrującej odbiorców indywidualnych oraz firmy i urzędy. Zagrożenie prawdopodobne.

- Zagrożenia wynikające z transportu materiałów niebezpiecznych oraz produktów ropopochodnych – związane z transportem tego typu towarów, szczególnie w ruchu na drogach wojewódzkich prowadzących przez centra wsi, a w szczególności przez gęsto zabudowane obszary miasta Tucholi. Zagrożenie prawdopodobne.

Ocena sytuacji pożarowej wg Państwowej Straży Pożarnej:

- Liczba pożarów w ostatnich latach kształtuje się na podobnym poziomie. Pożary małe odpowiednio w latach 2011, 2012 i do 30.06.2013 – 66, 56 i 20. Pożary średnie i duże to zaledwie pojedyncze przypadki, a jedyny pożar duży w 2012 roku to zabudowania gospodarcze w Tucholi, przy ul. Nad Brdą.
- Tak zwane miejscowe zagrożenia miały miejsce w roku 2011 – 353 razy, 2012 – 297 razy, a do połowy 2013 roku – 87 razy.

Działania operacyjne Ochotniczych Straży Pożarnych

Jednostka	Liczba wyjazdów do akcji											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Legbąd	11	12	26	30	24	26	23	17	21	27	7	224
Raciąż	9	5	23	17	11	15	15	44	19	28	4	175
Białowieża	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3
W.Komorza	1	0	1	0	0	1	0	2	3	4	1	13
Łosiny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiełpin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stobno	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Rzepiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Jednostka	Liczba wyjazdów do akcji					
	Pożary		Miejscowe zagrożenia		Alarmy fałszywe	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Legbąd	6	8	15	19	0	0
Raciąż	2	7	17	21	0	0
Białowieża	0	0	0	1	0	0
W.Komorza	0	2	3	2	0	0
Łosiny	0	0	0	0	0	0
Kiełpin	0	0	0	0	0	0
Stobno	0	0	0	0	0	0
Rzepiczna	0	0	0	0	0	0
Tuchola	-	-	-	-	-	-

W ocenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, liczba jednostek OSP typu S (samochodowych), w oparciu o analizę zagrożeń i liczbę zdarzeń przypadających w ciągu roku, jest na terenie powiatu wystarczająca. Należy jednak dążyć do tego, by w każdej gminie były dwie jednostki OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). Pod uwagę w kolejnych latach (2016 – 2018) są brane dwie jednostki: OSP Piastoszyn (Gmina Kęsowo) oraz OSP Zdroje (Gmina Cekcyn). Aktualnie nie spełniają one przede wszystkim wymogów w zakresie liczby pojazdów i wyposażenia, a w przypadku OSP Zdroje - również warunków dotyczących garaży.

Stan wyposażenia w pojazdy, remizy i sprzęt OSP na terenie gminy Tuchola powoli staje się niewystarczający. Choćby ze względu na rosnące wymagania i dodatkowe zadania w zakresie ratownictwa specjalistycznego tj. technicznego, wodnego, wysokościowego, itd.

Samochody OSP – 7 szt.: Stan techniczny dwóch pojazdów wymaga ciągłych napraw, których koszty są bardzo wysokie w stosunku do wartości pojazdu. Wszystkie pojazdy, poza jednym są bardzo zaawansowane wiekowo (Steyr z Raciąża ma 40 lat). W najbliższych latach konieczna będzie systematyczna ich wymiana na nowsze. Wiąże się to z kosztami rzędu 100 – 150 tys. złotych za jeden samochód.

Remizy OSP: Stan strażnic w gminie jest generalnie zadawalający. Stosunkowo nowa remiza w Raciążu (oddana do użytku w 2005) wymaga już dosyć poważnych napraw tj. na ścianach przy fundamentach od kilku lat pojawiają się coraz większe wykwyty grzybów, odpada tynk, membrana pod pokryciem dachowym jest uszkodzona co prowadzi do skraplania się pary wodnej i przeciekania wody na okładziny sufitu. Ponadto brakuje miejsca na nowy sprzęt. Trzeba podjąć budowę dodatkowych pomieszczeń, boksów lub wiat np. na łódź. OSP w Białowieży korzysta z remizy, która jest własnością osób prywatnych i tylko dobra wola właścicieli pozwala na przechowywanie sprzętu w tym garażu. Z chwilą wypowiedzenia możliwości korzystania konieczna będzie adaptacja gminnych nieruchomości lub budowa nowego garażu. Pozostałe jednostki OSP mają remizy dostosowane do ich bieżących potrzeb.

Sprzęt OSP: nie ma większych potrzeb zakupu nowego sprzętu. Istniejący sprzęt musi być na bieżąco poddawany przeglądowi.

Potrzeby Komendy Powiatowej PSP wynikają przede wszystkim z ustalonych standardów wyposażenia w zakresie ratownictwa specjalistycznego, do którego wytyczne wprowadzono w roku 2013. Ponadto na obecną chwilę konieczne są następujące działania:

- zakup nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego (średniego) – szacowany koszt ok. 600 – 800 tys. zł;
- termomodernizacja budynków komendy
- zakup wyposażenia sportowego dla szkoleń strażaków
- wymiana wyeksploatowane wyposażenia ochronnego, sprzętu ratowniczego oraz urządzeń elektronicznych i wyposażenia użytku codziennego w obiektach;
- inne bieżące potrzeby, na które nie są przewidziane środki w budżecie komendy (w tym organizacja szkoleń, ćwiczeń i zawodów sportowych).

Bezpieczeństwo pożarowe jest oceniane na podstawie występujących zagrożeń, na które składa się zabudowa o konstrukcji palnej, występujące zakłady, które w procesach produkcji i składowania stosują materiały palne i niebezpieczne pożarowo. Pod uwagę jest też brana liczba i wielkość obiektów użyteczności publicznej, gdzie nawet niewielki pożar może spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Ponadto teren powiatu jest w 49 % zalesiony, gdzie większość tej powierzchni stanowią drzewostany sosnowe i świerkowe należące do gatunków wysoce palnych i rozprzestrzeniających ogień. Duże też zagrożenie występuje w gospodarstwach rolnych z uwagi na przechowywane w nich palne płody rolne (słoma, siano) i hodowane w znacznej liczbie zwierzęta oraz ze względu na to, że część lub całość budynków gospodarczych jest wykonanych z drewna. W małych miejscowościach występuje w większym zakresie luźna zabudowa, natomiast w miejscowościach gminnych (i niektórych większych wsiach) oraz na terenie miasta Tuchola nasycenie zabudowy jest znacznie większe, co stwarza możliwość przeniesienia się ognia na sąsiednie budynki.

Bezpieczeństwo pożarowe w gminie Tuchola można ocenić jako średnie. Brak dużych zakładów z procesem technologicznym zagrażającym poważnym awariom, czy pożarom. Infrastruktura i budownictwo dostosowane w większości przypadków do przepisów ochrony przeciwpożarowej, w szczególności dotyczy to obiektów użyteczności publicznej. Dostosowania do przepisów wymaga budynek Urzędu Miejskiego w Tucholi. Nie spełnia

wymagań w zakresie warunków ewakuacji oraz wyposażenia w urządzenia przeciwpożarowe tj. hydranty wewnętrzne, system oddymiania, itp.

W latach 2010 – 2013 średnia liczba wszystkich pożarów na terenie powiatu wyniosła 117, (najwięcej było ich w roku 2012 - aż 131, a najmniej w roku 2013 – 99). Większość z nich to pożary małe. Zawsze jednak powstaje kilka pożarów średnich i dużych – najwięcej było ich w roku 2012 (aż 12), co było bez wątpienia związane z występującymi zjawiskami atmosferycznymi, w tym zwłaszcza częstymi i gwałtownymi burzami. Każdego roku w pożarach ginie kilka osób, najczęściej są to osoby samotne i/lub nietrzeźwe. Ogólnie rzecz ujmując, pożary są jednym z podstawowych zagrożeń na terenie powiatu (ok. 1/7 wszystkich zagrożeń). W większości jednak są to zdarzenia o małej skali i niewielkich stratach, co świadczy o większej świadomości pożarowej mieszkańców powiatu oraz o tym, że pożary w dużej mierze powstają w budynkach i innych obiektach o konstrukcji niepalnej. Trzeba również zaznaczyć, że pożary powstające na terenach leśnych i otwartej przestrzeni nie leśnej są bardzo często likwidowane w zarodku, dzięki dobrze rozwiniętej ochronie przeciwpożarowej w Lasach Państwowych. Bardzo ważną rolę stanowią w tym systemie dostrzegalnie pożarowe i Punkty Alarmowe w Nadleśnictwach oraz czujność służby leśnej.

Wykaz jednostek mobilnych (samochodowych) ochrony przeciwpożarowej z wyszczególnieniem należących do KSRG i działających na terenie powiatu tucholskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Gmina	Jednostki OSP w Krajowym Systemie Ratowniczo Gaśniczym	Pozostałe jednostki OSP (poza Krajowym Systemem Ratowniczo Gaśniczym)
	Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza przy Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi (organizacja i nadzór nad KSRG na terenie powiatu)	
Cekcyn	Cekcyn	Iwiec Nowy Sumin Wielkie Budziska Zdroje Zielonka
Gostycyn	Gostycyn	Mała Klonia Pruszcz Wielka Klonia Wielki Mędromierz Łyskowo
Kęsowo	Kęsowo	Drożdzenica Piaśtoszyn Żalno
Lubiewo	Bysław, Lubiewo	Bysławek Klonowo Minikowo Płazowo Sucha Trutnowo
Tuchola	Legbąd, Raciąż	Białowieża Wielka Komorza
Śliwice	Śliwice	Lińsk Lubocień Rosochatka Śliwiczki

Obsada etatowa Komendy Powiatowej Policji w Tucholi jest wystarczająca dla zapewnienia bezpieczeństwa w powiecie. Na dzień dzisiejszy w KPP są 3 wakaty. Ponadto policjanci na terenie gminy pełnią jeszcze służby ponadnormatywne, w ubiegłym roku wykonali prawie 800 takich służb. Do tej pory najpoważniejszym problemem była baza lokalowa, jednak problem ten w tym roku zostanie rozwiązany. Jesienią zostanie oddana do użytku nowa siedziba KPP w Tucholi.

Problemem również jest stałe pogarszanie się stanu taboru samochodowego. Większość pojazdów będących na stanie KPP w Tucholi jest wieloletnich (10-letnich), a co za tym idzie bardzo mocno wyeksploatowanych. Pilnie potrzebne są nowe pojazdy. W rudnym, leśnym terenie najlepiej sprawdziłyby się samochody uterenowione. Oprócz samochodów przydatne byłyby także motocykle, którymi można wjechać w miejsca, przez które nie przejedzie samochód (wąskie uliczki, lekki teren).

Na terenie gminy najczęściej dochodzi do przestępstw przeciwko mieniu tj. kradzieży i kradzieży z włamaniem. Poniższe tabele przedstawiają ilość stwierdzonych zdarzeń w tych kategoriach przestępstw.

Liczba kradzieży na terenie powiatu w ostatnich latach

	2010	2011	2012	2013	2014
Kradzieże	93	74	73	72	46
Kradzieże z włamaniem	55	38	38	42	72

Miejsca najbardziej zagrożone przestępczością to: ogródki działkowe, rejon dworca i przystanków autobusowych, pasaż handlowe, okolice bankomatów, miejsca grupowania się młodzieży.

Komenda Powiatowa Policji w Tucholi w zakresie prewencji i wykrywalności przestępstw oceniana jest dobrze. W 2014 roku KPP uzyskała wykrywalność ogólną na poziomie 81,7% (przy średniej wojewódzkiej równej 69,06%). Plasuje to tucholską komendę na 6 miejscu, wśród 19-tu komend miejskich i powiatowych województwa.

Poziom przestępczości w powiecie tucholskim jest porównywalny do pozostałych powiatów w województwie. Biorąc po uwagę analizę zdarzeń drogowych z ostatnich kilku lat na drogach powiatu nie można wskazać miejsc najbardziej niebezpiecznych, zagrożenie wypadkami drogowymi nie ma charakteru powtarzalnego. W roku 2013 na drogach powiatu odnotowano 13 wypadków drogowych i 430 kolizji. W zdarzeniach tych 3 osoby poniosły śmierć, a 10 zostało rannych. 2013 rok był najbezpieczniejszym rokiem na drogach powiatu w ciągu ostatnich kilku lat. Do największej liczby wypadków doszło na terenie miasta i gminy Tuchola oraz gminy Gostycyn. Obrażeń ciała natomiast najwięcej osób doznało na terenie gminy Gostycyn. Wypadki śmiertelne miały miejsca na ulicy Bydgoskiej w Tucholi, w okolicy Wielkie Komorzy (droga 237) i w Małej Kloni (droga 1043C). Duża częstotliwość zdarzeń drogowych występuje na drodze wojewódzkiej (240) na odcinku od Bysławia do granicy powiatu w kierunku Świecia. Najbezpieczniejszą gminą w powiecie są Śliwice. W roku 2014 5 lutego na ulicy Świeckiej śmierć poniosła piesza przechodząca przez jezdnię, 14 sierpnia na drodze wojewódzkiej w okolicach Legbąda zginął kierowca samochodu, 30 listopada na drodze wojewódzkiej pomiędzy Bładowem, a Tucholą zginęła piesza idąca nieprawidłową stroną drogi. Analizując zdarzenia drogowe na terenie gminy nie można wskazać miejsc najbardziej niebezpiecznych, ponieważ zagrożenie wypadkami drogowymi nie ma charakteru powtarzalnego. Liczba wypadków w latach 2012, 2013 i 2014 to: 9, 4, 5, a kolizji: 211, 203 i 167. W całym tym okresie liczba zabitych wyniosła 6, a rannych – 12.

W ciągu całego roku na terenie powiatu prowadzonych jest wiele akcji prewencyjnych. Podczas tych akcji policyjne działania skierowane są przede wszystkim na poprawę bezpieczeństwa na drogach, bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, osób starszych, rodzin z problemami w rodzinie. Przykładowe akcje policyjne to : „Trzeźwy Poranek”, „Prędkość”, „Alkohol i Narkotyki”, „Pasy”, „Bezpieczny weekend”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Niechroniony uczestnik ruchu drogowego”. Policjanci uczestniczą również w imprezach organizowanych na terenie gminy podczas, których znakują rowery, prezentują sprzęt policyjny i umiejętności psów służbowych.

Działalność Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	476	502	481	497	463
Wykrywalność ogólna (%)	80,7	75,0	74,3	80,8	81,9
Liczba wszczętych postępowań w zakresie przestępczości kryminalnej	292	279	290	301	274
Wykrywalność przestępstw o charakterze kryminalnym	67,2	59,4	56,0	62,7	67,8

Kościoły

- Dekanat Tucholski: kościoły parafialne w Tucholi: pw. Bożego Ciała (Tuchola – część, Plaskasz – część, Nowa Tuchola, Wysoka Wieś); pw. św. Jakuba Apostoła (Tuchola – część, Bładowo, Białowieża, Kiełpin) wraz z kościołem filialnym św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Kiełpinie; pw. Opatrzności Bożej (Tuchola – część, Rudzki Młyn – poza terenem gminy, Świt – poza terenem gminy); pw. św. Bartłomieja Apostoła (Tuchola – część).
- Dekanat Czerski: Kościół Parafialny pw. Serca Pana Jezusa w Legbądzie (Legbąd, Biała, Barłogi, Brody, Bielska Struga, Czerska Struga – poza gminą, Fojutowo, Jaty, Końskie Błota, Kłoczek, Lasek, Koślinka, Łosiny, Niwki, Rzepiczna, Woziwoda, Zielonka, Zielona Łąka). Dekanat Rytelski: Kościół Parafialny pw. Świętej Trójcy w Raciążu (Raciąż, Borki, Brda, Dąbrówka, Dziekcz, Lubierzyn, Mała Komorza, Mrowiniec, Nadolna Karczma, Nadolnik, Raciąski Młyn, Stobno, Tajwan, Wielka Komorza, Wysoka, Wysocki Młyn) wraz z kościołem filialnym Przemienienia Pańskiego w Dąbrówce.

Infrastruktura kulturalna

Obsługa ludności w zakresie działalności kulturalnej koordynowana jest przez Tucholski Ośrodek Kultury, filią – Wiejskim Domem Kultur w Raciążu. Działa aż 11 świetlic wiejskich, w miejscowościach:

Łosiny, Rzepiczna, Legbąd, Biała, Kłoczek, Mały Mędromierz, Bładowo, Kiełpin, Wielka Komorza, Białowieża, Stobno.

Ważną rolę pełni Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi, z filią w Raciążu oraz Filią dla Dzieci i Młodzieży w Tucholi.

Ponadto, trzy obiekty pełnią funkcje muzeów, z tego dwa są samorządowe: Muzeum Borów Tucholskich (Tuchola), Wystawa przedstawiająca historię i wykopaliska związane z grodem w Raciążu (Raciąż). Obiekt prywatny, to: Muzeum Indian Północnoamerykańskich im. Sat Okha (Wymysłowo).

Wyposażenie Tucholskiego Ośrodka Kultury w Tucholi:

a) obiekt:

- sala widowiskowa - w ustawieniu koncertowym (krzesła w rzędach) mieści 350 osób; w ustawieniu konferencyjnym (4 rzędy stołów) mieści 200 osób; sala jest w pełni klimatyzowana
- mała sala koncertowa – kameralna - w ustawieniu koncertowym (rzędy) mieści 150 osób; w ustawieniu konferencyjnym (przy stołach) mieści od 100 do 120 osób
- mały klub - mieści maksymalnie 20 osób przy stołach
- salki muzyczne
- pracownia plastyczna
- Restauracja pod Halabardami

b) sprzęt:

- scena mobilna
- nowoczesny sprzęt nagłośnieniowy
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy sceny stacjonarnej i sceny mobilnej
- samochód

Tucholski Ośrodek Kultury – budynek wymaga remontu oraz termomodernizacji. W 2009 roku wyremontowana została sala widowiskowa. Obecnie są realizowane bieżące remonty i zakup niezbędnego sprzętu. Wiejski Dom Kultury w Raciążu – obiekt całkowicie zmodernizowany w 2012 roku. Środki na przebudowę pozyskano z Unii Europejskiej.

Nie są planowane inwestycje związane z rozbudową istniejącej bazy oraz nie są planowane inwestycje związane z tworzeniem nowej bazy w tym zakresie.

Wyposażenie Wiejskiego Dom Kultury w Raciążu:

- sala widowiskowa – ok. 150 osób
- sala uniwersalna ze sprzętem audio – video – ok. 40 osób
- sala pełniąca funkcję mini-muzeum
- kuchnia
- pomieszczenie KGW
- salka komputerowa
- salka fitness

Infrastruktura Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi:

- własność 46,04% budynku znajdującego się przy ul. Pocztowej 7b o łącznej powierzchni 434 m²,
- dzierżawa lokalu o powierzchni użytkowej 42 m² na Filię Biblioteczną w Raciążu znajdującego się we Wiejskim Domu Kultury w Raciążu,
- bezpłatne udostępnianie sal wykładowych i sali multimedialnej od Starostwa Powiatowego w ramach wykonywanych zadań biblioteki powiatowej.

Budynek przy ul. Pocztowej 7b, w którym usytuowana jest biblioteka, jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ostatnich paru latach zostały wymienione regały biblioteczne w wypożyczalni dla dorosłych i czytelnicy, należałoby wymienić regały w bibliotece dziecięcej uwzględniając potrzeby dzieci i młodzieży. Wszystkie pomieszczenia wymagają co pewien czas odświeżenia – malowanie ścian i sufitów. Pilną sprawą jest wymiana sprzętu komputerowego, który służy do bieżącej obsługi czytelników. Warto również unowocześnić sprzęt, z którego codziennie korzystają czytelnicy i dostosować go do zmieniających się trendów. Zadanie to odnosi się również do postępujących zmian w zakresie czytelnictwa (książki elektroniczne). Dzięki temu, każdy znajdzie w bibliotece coś dla siebie.

Filia biblioteczna w Raciążu po remoncie Wiejskiego Domu Kultury w Raciążu została przeniesiona do nowych pomieszczeń, które w zupełności odpowiadają jej bieżącym potrzebom.

Nie planuje się rozbudowy dotychczas istniejącej bazy bibliotecznej. Wskazuje się natomiast potrzeby w zakresie konserwacji zabytków ruchomych i materiałów archiwalnych stanowiących dziedzictwo dokumentacyjne. W powyższym zakresie konieczne jest zakupienie odpowiednich szaf metalowych z szufladami do przechowywania zabytków ruchomych i materiałów archiwalnych stanowiących dziedzictwo dokumentacyjne oraz kwasoodporne teczki chroniące te materiały przed szkodliwymi czynnikami. Materiały archiwalne ważne dla dziedzictwa kulturowego warto zdigitalizować i udostępniać w wersji cyfrowej, chroniąc je tym samym przed zniszczeniem. Do wykonania kopii cyfrowych potrzebny byłby odpowiedni skaner wraz z oprogramowaniem. Do przechowywania wartościowych książek wydanych przed 1948 r. należałoby zakupić zamykane i oszklone szafy oraz regały. Należałoby zabezpieczyć środki na przeprowadzenie kosztownej konserwacji najcenniejszych zbiorów.

Prowadzona działalność kulturalna

Tucholski Ośrodek Kultury (w tym filii - Wiejskiego Domu Kultury w Raciążu):

- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspakajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych odbiorców w różnych grupach wiekowych i środowiskowych
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego
- upowszechnianie i tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem regionu „Borów Tucholskich”
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę
- wspieranie i inicjowanie aktywności kulturalnej i artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem ruchu amatorskiego i działań nowatorskich
- prowadzenie działalności w zakresie edukacji i kultury na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych
- prowadzenie własnych zespołów artystycznych, klubów i kół zainteresowań z różnych dziedzin kultury i sztuki dla różnych grup wiekowych
- współpraca z samorządem, instytucjami kultury, pozarządowymi organizacjami społeczno-kulturalnymi, mediami i innymi osobami prawnymi i fizycznymi w zakresie programowania i realizacji przedsięwzięć kulturalnych
- organizowanie koncertów, konkursów, wystaw i przeglądów artystycznych z różnych dziedzin sztuki dla wszystkich grup wiekowych oraz plenerowych i okolicznościowych imprez artystycznych z udziałem profesjonalistów
- prowadzenie działalności w zakresie edukacji i kultury na rzecz seniorów oraz osób niepełnosprawnych
- promowanie kultury regionu „Borów Tucholskich” i jego dziedzictwa kulturowego
- wynajem sal, sprzętu technicznego, środków transportu i wyposażenia
- organizacja zleconych imprez artystycznych i kulturalnych
- sprzedaż towarów w Galerii Sztuki Ludowej i Nieprofesjonalnej
- organizacja konkursów, warsztatów i zajęć

Wybrane imprezy okolicznościowe organizowane przez Tucholski Ośrodek Kultury: Białe Wakacje, Zimowisko, Dzień Folkloru, Festyn Kasztelański, Letnie granie na rynku, Jednodniowe wyjazdy nad morze, Wystawa Sztuki Ludowej Borów Tucholskich, Złota Życia Jesień, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Religijnej, Bal Sylwestrowy, Czarodziejski Kramik Świętego Mikołaja, Zaduszki Muzyczne, Majówka, wystawy, koncerty, spektakle.

Zajęcia stałe prowadzone przez Tucholski Ośrodek Kultury: Chór Radosna Jesień, Społeczne Ognisko Muzyczne, Zajęcia Wokalne Solistów, Klub Origami Motylek, Zespół Haftu Artystycznego, Zespół Wokalny Alababki, Chór Camerata, Zespół Teatralny Bajtuch, Dziecięce Koło Plastyczne, Kurs Haftu Krzyżykowego, Klub Seniora Jesień.

Wybrane imprezy okolicznościowe prowadzone przez Wiejski Dom Kultury w Raciążu: Białe Wakacje, Zimowisko, Festyn Kasztelański, Andrzejki dla dzieci, Majówka, Noc Świętojańska, Dzień Dziecka, Dzień Seniora, Bal Sylwestrowy, Koncert kolęd i pastorałek, Mikołajkowe Szaleństwa, wystawy, koncerty, spektakle.

Zajęcia stałe prowadzone przez Wiejski Dom Kultury w Raciążu: zajęcia komputerowe, zajęcia rekreacyjno-sportowe dla dzieci i młodzieży, spotkania pań Koła Gospodyń Wiejskich, Zespół Wokalny Kasztelanki, Koło Małego Piekarczyka, Klub Seniora Promyk, klub gier i zabaw dla dzieci, zajęcia taneczne dla dzieci, zajęcia plastyczne dla dzieci.

Charakterystyka stanu technicznego instytucji kultury – świetlice wiejskie oraz potrzeby w tym zakresie:

- Świetlica wiejska w Wielkiej Komorzy.
Świetlica oddana do użytku w 2008 r., po wyremontowaniu budynku byłej szkoły podstawowej. Świetlica składa się z dużej i małej sali, przygotowalni, dwóch toalet i pomieszczenia gospodarczego. Stan techniczny świetlicy – dobry. Kapitałnego remontu wymaga dach.
- Świetlica wiejska w Łosinach.
Budynek świetlicy nie wymaga prac modernizacyjnych. Potrzeby dotyczą głównie otoczenia świetlicy (naprawa placu zabaw, ogrodzenie świetlicy, montaż bramek do piłki nożnej) oraz jej wyposażenia (gry świetlicowa, materiały plastyczne dla dzieci).
- Świetlica wiejska w Legbądzie.
Budynek świetlicy nie wymaga prac modernizacyjnych (stan techniczny – dobry). Potrzeby dotyczą głównie otoczenia świetlicy (powiększenie placu przed świetlicą) oraz jej wyposażenia (gry świetlicowa, materiały plastyczne dla dzieci).
- Świetlica wiejska w Rzepicznym.
Świetlica wymaga wymalowania zewnętrznych elementów drewnianych. Przydałaby się wymiana oświetlenia sali świetlicy na lampy o lepszym świetle. Problemem jest też tylko jedna muszla ustępowa. Naszym marzeniem jest rozbudowa sali świetlicy, gdyż na imprezy okolicznościowe przychodzi o wiele więcej osób, niż sala może pomieścić. Rozbudowy wymaga również przygotowalnia (brak miejsca do zamontowania drugiej kuchenki gazowej). W świetlicy brak jest również zaplecza.
- Świetlica w Klocku.
Wymaga bieżących prac konserwacyjnych oraz zwiększenia mocy elektrycznej. Świetlica jest w pełni wyposażona.
- Świetlica w Białej.
Stan dobry. Świetlica jest w pełni wyposażona.
- Świetlica w Stobnie.

Stan techniczny - dobry. Istnieje potrzeba adaptacji poddasza na pomieszczenie użytkowe – magazyn. Pojawiła się również potrzeba wybudowania pomieszczenia gospodarczego do składowania opału.

- Świetlica wiejska w Białowieży.
Świetlica jest w dobrym stanie technicznym, chociaż wymaga remontu: na podłodze znajdują się płytki, ale są one złej jakości (pękają i brudzą się), drzwi wejściowe są nieszczelne i powyginane od zewnątrz. Poza tymi wadami świetlica jest zadbane i estetyczna. Staramy się o powiększenie pomieszczenia gospodarczego oraz sali głównej. Konieczna jest też wymiana ogrodzenia na placu zabaw znajdującym się przy świetlicy.
- Świetlica wiejska w Kiełpinie.
Stan techniczny świetlicy jest dość dobry. Budynek wymaga docieplenia oraz powiększenia i doposażenia w sprzęt RTV (telewizor, konsola gier). Obecnie jednak nie są planowane działania związane z rozbudową budynku.
- Świetlica wiejska w Bładowie.
Stan techniczny świetlicy jest dobry, gdyż w roku 2014 przeszła ona remont.

Planowane inwestycje związane z budową bazy nowych instytucji kultury w zakresie świetlic wiejskich:

- a) budowa świetlicy wiejskiej w m. Wysoka;
- b) budowa świetlicy wiejskiej w m. Słupy.

Działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi.

Biblioteka pełni funkcje:

- biblioteki gminnej,
- biblioteki powiatowej,
- biblioteki Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi,
- biblioteki Tucholskiej Szkoły Realnej Liceum Ogólnokształcącego dla Młodzieży w Tucholi.

Typy działalności kulturalnej prowadzone przez bibliotekę:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych,
- obsługa czytelników,
- bezpłatne udostępnianie Internetu,
- udzielanie informacji użytkownikom,
- działalność wydawnicza
- działalność upowszechnieniowa: wystawy, wernisaże, spotkania autorskie, wieczory poezji, sesje historyczne, konkursy, noce w bibliotece, tematyczne imprezy skierowane do dzieci, lekcje biblioteczne, Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych, Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci, Klub Pana Czytalskiego – cykliczne zajęcia z dziećmi, włączanie się w ogólnopolskie akcje związane z działalnością biblioteki, uczestnictwo w regionalnych imprezach kulturalnych, promocje nowych wydawnictw regionalnych MBP.

Aktywność społeczna - Formy aktywności społecznej (bez organizacji sportowych i OSP).

1. Stowarzyszenia kulturalne, turystyczne, krajoznawcze, itp.:

1. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Oddział Tuchola (promocja i krzewienie kultury lokalnej, około 30 członków);
2. Borowiackie Towarzystwo Kultury (promocja i krzewienie kultury i tradycji lokalnych, 68 członków);
3. Tucholskie Stowarzyszenie Pojazdów Zabytkowych „DRAGON” (promocja historii motoryzacji, organizacja czasu wolnego członków, około 40 członków);
4. Stowarzyszenie „REZLER” – Wielki Kanał Brdy (promocja systemu nawadniania WKB oraz jego renowacja, rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o jego walory).

2. Stowarzyszenia naukowe:

1. b.d.

3. Organizacje społeczne:

1. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „OSTOJA” (samopomoc osobom niepełnosprawnym, około 30 członków);
2. Pomorsko-Kujawski Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy, Koło Pszczelarskie w Tucholi (samopomoc pszczelarzy, ekologia);
3. Stowarzyszenie Klub Seniora „JESIEN” (samopomoc osób starszych);
4. Polski Związek Wędkarski, Koło Nr 135 (promocja wędkarstwa);
5. Borowiackie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (akcje ratownicze na wodach śródlądowych);
6. Polski Związek Niewidomych, Okręg Kujawsko-Pomorski, Koło Powiatowe (samopomoc osób niewidomych i słabowidzących);
7. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Koło w Tucholi (samopomoc dla członków organizacji, 146 członków z terenu gmin Kęsowo, Lubiewo i Tuchola);
8. Ogólnopolski Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Batalionów Budowlanych, Zarząd Powiatowy w Tucholi (samopomoc członków, promocja informacji o batalionach budowlanych);
9. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy (samopomoc dla członków stowarzyszenia, organizacja czasu wolnego);
10. Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski (pomoc wzajemna rodziców, rehabilitacja i pomoc niepełnosprawnym dzieciom, organizacja czasu wolnego, pod opieką Stowarzyszenia jest 52 dzieci);
11. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Oddział Powiatowy (samopomoc członków Stowarzyszenia);
12. Kurkowe Bractwo Strzeleckie (organizacja czasu wolnego, turnieje strzeleckie, około 30 członków);
13. Towarzystwo Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego w Tucholi (b.d.);
14. Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Powiatu Tucholskiego i Sępoleńskiego „Dziecko w Rodzinie” (samopomoc członków, organizacja czasu wolnego dzieci, działalność dydaktyczna, promocja zdrowego stylu życia, około 40 członków);
15. Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Pomorza Środkowego, Oddział w Tucholi (b.d.).

4. Organizacje pomocy społecznej i charytatywnej:

1. Polski Czerwony Krzyż, Zarząd Rejonowy w Tucholi (opieka społeczna, promocja zdrowia, przeciwdziałanie patologiom);
2. Stowarzyszenie Pomocowo-Rozwojowe „Bory Tucholskie” – oddział (promocja zdrowia, eliminowanie używek);
3. Stowarzyszenie „Hospicjum” (opieka hospicyjna domowa, pomoc rodzinom nieuleczalnie chorych, profilaktyka onkologiczna);

4. Stowarzyszenie na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej „Przyjazna Dłoń” (wspieranie mieszkańców DPS, około 30 członków);
5. Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Osobom Uwikłanym w Przemoc (przeciwdziałanie przemocy, pomoc osobom poszkodowanym);
6. Stowarzyszenie Przyjaciół Domu Dziecka w Tucholi (działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa i ochrony praw dziecka);
7. Stowarzyszenie „PRO SCHOLAE” (działalność wychowawcza, dydaktyczna, pomoc materialna dla młodzieży, organizacja czasu wolnego dla młodzieży).
5. **Czasopisma lokalne:**
 1. Tygodnik Tucholski (tygodnik, wydawca: firma prywatna, nakład około 5 tys. szt., zasięg powiatowy);
 2. Gazeta Pomorska (dziennik, wydawca: firma prywatna, nakład: b.d., zasięg regionalny, codzienna 1-stronicowa wkładka dotycząca powiatu tucholskiego);
 3. internetowe portale lokalne o zasięgu powiatowym: tucholanin.pl, tucholainfo.pl, tokis.pl, reporter-24.pl, weekendfm.pl/?tuchola (portal Radia Weekend) oraz pomorska.pl/apps/pbcs.dll/section?Category=INNEMIASTA10 (portal Gazety Pomorskiej).
6. **Zespoły folklorystyczne:**
 1. Młodzi Borowiacy.
7. **Drużyny harcerskie:**
 1. Hufiec Tuchola im. „Bohaterów Walk o Wolność Ziemi Tucholskiej”, Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego. Około 300 zuchów i harcerzy na terenie całego powiatu tucholskiego oraz częściowo sępoleńskiego.
8. **Struktury partii politycznych, związków zawodowych:**
 1. Porozumienie Społeczne (lokalna organizacja polityczna);
 2. Stowarzyszenie Obywatelskiej Społeczności „SOS dla Tucholi” (lokalna organizacja polityczna);
 3. Tucholskie Forum (lokalna organizacja polityczna);
 4. Platforma Obywatelska RP Powiatu Tucholskiego (struktury powiatowe ogólnopolskiej organizacji politycznej);
 5. Prawo i Sprawiedliwość (struktury powiatowe ogólnopolskiej organizacji politycznej);
 6. Polskie Stronnictwo Ludowe (struktury powiatowe ogólnopolskiej organizacji politycznej);
 7. Sojusz Lewicy Demokratycznej (struktury powiatowe ogólnopolskiej organizacji politycznej);
 8. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (struktury powiatowe ogólnopolskiej organizacji związkowej);
 9. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarność (struktury powiatowe ogólnopolskiej organizacji związkowej).
9. **Towarzystwa rozwoju:**
 1. Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Raciąż (rozwój lokalny, turystyka, kultura lokalna, 24 członków);
 2. Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Bładowo „BLASK” (rozwój lokalny, turystyka, kultura lokalna);
 3. Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Stobno (rozwój lokalny, turystyka, kultura lokalna, 25 członków);
 4. Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych „Bory Tucholskie” (rozwój turystyki przyjazdowej);
 5. Tucholskie Towarzystwo Edukacyjne (promocja zatrudnienia, szkolenia);
 6. Lokalna Grupa Działania „Bory Tucholskie (rozwój lokalny, ponad 100 członków z terenu powiatu tucholskiego i świeckiego);
 7. Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Mały Mędromierz (rozwój lokalny);

8. Miłośnicy Legbąda i Okolic (rozwój lokalny, około 21 członków);
9. Stowarzyszenie „Edukacja i aktywizacja” im. Walentyny i Aleksandra Janta-Półczyńskich (rozwój lokalny, edukacja, oświata i wychowanie).
10. **Koła gospodyń wiejskich:**
 1. Stowarzyszenie „Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich” w Tucholi (stowarzyszenie grupuje wszystkie koła lokalne z terenu gminy Tuchola, koła znajdują się w każdym sołectwie z wyjątkiem Małego Mędromierza, za to w sołectwie Legbąd znajdują się 2 koła, koło znajduje się również w mieście Tuchola, liczba członków 198, łączna liczba kół 11).
11. **Inne:**
 1. Stowarzyszenie VIA NATURA (wielocelowe: pomoc społeczna, ekologia, zdrowie publiczne, pomoc dla niepełnosprawnych, rozwój lokalny, kultura);
 2. Stowarzyszenie Miłośników Historii Borów Tucholskich „Historia i Pamięć” (promocja tradycji wojskowych i patriotycznych oraz lokalnej historii, ponad 30 członków).

Cykliczne imprezy sportowe:

(w nawiasach podano liczbę uczestników)

- Bieg Borowiaka – coroczna impreza biegowa dla dzieci i młodzieży - zasięg ogólnowojewódzki (700);
- Bieg św. Huberta – coroczna impreza biegowa dla młodzieży i dorosłych – zasięg ogólnopolski (500);
- halowa liga piłki nożnej – zasięg powiatowy (200);
- kręglarska liga gminna – zasięg powiatowy (70);
- grand prix w tenisie stołowym – od dzieci do seniorów - zasięg powiatowy (150);
- czwarte lekcje lekkoatletyczne – dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych – zasięg powiatowy (200);
- Bieg Kasztelański – Raciąż – zasięg regionalny – dzieci i młodzież (300);
- międzynarodowy turniej siatkówki drużyn mieszanych – dorośli (100);
- turnieje sportowe w Sołectwie Mała Komorza;
- Zdobywamy Bory Tucholskie z Nordic Walking – impreza sportowa o zasięgu ogólnowojewódzkim (około 40 osób);
- Rajd rowerowy w Legbądzie (około 100 osób);
- Rajd rowerowy w Tucholi (około 200 osób).

Cykliczne imprezy organizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Tucholi:

- lekcje historyczne poświęcone ludziom zasłużonym dla miasta i regionu, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców Tucholi. W ostatniej nt. *Obozu jeńców i internowanych w Tucholi w latach 1914-1923* uczestniczyło około 150 uczniów i mieszkańców regionu;
- spotkania z ciekawymi ludźmi, m.in. recital Katarzyny Żak (około 170 osób);
- spotkania promujące książki i czytelnictwo gromadzą średnio 60 osób;
- wystawy: malarstwa, fotograficzne i twórczości ludowej;
- „Dialogi poetyckie” – prezentowanie w konwencji dialogu twórczości poetów z Polski i Europy;
- Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych i dla dzieci skupiające stałe grono sympatyków książek;
- „Narodowe Czytanie” – ostatnio czytaliśmy powieść *„Ogniem i mieczem”* H. Sienkiewicza.

Cykliczne imprezy organizowane przez Tucholski Ośrodek Kultury w Tucholi:

- **Zimowisko** – zorganizowane zajęcia dla dzieci odbywające się w okresie ferii zimowych. Dla uczestników zimowiska przewidziane są spektakle, zajęcia muzyczne, plastyczne, ruchowe oraz wycieczki. Dzieci biorące udział w zimowisku mają zapewnione obiady. Zimowisko jest imprezą odpłatną i przewidzianą dla około 40 osób. Dzieci przychodzą codziennie przez pięć dni;
- **Białe Wakacje** – bezpłatne zajęcia dla dzieci w okresie ferii zimowych. Uczestnicy Białych Wakacji mogą skorzystać z gier, zajęć plastycznych oraz wyjazdów. Zajęcia odbywają się dzięki dofinansowaniu Gminy Tuchola oraz Stowarzyszenia Via Natura i bierze w nich udział około 100 dzieci;
- **Majówka** – rodzinna impreza plenerowa podczas której zaplanowane są atrakcje zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych oraz występy artystyczne. Co roku w Majówce organizowanej przez Tucholski Ośrodek Kultury bierze udział około 2000 osób;
- **Dzień Dziecka** – rodzinna impreza plenerowa skierowana dla dzieci, które mogą wziąć udział w konkursach oraz skorzystać z atrakcji przygotowanych specjalnie dla nich. Co roku Dzień Dziecka organizowany przez Tucholski Ośrodek Kultury odwiedza około 1500 uczestników;
- **Letnie koncerty na rynku w Tucholi** – cykl koncertów weekendowych odbywających się na rynku w Tucholi w lipcu. Na scenie prezentują się lokalni muzycy. Łącznie letnie koncerty przyciągają na rynek około 2500 osób;
- **Dzień Folkloru Borowiackiego** – impreza plenerowa podczas której prezentowana jest tradycja i kultura regionu Borów Tucholskich. Odbywa się w ramach corocznych Dni Borów Tucholskich i przyciąga spore grono mieszkańców oraz turystów chcących powrócić do przeszłości biorąc udział w warsztatach ginących zawodów, borowiackich konkurencjach sprawnościowych, obejrzeć występy folklorystycznych zespołów oraz zjeść regionalne potrawy przygotowane przez Koło Gospodyń Wiejskich. Impreza jest realizowana dzięki dofinansowaniu Unii Europejskiej w ramach PROW 2007-2013. Europejski Fundusz Rolny na rzecz rozwoju obszarów wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie. Dzień Folkloru odwiedza około 2000 osób;
- **Złota Życia Jesień** – całonocna impreza plenerowa dla seniorów. Odbywa się w pierwszy weekend września. Uczestnicy mogą pospacerować, wziąć udział w konkurencjach sprawnościowych, a także pobiesiadować. W imprezie bierze udział około 100 osób;
- **Dzień Seniora** – uroczyste spotkanie Klubu Seniora Jesień i zaproszonych gości. Bierze w nim udział około 100 osób;
- **Zaduszki Muzyczne** – koncert odbywający się w październiku podczas którego zaproszeni muzycy wykonują utwory zmarłych artystów m.in. Anny German, Andrzeja Zauchy. Koncert zaduszkowy cieszy się dużym zainteresowaniem i uczestniczy w nim około 300 osób;
- **Czarodziejski Kramik Świętego Mikołaja** – rodzinna impreza dla dzieci z okazji Mikołajek. Najmłodszy mają okazję na spotkanie z Mikołajem. Dzieci mogą wziąć udział w konkursach oraz zajęciach m.in. pakowania prezentów, ozdabiania pierników, napisać list do Świętego Mikołaja oraz obejrzeć występy artystyczne. W imprezie bierze udział około 500 osób;
- **Koncert sylwestrowy** – koncert odbywający się w Sylwestra z symboliczną lampką szampana. Bierze w nim udział około 300 osób;
- **Muzyczny wieczór sylwestrowy na rynku w Tucholi** – wieczorny występ muzyczny podczas którego o północy składane są życzenia od władz miasta. Na koncert przychodzi około 500 osób.

* Ilość osób uczestniczących w imprezach jest szacunkowa.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Raciąż, organizowane przez Wiejski Dom Kultury w Raciążu / Sołectwo Raciąż.

- **Koncert kolęd i melodii świątecznych** – rodzinna impreza w której uczestniczy około 40 osób;
- **Zabawa Klubu Seniora Promyk** – spotkanie integracyjne w którym uczestniczy około 25 osób;
- **Ferie zimowe dla dzieci** – zajęcia dla dzieci w których uczestniczy około 60 osób;
- **Bal karnawałowy dla dzieci** – impreza rozrywkowa z atrakcjami dla dzieci. W balu bierze udział około 50 osób;
- **„Śledzik”** – zabawa integracyjna z seniorami. Bierze w niej udział około 35 osób;
- **Majówka** – festyn rodzinny z atrakcjami dla dzieci i dorosłych. Uczestniczy w nim około 500 osób;
- **Dzień Dziecka** – impreza rodzinna dla dzieci. Uczestniczy w niej około 250 osób;
- **Piknik rodzinny** – festyn, w którym bierze udział około 200 osób;
- **Powitanie lata** – festyn rodzinny z konkursami dla dzieci i dorosłych zakończony zabawą taneczną. Bierze w nim udział około 150 osób;
- **Noc Świętojańska** – rodzinna impreza piknikowa zakończona zabawą taneczną. Bierze w niej udział około 500 osób;
- **Festyn Kasztelański** – impreza plenerowa podczas której poznać można historię kasztelanii raciąskiej, zwiedzić dawne obozowisko rycerskie, obejrzeć rekonstrukcje walk, rzemiosło średniowieczne oraz degustować średniowieczne potrawy. Impreza jest realizowana dzięki dofinansowaniu Unii Europejskiej w ramach PROW 2007-2013. Europejski Fundusz Rolny na rzecz rozwoju obszarów wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie. W festynie uczestniczy około 500 osób;
- **Dożynki w Raciążu** – rodzinna impreza plenerowa, w której bierze udział około 400 osób;
- **Pieczony kartofelek** – impreza plenerowa, w której bierze udział 28 osób;
- **Dzień Seniora** – uroczyste spotkanie Klubu Seniora Promyk. Bierze w nim udział około 45 osób;
- **Andrzejki w Klubie Seniora Promyk** – impreza integracyjna seniorów, w której bierze udział około 35 osób;
- **Andrzejki dla dzieci** – impreza dla dzieci z laniem wosku i wróżbami. Bierze w niej udział około 75 osób;
- **Mikołajki dla dzieci** – impreza z Mikołajem i drobnymi upominkami dla dzieci. Uczestniczy w niej około 75 osób;
- **Turniej tenisa stołowego** – impreza sportowa, w której uczestniczy około 20 osób;
- **Bal sylwestrowy** – impreza taneczna z konsumpcją. Bierze w niej udział około 60 osób;
- **Noc muzeów** – impreza kulturalno-sportowa, około 150 uczestników;
- **Poliglota** – konkurs językowy dla dzieci, około 70-100 uczestników.

* Ilość osób uczestniczących w imprezach jest szacunkowa.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Mała Komorza.

- Dożynki;
- Dzień Dziecka;
- Bal Przebierańców;
- Dzień Kobiet;
- Spotkanie opłatkowe.

* Liczba uczestników od 20 do 200 w zależności od imprezy.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Legbąd.

- Dożynki parafialne – organizowane przez sołectwo, KGW i OSP;
- Festyn Rodzinny – organizowany przez szkołę (około 200 uczestników);
- Biesiada Jagodowa w Łosinach (około 100 osób);
- Dzień Seniora – org. KGW Legbąd (około 70 osób);
- Zabawy taneczne w czasie karnawału.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Rzepicznej.

- Dożynki sołeckie (około 100 uczestników);
- Spotkanie opłatkowe;
- Gorzkie Żale;
- Święto Wioski;
- Powitanie Lata (około 100 uczestników);
- Dzień Kobiet.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Kłoczek.

- Dożynki;
- Festyny okolicznościowe.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Stobno.

- Dzień Kobiet – spotkanie „przy kawie” (20 uczestników);
- Noc Świętojańska – festyn rodzinny (150 osób);
- Dożynki – festyn rodzinny (około 200 osób);
- Dzień Seniora – spotkanie połączone z występami artystycznymi (około 50 osób).

Cykliczne imprezy w Sołectwie Białowieża.

- Festyny w Białowieży – konkursy, zabawy, występy artystyczne, poczęstunek (około 150-200 uczestników);
- Dożynki (około 150-200 uczestników);
- Dzień Babci i Dziadka;
- Bał karnawałowy dla dzieci;
- Dyskoteka karnawałowa dla młodzieży;
- Walentynki;
- Dzień Kobiet;
- Przywitanie Lata;
- Dzień Seniora;
- Andrzejki;
- Mikołajki;
- Wigilia;
- Msze Święte oraz różańce.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Kiełpin.

- Dożynki i inne festyny – impreza plenerowa: występy artystyczne dzieci i młodzieży, atrakcje w postaci zjeżdżalni, dmuchanych zamków itp., pokazy maszyn rolniczych i motocykli, konkursy z nagrodami dla dzieci i dorosłych, loterie, poczęstunek, biesiada oraz zabawa taneczna (około 150-200 osób);
- Dzień Strażaka – festyn plenerowy OSP. Konkursy z nagrodami, pokazy strażackie, zabawa taneczna (około 80-100 osób);

- Festyny tematyczne dla dzieci i młodzieży (np. z okazji Dnia Dziecka, Dnia Ziemi, rozpoczęcie wakacji) – gry, zabawy sportowe, konkursy, występy wokalne i taneczne, ognisko, pieczenie kiełbasek (około 20-30 uczestników);
- Dzień Seniora – uroczystość dla najstarszych mieszkańców Sołectwa, występy dzieci i młodzieży, poczęstunek, zabawa taneczna (około 60 osób);
- Zabawa Andrzejkowa – około 100 osób;
- Zabawa Sylwestrowa – około 100 osób.

Cykliczne imprezy w Sołectwie Bładowo.

- Dożynki sołeckie połączone z festynem (około 150-200 uczestników);
- Dzień Dziecka;
- Dzień Kobiet;
- Dzień Seniora.

Coroczne Dni Borów Tucholskich (organizowane przez komitet organizacyjny pod przewodnictwem Burmistrza Tucholi).

Jedna z największych imprez organizowanych na terenie Pomorza o zasięgu krajowym, a nawet międzynarodowym. Ideą organizowania Dni Borów Tucholskich jest pokazanie bogatego dorobku regionu zarówno w sferze kultury, jak i rzemiosła związanego z lasem. Wszystkie wydarzenia mają charakter otwarty. W programie obchodów DBT znajdują się wydarzenia o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, rekreacyjnym i sportowym. Tradycyjnie, na zakończenie DBT organizowany jest koncert znanej gwiazdy estrady. W roku 2015 odbędzie się 56. edycja Dni Borów Tucholskich.

Wśród imprez cyklicznie odbywających się w ramach Dni Borów Tucholskich są:

- Miasteczko namiotowe Lasów Państwowych (organizator Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu);
- Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Kobiet o Puchar Dni Borów Tucholskich w Tucholi;
- Europejskie Mistrzostwa Drwali w Tucholi;
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Myśliwskiej i Wieżowej w Tucholi;
- Ogólnopolski Festiwal Piosenki Religijnej w Tucholi;
- Wystawa Pojazdów Zabytkowych w Tucholi;
- Miła Tucholska w Tucholi;
- Turniej Piłki Nożnej Ulicznej „AQUA – IMPEX CUP” w Tucholi;

oraz

- Dzień Folkloru Borowiackiego w Tucholi;
- Olimpijski Turniej Kręglarski o Puchar Dni Borów Tucholskich;
- Jarmark Staroci na tucholskim rynku;
- Piknik militarny w Tucholi;
- Wystawa Sztuki Ludowej Borów Tucholskich.

Działalność instytucji kultury

Charakterystyka działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi

Miejska Biblioteka Publiczna posiada dwie filie – Filię Biblioteczną w Raciążu oraz Filię dla Dzieci i Młodzieży w Tucholi. Oprócz podstawowych zadań gromadzenia, opracowania i udostępniania materiałów bibliotecznych realizuje również szereg przedsięwzięć o

charakterze edukacyjnym, kulturalnym i popularyzatorskim dla wszystkich grup użytkowników. Wszystkie czynności takie jak komputerowa rezerwacja książek i przedłużanie terminu zwrotu w bibliotece są w pełni skomputeryzowane, a katalog dostępny jest w Internecie. Na podstawie umowy ze Starostwem Powiatowym w Tucholi wykonujemy zadania biblioteki powiatowej, a na podstawie umowy z Tucholską Szkołą Realną zarządzamy ich księgozbiorem. Prowadzimy również bibliotekę Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi, dzięki czemu mamy dobre kontakty z tamtejszą kadrą naukową, co niejednokrotnie wykorzystujemy w naszych działaniach. W zakresie gromadzenia zbiorów kładziemy nacisk na materiały dokumentujące dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy regionu. Zgromadzone zbiory udostępniane są na miejscu lub wypożyczane na zewnątrz. Realizujemy także wypożyczenia międzybiblioteczne. Od dawna nasza biblioteka nie kojarzy się tylko i wyłącznie z gromadzeniem i wypożyczaniem książek oraz popularyzacją czytelnictwa. Jest poważną i powszechnie szanowaną instytucją kultury dostępną codziennie i świadczącą na rzecz środowiska lokalnego wiele społeczno-kulturalno-edukacyjnych imprez. Prowadzimy ambitną działalność wydawniczą. Wydajemy, m.in. albumy fotograficzne, malarskie, tomiki wierszy i roczniki społeczno-kulturalne. Dla dorosłych prowadzimy zajęcia, na których uczą się podstaw obsługi komputerów, tabletów itp. oraz zgłębiają tajniki Internetu, w minionym roku udostępniliśmy również multimedialny kurs języka angielskiego. Mamy też wiele propozycji dla najmłodszych. Nasza biblioteka dziecięca, zwana „Krainą Pana Czytalskiego”, wykazuje się niesłychaną aktywnością i pomysłowością. Dzieciaki uwielbiają nasze noce w bibliotece, uliczne korowody i festyny, przeróżne konkursy z nagrodami, spotkania z pisarzami.

Liczba ludności, która może korzystać z oferty MBP w Tucholi:

- gmina Tuchola 20 450 osób;
- powiat tucholski 48 291 osób.

W 2014 r. z podstawowej działalności skorzystały 3 523 osoby, w tym dzieci – 626, młodzież – 1070, aktywni zawodowo – 1458, seniorzy – 369.

Budynek przy ul. Pocztovej 7b, w którym usytuowana jest biblioteka, jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W przeciągu ostatnich paru lat zostały wymienione regały biblioteczne w wypożyczalni dla dorosłych i czytelnicy, należałoby wymienić regały w bibliotece dziecięcej uwzględniając potrzeby dzieci i młodzieży. Wszystkie pomieszczenia wymagają co pewien czas odświeżenia – malowanie ścian i sufitów. Pilną sprawą jest wymiana sprzętu komputerowego, który służy do bieżącej obsługi czytelników. Warto również unowocześnić sprzęt, z którego codziennie korzystają czytelnicy i dostosować go do zmieniających się trendów. Zadanie to odnosi się również do nieubłaganych zmian w zakresie czytelnictwa (książki elektroniczne). Dzięki temu, każdy znajdzie w bibliotece coś dla siebie.

Filia biblioteczna w Raciążu po remoncie Wiejskiego Domu Kultury w Raciążu została przeniesiona do nowych pomieszczeń, które w pełni odpowiadają jej bieżącym potrzebom. Nie planujemy rozbudowy dotychczas istniejącej bazy bibliotecznej.

Charakterystyka działalności Tucholskiego Ośrodka Kultury w Tucholi

Dane obejmują działalność stałą oraz cykliczne imprezy wraz z liczbą uczestników na podstawie 2014r. Mają charakter orientacyjny i uwzględniają szacunkową ilość wszystkich uczestników imprezy, bez względu na ich wiek.

1. Działalność

Tucholski Ośrodek Kultury jest instytucją kultury, której celem jest:

- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspakajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych odbiorców w różnych grupach wiekowych i środowiskowych,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego,
- upowszechnianie i tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem regionu „Borów Tucholskich”,
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę.

Zadania te są realizowane poprzez:

- wspieranie i inicjowanie aktywności kulturalnej i artystycznej ze szczególnym uwzględnieniem ruchu amatorskiego i działań nowatorskich,
- prowadzenie działalności w zakresie edukacji i kultury na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych,
- prowadzenie własnych zespołów artystycznych, klubów i kół zainteresowań z różnych dziedzin kultury i sztuki dla różnych grup wiekowych,
- współpracę z samorządem, instytucjami kultury, pozarządowymi organizacjami społeczno-kulturalnymi, mediami i innymi osobami prawnymi i fizycznymi w zakresie programowania i realizacji przedsięwzięć kulturalnych,
- organizowanie koncertów, konkursów, wystaw i przeglądów artystycznych z różnych dziedzin sztuki dla wszystkich grup wiekowych oraz plenerowych i okolicznościowych imprez artystycznych z udziałem profesjonalistów,
- prowadzenie działalności w zakresie edukacji i kultury na rzecz seniorów oraz osób niepełnosprawnych,
- promowanie kultury regionu „Borów Tucholskich” i jego dziedzictwa kulturowego.

Tucholski Ośrodek Kultury posiada swoją filię w Raciążu pod nazwą Wiejski Dom Kultury.

Stan techniczny obiektów: Tucholski Ośrodek Kultury – budynek wymagający remontu oraz termomodernizacji. W 2009 roku wyremontowana została sala widowiskowa. Obecnie są realizowane bieżące remonty i zakup niezbędnego sprzętu. Wiejski Dom Kultury w Raciążu – obiekt całkowicie zmodernizowany w 2012 roku. Środki na przebudowę pozyskano z Unii Europejskiej. Nie są planowane inwestycje związane z rozbudową istniejącej bazy oraz nie są planowane inwestycje związane z tworzeniem nowej bazy w zakresie kultury.

2. Działalność stała Tucholskiego Ośrodka Kultury - koła zainteresowań:

- **Chór Radosna Jesień** – chór seniorów, który powstał w 2004 roku. W swoim repertuarze ma piosenki biesiadne, kolędy oraz pieśni patriotyczne. W jego skład wchodzi 12 osób. Chór Radosna Jesień występuje podczas imprez Klubu Seniora Jesień oraz na corocznym styczniowym koncercie kolęd. Spotkania odbywają się raz w tygodniu. Chór prowadzi Marian Łazarowicz;
- **Spółeczne Ognisko Muzyczne** – istnieje od 1990 roku. W ramach Społecznego Ogniska Muzycznego prowadzone są zajęcia nauki gry na instrumentach o indywidualnym programie nauczania m.in. w klasach: gitara klasyczna i fortepian przez nauczycieli o różnych specjalnościach muzycznych. Na zakończenie roku szkolnego odbywa się uroczysty koncert uczniów, którzy za całoroczną naukę otrzymują świadectwa potwierdzające udział w zajęciach. Co roku Społeczne Ognisko Muzyczne liczy około 40 uczniów. Zajęcia są odpłatne i każda indywidualna lekcja odbywa się raz w tygodniu;
- **Zajęcia Wokalne Solistów** – zajęcia nauki i doskonalenia śpiewu prowadzone przez instruktora Tucholskiego Ośrodka Kultury – Piotra Talkowskiego. Uczęszcza na nie

kilkanaścioro uczniów, którzy mają możliwość zaprezentowania swoich możliwości wokalnych podczas imprez plenerowych oraz koncertów w sali widowiskowej;

- **Zespół Haftu Artystycznego** – istnieje od 1966 roku. Zespół prezentuje bardzo wysoki poziom artystyczny. Członkinie Zespołu Haftu Artystycznego posiadają weryfikacje Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Hafciarki prezentują swoje prace na wystawach w kraju i za granicą, biorą udział w konkursach zajmując wysokie miejsca, a także sprzedają swoje prace w Galerii Borów Tucholskich przy ulicy Szkolnej 2a w Tucholi. Spotkania odbywają się raz w tygodniu;
- **Zespół Wokalny Alababki** – istnieje od 1982 roku. Występuje podczas lokalnych imprez plenerowych oraz koncertów i uroczystości w Klubie Seniora Jesień. Próby odbywają się raz w tygodniu. Zespół prowadzi instruktor Tucholskiego Ośrodka Kultury – Piotr Talkowski;
- **Chór Camerata** – istnieje od 2007 roku. W jego skład wchodzi 40 osób i prowadzony jest przez Marzenę Tyrańską. Repertuar Chóru Camerata to utwory chóralskie, pieśni religijne, ludowe, patriotyczne, biesiadne i okolicznościowe. Występują podczas lokalnych uroczystości, w kościołach oraz biorą udział w przeglądach artystycznych zajmując wysokie miejsca. Próby chóru odbywają się raz w tygodniu;
- **Dziecięce Koło Plastyczne** – istnieje od 1978 roku. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu i są prowadzone przez instruktora Tucholskiego Ośrodka Kultury – Justynę Więckiewicz. Dzieci uczęszczające na zajęcia rozwijają swoje zdolności, a w późniejszym okresie dostają się do szkół artystycznych;
- **Zajęcia z łucznictwa** – zajęcia prowadzone są od 2014 roku przez Marcina Drewka. Są to zajęcia plenerowe dla młodzieży w okresie letnim i odbywają się raz w tygodniu;
- **Zajęcia z projektowania gier komputerowych i zajęcia z gier planszowych** – zajęcia prowadzone są od 2014 roku przez Marcina Drewka. Młodzież uczestnicząca w zajęciach poznaje zasady tworzenia gier i ich historię. Podczas zajęć odbywają się dyskusje dotyczące bezpieczeństwa przy wyborze gier oraz problemów wynikających np. z uzależnienia od grania czy dużej dawki przemocy. Zorganizowany został także turniej. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu;
- **Stowarzyszenie Miłośników Borów Tucholskich Historia i Pamięć** – istnieje od 2009 roku. Skupia osoby zainteresowane historią i aktywnie tę historię propaguje organizując pokazy, rekonstrukcje oraz uczestnicząc w rodzinnych festynach. Spotkania odbywają się raz w tygodniu;
- **Zajęcia taneczne z Pawłem Tomaszewskim** – zajęcia dla dzieci i młodzieży obejmujące taniec latynoamerykański oraz standardowy. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu;
- **Klub Origami Motylek** – istniał w latach 2007 – 2014. Do klubu należało 20 dzieci, które uczyły się wykonywania precyzyjnych prac z papieru, a następnie prezentowały je na wystawach. Spotkania odbywały się raz w tygodniu;
- **Gimnastyka dla Pań w każdym wieku** – zajęcia ruchowe skierowane do pań chcących pozbyć się kilku kilogramów. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu i uczestniczy w nich kilkanaście osób;
- **Borowiackie Towarzystwo Kultury** – stowarzyszenie kulturalne istniejące od 1963 roku. Prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury, promocji regionu, edukacji regionalnej. Współpracuje z administracją samorządową, instytucjami kultury, placówkami naukowymi. Borowiackie Towarzystwo Kultury wydaje liczne publikacje oraz jest organizatorem uroczystości o charakterze kulturalnym. Spotkania odbywają się raz w miesiącu;
- **Klub Seniora Jesień** – istnieje od 1973 roku. W jego skład wchodzi 94 członków. Spotkania odbywają się w czwartki dwa razy w miesiącu. Klub Seniora Jesień organizuje spotkania okolicznościowe, imprezy oraz wycieczki. Obecnie Klub Seniora Jesień jest stowarzyszeniem, a jego przewodniczącą jest Teresa Dankowska;
- **Kurs Haftu Krzyżkowego** – zajęcia dla osób chcących doskonalić swój warsztat haftu krzyżkowego odbywające się dwa razy w miesiącu. Uczestniczy w nich kilkanaście osób;

- **Warsztaty Fotograficzne prowadzone przez Sławomira Świetlika** – zajęcia dla osób zainteresowanych fotografią, chcących doskonalić swoje umiejętności, dzielić się swoimi doświadczeniami. Zajęcia odbywają się w każdy piątek i są odpłatne. Uczestniczy w nich około 10 osób;
- **Świetlica Przyjazny Kąt** – istnieje od 2014 roku. Działa popołudniami trzy razy w tygodniu i w tym czasie do świetlicy mogą przyjść dzieci, chcące wspólnie spędzić swój wolny czas. Założycielką i organizatorką zajęć w Świetlicy Przyjazny Kąt jest Barbara Śpica;
- **Nordic Walking** – zajęcia dla osób w wieku 50+ odbywające się dwa razy w tygodniu. Bierze w nich udział około 20 osób. Instrukctorem nordic walkingu jest Justyna Zawiszewska. Zajęcia są bezpłatne - zorganizowane dzięki dofinansowaniu Gminy Tuchola i Stowarzyszenia Via Natura;
- **Zajęcia rekreacyjno-edukacyjne seniorów** – zajęcia dla seniorów. Odbywają się raz w tygodniu. Uczestnicy mogą zagrać w tenisa stołowego, bilarda oraz szachy. W spotkaniach bierze udział około 6 osób;
- **Centrum Języków Obcych Euroglossa** – szkoła językowa organizująca kursy językowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych działająca pięć dni w tygodniu.

Nazwa	Liczba osób	Częstotliwość zajęć
Chór Radosna Jesień	12	1x w tygodniu
Spółeczne Ognisko Muzyczne	42	5x w tygodniu
Zajęcia Wokalne Solistów	13	5x w tygodniu
Zajęcia Taneczne z Pawłem Tomaszewskim	20	1x w tygodniu
Klub Origami Motylek	10	1x w tygodniu
Gimnastyka dla Pań w każdym wieku	10	1x w tygodniu
Borowiackie Towarzystwo Kultury	70	1x w miesiącu
Zespół Haftu Artystycznego	8	1x w tygodniu
Zespół Wokalny Alababki	5	1x w tygodniu
Chór Camerata	40	1x w tygodniu
Stowarzyszenie Miłośników Historii Borów Tucholskich Historia i Pamięć	35	1x w tygodniu
Klub Seniora Jesień	94	2x w miesiącu
Dziecięce Koło Plastyczne	8	1x w tygodniu
Kurs Haftu Krzyżkowego	12	2x w miesiącu
Warsztaty fotograficzne	10	1x w tygodniu
Świetlica Przyjazny Kąt	12	3x w tygodniu
Zajęcia z łucznictwa	10	1x w tygodniu

Zajęcia z projektowania gier komputerowych	12	1x w tygodniu
Nordic Walking	20	2x w tygodniu
Zajęcia rekreacyjno-edukacyjne seniorów	6	1x w tygodniu
Zajęcia z gier planszowych	4	1x w tygodniu

3. Pozostała działalność Tucholskiego Ośrodka Kultury:

- **koncerty** – są przeznaczone dla różnych grup wiekowych, z różnym rodzajem muzyki – głównie muzyki rozrywkowej. Ważnym punktem corocznego kalendarza koncertowego są październikowe Zaduszki Muzyczne podczas których wykonywane są utwory nieżyjących już artystów np. Anny German, Andrzeja Zauchy. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się także koncerty plenerowe – lipcowe wieczorne koncerty na rynku w Tucholi organizowane w ramach Dni Borów Tucholskich. Na ponad 30 koncertach organizowanych w ciągu roku bawi się około 13 tysięcy osób;
- **spektakle** – są to przedstawienia przeznaczone głównie dla dzieci i młodzieży na które uczniowie przychodzą w ramach zajęć szkolnych. Każdego roku w Tucholskim Ośrodku Kultury odbywa się kilkanaście spektakli w których uczestniczy około 3000 osób;
- **wystawy** – są organizowane raz w miesiącu, wernisaże odbywają się zazwyczaj w ostatni piątek miesiąca. W Tucholskim Ośrodku Kultury można oglądać prace lokalnych artystów oraz spoza regionu. W salach wystaw prezentowane są obrazy, rzeźby oraz fotografie. Prace można oglądać w godzinach pracy ośrodka, z czego chętnie korzystają nauczyciele przyprowadzając uczniów w ramach zajęć lekcyjnych. Co roku wystawy odwiedza około 4 tysiące osób;
- **konkursy** – w Tucholskim Ośrodku Kultury odbywają się eliminacje konkursów recytatorskich (Turniej Recytatorski o Pióro Jana Brzechwy, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski) oraz przesłuchania do konkursów muzycznych (Spotkania z Piosenką Dziecięcą, Festiwal Piosenki Religijnej w Rudzkim Moście);
- **imprezy plenerowe** – są to pikniki rodzinne, koncerty plenerowe oraz wycieczki;
- Każdego roku organizowana jest **Majówka** i **Dzień Dziecka** podczas których odbywają się konkurencje sprawnościowe i konkursy. **Złota Życia Jesień** jest imprezą dla seniorów. W okresie letnim odbywają się **koncerty na rynku** w Tucholi. Najważniejszymi imprezami plenerowymi w ciągu roku jest **Dzień Folkloru Borowiackiego**, który odbywa się w ramach Dni Borów Tucholskich oraz **Festyn Kasztelański** w Raciążu. Obie imprezy realizowane są dzięki dofinansowaniu Unii Europejskiej w ramach PROW 2007-2013. Europejski Fundusz Rolny na rzecz rozwoju obszarów wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie. W imprezach plenerowych w ciągu roku bierze udział około 25 tysięcy osób;
- **wycieczki** – w okresie letnim Tucholski Ośrodek Kultury organizuje jednodniowe wycieczki nad morze. Mogą z nich skorzystać całe rodziny. W ciągu roku dla osób powyżej 50 roku życia organizowane są wyjazdy na spektakle w Operze Nova w Bydgoszczy, które dofinansowane są przez Gminę Tuchola oraz Stowarzyszenie Via Natura. Z wycieczek korzysta około 800 osób;
- **Galeria Borów Tucholskich** – lokal przy ulicy Szkolnej 2a w Tucholi. Jest to sklep, w którym kupić można prace lokalnych twórców. Miejsce cieszy się zainteresowaniem turystów, którzy mogą zapoznać się z kulturą regionu oraz nabyć wyjątkowe pamiątki.

Rodzaj imprezy	Liczba osób*
Koncerty	13000
Spektakle	3000
Wystawy	4000
Imprezy plenerowe	25000
Wycieczki	800

* liczba osób uczestniczących w imprezach jest szacunkowa

W Tucholskim Ośrodku Kultury odbywają się także wybory, szkolenia, zebrania, pokazy i imprezy okolicznościowe lokalnych instytucji oraz firm. W budynku są także pomieszczenia dzierżawione najemcom cały rok:

- Centrum Języków Obcych Euroglossa;
- Biuro senatorskie Andrzeja Kobiaka;
- Stowarzyszenie Miłośników Historii Borów Tucholskich Historia i Pamięć;
- Restauracja Pod Halabardami.

Oprócz imprez organizowanych samodzielnie Tucholski Ośrodek Kultury współorganizuje wiele imprez z innymi instytucjami zabezpieczając technicznie m.in. imprezy patriotyczne, religijne, rozrywkowe i sportowe. Tucholski Ośrodek Kultury przy organizacji imprez i zakupie sprzętu korzysta ze środków własnych oraz pozyskuje środki z projektów unijnych i ministerialnych.

Działalność stała Wiejskiego Domu Kultury w Raciążu (filii TOK w Tucholi) – koła zainteresowań:

- **Z komputerem za pan brat** – zajęcia komputerowe dla dzieci odbywające się pięć razy w tygodniu. Bierze w nich udział około 15 osób;
- **Język angielski dla dzieci** – lekcje języka angielskiego odbywające się raz w tygodniu. Z lekcji korzysta około 8 dzieci;
- **Spotkanie Pań Koła Gospodyń Wiejskich** – odbywają się kilkanaście razy w roku. W spotkaniach bierze udział około 10 pań;
- **Zajęcia rekreacyjne na siłowni** – odbywają się pięć razy w tygodniu. Bierze w nich udział około 8 osób;
- **Gimnastyka dla kobiet** – odbywa się trzy razy w tygodniu. W zajęciach bierze udział około 8 pań;
- **Zespół wokalny `Kasztelanki`** - próby odbywają się raz w tygodniu. Zespół liczy 6 osób;
- **Zajęcia taneczne dla dzieci** – odbywają się raz w tygodniu. Na zajęcia uczęszcza około 11 dzieci;
- **Klub Seniora `Promyk`** - spotkania odbywają się kilkanaście razy w roku. Klub liczy około 15 osób;
- **Zajęcia kulinarne dla dzieci** – odbywają się raz w tygodniu. Bierze w nich udział około 17 dzieci;
- **Porady prawne** – są to bezpłatne porady dla mieszkańców, które odbywają się raz w tygodniu. Korzysta z nich 27 osób;
- **Gry i zabawy sportowe dla dzieci** – odbywają się raz w tygodniu. Uczestniczy w nich około 9 dzieci;

- **Zajęcia plastyczne** – odbywają się co najmniej raz w miesiącu. Bierze w nich udział około 12 dzieci;
- **Tenis stołowy** – zajęcia ruchowe odbywające się raz w tygodniu, w których bierze udział około 9 dzieci.

Nazwa	Liczba osób	Częstotliwość zajęć
Z komputerem za pan brat	15	5x w tygodniu
Język angielski dla dzieci	8	1x w tygodniu
Spotkanie Pań Koła Gospodyń Wiejskich	10	1x w miesiącu
Zajęcia rekreacyjne na siłowni	8	5x w tygodniu
Gimnastyka kobiet	8	3x w tygodniu
Zespół wokalny Kasztelanki	6	1x w tygodniu
Zajęcia taneczne dla dzieci	11	1x w tygodniu
Klub Seniora Promyk	15	1x w miesiącu
Zajęcia kulinarne dla dzieci	17	1x w tygodniu
Porady prawne	27	1x w tygodniu
Gry i zabawy sportowe dla dzieci	9	1x w tygodniu
Zajęcia plastyczne	12	1x w miesiącu
Tenis stołowy	9	1x w tygodniu

Działalność świetlicy wiejskiej w Wielkiej Komorzy

Świetlica jest czynna 5 dni (20 godzin) w tygodniu. Organizowane są tu imprezy cykliczne ale również prowadzona jest działalność stała. W szczególności organizowany jest czas wolny dla dzieci (tenis stołowy, piłkarzyki, cymber-graj, unihokej, gry planszowe i komputerowe, w sezonie letnim gry zespołowe: koszykówka i siatkówka, przez cały rok zajęcia plastyczne). Liczba dzieci korzystających z zajęć 10-15 osób, liczba młodzieży – do 6 osób.

Działalność świetlicy wiejskiej w Łosinach

Świetlica jest czynna 5 dni (20 godzin) w tygodniu. W zajęciach świetlicy uczestniczy 14 dzieci. Uzyskują tu pomoc w odrabianiu zadań domowych, korzystają z gier świetlicowych, zabaw na świeżym powietrzu, chodzą na spacer do lasu. Na bazie świetlicy organizowanych jest szereg imprez cyklicznych.

Działalność świetlicy wiejskiej w Legbądzie

Świetlica jest czynna 5 dni w tygodniu, przez 8 godzin dziennie. Jest to miejsce spotkań organizacji działających na terenie sołectwa. W świetlicy organizowane są też imprezy cykliczne, a także szkolenia dla rolników, zebrania wiejskie i zebrania sprawozdawcze OSP. Z pomieszczeń świetlicy korzysta też pobliska szkoła w celu organizacji imprez na większą skalę (np. Dzień Babci). Istnieje też możliwość wynajęcia świetlicy przez osoby i podmioty zewnętrzne.

Działalność świetlicy wiejskiej w Rzepicznej

Świetlica jest czynna w dni robocze od 16:00 do 19:30. Dzieciom i młodzieży korzystającej ze świetlicy oferuje się uczestnictwo w różnych formach zajęć, m. in.: zajęciach plastycznych (rysowanie kredkami, malowanie farbami), zajęciach rekreacyjno-ruchowych (zabawy na świeżym powietrzu, zabawy w grupach), zajęciach z wykorzystaniem środków audiowizualnych (oglądanie bajek, programów edukacyjnych, a następnie pogadanki).

W prowadzonych kursach w świetlicy m.in.: kursie wyszywania krzyżykowego, zdobienia różnych przedmiotów techniką deкупаżu biorą udział zarówno starsi mieszkańcy, jak i młodszy. Organizowano również pokazy robienia koszyków, kur, zajęcy z siana, ozdób choinkowych z makaronu, piór, czy szyszek.

Dzieci i młodzież bardzo lubią świętować i wspólnie bawić się przy ognisku z kiełbaską, grać w tenisa, bilard, czy latem w piłkę nożną na boisku.

Pani świetlicowa przygotowuje dzieci do przedstawień przed lokalnymi imprezami, jak również i przed spotkaniem opłatkowym dla osób samotnych i starszych podczas którego przedstawiają jasełka i śpiewają kolędy. Na dożynkach recytują wiersze, śpiewają piosenki i biorą udział w konkursach.

Działalność świetlicy wiejskiej w Klocku i świetlicy w Białej

W świetlicach organizowane są imprezy cykliczne. Frekwencja na tego typu imprezach jest dość duża. Funkcjonuje tu KGW (około 14 osób). Prowadzone są również zimowiska dla dzieci. Istnieje możliwość wypożyczenia pomieszczeń świetlic przez podmioty i osoby zewnętrzne.

Świetlice służą głównie spotkaniom dzieci i młodzieży, paniom z KGW, zebraniom wiejskim oraz uroczystościom rodzinnym.

Działalność świetlicy wiejskiej w Stobnie

W dni powszednie ze świetlicy korzysta po kilka osób. Inaczej jest podczas odbywających się imprez, które są organizowane przez świetlicę zawsze we współpracy z lokalnymi organizacjami. Te cieszą się znacznym powodzeniem. Organizowane są zarówno imprezy cykliczne, jak i okazjonalne. Istnieje też możliwość najmu świetlicy przez podmioty i osoby zewnętrzne. Ze świetlicy korzystają wszystkie grupy społeczne.

Działalność świetlicy wiejskiej w Białowieży

Nasza świetlica, we współpracy z KGW organizuje wiele imprez zarówno dla dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. Organizowane są imprezy cykliczne, które organizowane są zarówno w budynku świetlicy, jak i w plenerze.

Na co dzień dzieci i młodzież przychodzi do świetlicy, aby odrabiać lekcję, lub skorzystać z Internetu dla celów edukacyjnych. Dzieci i dorośli przygotowują na zajęciach w świetlicy różnego rodzaju dekoracje np.: na Święta, co cieszy się spora popularnością. Organizowane są też turnieje w tenisie stołowym, a latem mecze piłki nożnej i piłki siatkowej.

Dla najmłodszych utworzono „kącik dziecięcy”, gdzie dzieci malują, rysują, wycinają oraz grają w gry edukacyjne. Latem dzieci spędzają czas na placu zabaw, który znajduje się przy świetlicy oraz grają w różne gry.

Planowane jest utworzenie „kółka muzycznego” dla dzieci i młodzieży.

Liczba ludności korzystająca ze świetlicy: ok. 15 dzieci, ok. 20 młodzieży, ok. 10 dorosłych aktywnych zawodowo i ok. 40 seniorów.

Działalność świetlicy wiejskiej w Kiełpinie

Świetlica prowadzi działalność stałą. Do dyspozycji osób uczestniczących są komputery, siłownia, odbywają się zajęcia plastyczne, sportowe i kulinarne. Organizowane są również zajęcia podczas ferii i wakacji (wycieczki, wyjazdy na basen, gry, zabawy, konkursy karaoke itp.). Świetlica bierze udział również w organizowaniu imprez okolicznościowych i cyklicznych.

Z oferty korzysta codziennie około 10 dzieci i 5 młodzieży.

Dla dorosłych mieszkańców odbywają się zajęcia z języka angielskiego oraz fitness. W zajęciach tych brało udział około 10-15 osób. Zajęcia tego typu organizowane są cyklicznie, w zależności od zgłaszanych potrzeb.

Działalność świetlicy wiejskiej w Bładowie

Świetlica wiejska jest czynna 20 godzin tygodniowo. Skupia się głównie na organizacji imprez cyklicznych. Prowadzone są też zajęcia dla dzieci w czasie ferii zimowych. Na co dzień ze świetlicy korzysta około 5 osób, głównie dzieci i młodzieży.

Imprezy ogólnowojewódzkie/krajowe

Sportowe

- mecze międzypaństwowe juniorów U – 19 w piłce nożnej;
- mistrzostwa Polski kadetek w siatkówce;
- mistrzostwa Polski seniorów w kręglach;
- mistrzostwa Polski w siatkówce szkół podstawowych Orlikvolleymania;
- puchar Polski modeli pływających;
- turniej ogólnopolski w boule;
- Bieg Borowiaka – coroczna impreza biegowa dla dzieci i młodzieży - zasięg wojewódzki (700);
- Bieg św. Huberta – coroczna impreza biegowa dla młodzieży i dorosłych – zasięg ogólnopolski (500);
- Zdobywamy Bory Tucholskie z Nordic Walking – impreza sportowa o zasięgu ogólnowojewódzkim organizowana w Legbądzie (około 40 osób).

Dni Borów Tucholskich wraz z imprezami organizowanymi w czasie ich trwania (opisane powyżej).

Opieka zdrowotna

Ze względu na funkcjonowanie szpitala, na terenie gminy łatwo dostępna jest opieka specjalistyczna, która oczywiście adresowana jest do wszystkich mieszkańców powiatu.

Opieka specjalistyczna realizowana jest przez:

- Szpital Tucholski Sp. z o.o., Tuchola, ul. Nowodworskiego;
- Miejskie Centrum Lekarskie Sp. z o.o., Tuchola, ul. Świecka;

Placówki te świadczą usługi w następującym zakresie:

- Szpital Tucholski Sp. z o.o.:
 - Poradnia Neurologiczna
 - Poradnia Chirurgiczna
 - Poradnia Urazowo-Ortopedyczna
 - Poradnia Urologiczna
 - Poradnia Ginekologiczno-Położniczna
 - Poradnia Kardiologiczna
 - Poradnia Dermatologiczna
 - Poradnia Rehabilitacyjna
 - Poradnia Endokrynologiczna,
 - Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu
 - Poradnia Chorób Płuc
 - Poradnia Zdrowia Psychicznego.
- Miejskie Centrum Lekarskie Sp. z o.o. –usługi ambulatoryjnej opieki specjalistycznej AOS (poradnie: alergologiczna, medycyny sportowej i reumatologiczna).

Dodatkowo na terenie miasta Tucholi świadczone są różnego rodzaju usługi specjalistyczne (zarówno w ramach kontraktu z NFZ, jak i poza nim) prowadzone przez pojedynczych lekarzy specjalistów. Składają się na to liczne gabinety dentystyczne oraz m.in. poradnie: okulistyczna, neurologiczna, medycyny pracy, ortodontyczna, urologiczna, psychologiczno-pedagogiczna, chirurgiczna, ginekologiczno-położnicza, ginekologiczna, pediatria czy dermatologiczna.

Podstawowa opieka zdrowotna realizowana jest przez:

1. Legbąd: gabinet lekarza POZ, gabinet pielęgniarki POZ, gabinet pielęgniarki szkolnej.
2. Raciąż:
 - gabinet lekarza rodzinnego, gabinet pielęgniarki rodzinnej, gabinet pielęgniarki szkolnej;
 - gabinet dentystyczny w Raciążu.
3. Tuchola:

Szpital Tucholski wraz z przychodniami specjalistycznymi (info Starostwo Powiatowe w Tucholi). Świadczy usługi w zakresie nocnej opieki ambulatoryjnej i wyjazdowej pomocy lekarskiej POZ (w dni powszednie od 18:00 do 8:00 oraz 24 h w dni ustawowo wolne od pracy).

 -
4. Miejskie Centrum Lekarskie Sp. z o.o.:
 - poradnia ogólna POZ;
 - poradnia dziecięca POZ;
 - poradnia reumatologiczna;
 - poradnia alergologiczna;
 - poradnia medycyny sportowej.

Ponadto w mieście działają: gabinety stomatologiczne w Tucholi (7 szt.), gabinet ortodonta w Tucholi, prywatne praktyki specjalistyczne w Tucholi (wg. CEIDG): otolaryngolog, pediatra (3), ginekolog (5), dermatolog, neurolog, internista (4), diabetolog, lekarz medycyny pracy, reumatolog i lekarz rehabilitacji, lekarz medycyny sportowej, okulista, chirurg (3), anestezjolog (2), psychiatra (2).

W ocenie Urzędu Miejskiego w Tucholi: dostępność geograficzna gabinetów POZ jest wystarczająca i dobra. Opieka specjalistyczna skoncentrowana jest w Tucholi, jednak wydaje się, biorąc pod uwagę koncentrację ludności w mieście, częstotliwość korzystania z tego typu opieki oraz odległości z Tucholi do pozostałych miejscowości na terenie gminy, iż nie ma konieczności jej rozwoju na terenach wiejskich. Dostępność czasowa poszczególnych rodzajów opieki nie jest jednak równie dobra. Na poziomie POZ, w przypadkach nagłych dostępność jest nielimitowana i natychmiastowa, w przypadkach nie wymagających nagłej interwencji część świadczeniodawców stara się limitować usługę. Najgorsza sytuacja ma miejsce w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Czas oczekiwania na wizytę w poszczególnych poradniach specjalistycznych może sięgać nawet kilku miesięcy. Trudności w rejestracji do lekarzy POZ na terenie miasta (rejestracja tylko na dany dzień, osobiście, po otwarciu przychodni, lub telefoniczna z samego rana, jeśli zostały miejsca po rejestracji osobistej). Brak konkurencji w segmencie POZ (realizowanej w ramach kontraktu NFZ lub prywatnej praktyki).

Na terenach wiejskich jest wystarczająca liczba lekarzy POZ i pielęgniarek, nie ma zbyt długich kolejek do lekarza, dostępność do opieki jest wystarczająca. Ewentualne potrzeby pacjentów: stomatolog w Legbądzie. Pozostałe usługi specjalistyczne zaspakajane są w sąsiednich miastach, szczególnie w Tucholi.

Pacjenci poradni specjalistycznych, świadczących usługi poza publicznym systemem opieki zdrowotnej przyjmowani są na bieżąco. Tucholski rynek aptek jest bardzo konkurencyjny – znajduje się tu kilka firm świadczących tego rodzaju usługi. Brak jest jednak aptek / punktów aptecznych na terenach wiejskich gminy Tuchola.

Obiekty w których realizowane są świadczenia w ramach POZ są w dobrym stanie technicznym i wystarczająco wyposażone. Obiekty w których realizowana jest ambulatoryjna opieka specjalistyczna znajdują się w różnym stanie, jednak wszystkie spełniają minimalne wymagania. Kompleks budynków Szpitala Tucholskiego Sp. z o.o. w większości znajduje się w dobrym lub bardzo dobrym stanie technicznym (część rozbudowana budynku głównego oraz budynki towarzyszące i część starego budynku głównego poddana gruntownemu remontowi). Część budynku głównego jest w trakcie remontu lub wymaga remontu, który planowany jest w najbliższym czasie. Szpital, jak na warunki szpitala powiatowego, należy uznać za dobrze wyposażony.

W najbliższym okresie planuje się dalsze działania związane z rozbudową bazy lokalowej szpitala – poprzez dostosowanie obiektów, które szpital dzierżawi, jak też z ewentualną realizacją stacji dializ lub zakładu opiekuńczo-leczniczego. Planuje się też działania na rzecz informatyzacji.

Plany lub potrzeby inwestycji w placówkach ochrony zdrowia (bez uwzględnienia szpitala powiatowego) - plan inwestycyjny jedynego usługodawcy w tym zakresie - Miejskiego Centrum Lekarskiego:

- 1) Rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy lokalowej MCL o kolejne gabinety lekarskie i diagnostyczne wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych m.in. podjazdy, windy, itp.;
- 2) Termomodernizacja budynku MCL ;
- 3) Zakup aparatu RTG wraz z przystosowaniem pomieszczeń do aktualnych przepisów oraz wymogów;
- 4) Zakup aparatury i urządzeń medycznych do diagnostyki tj. aparatu USG aparatu EKG, spirometru ;

5) Unowocześnienie i rozwój istniejącej bazy informatycznej poprzez zakup systemów poprawiających zarządzanie m.in. rejestracja „on-line” pacjentów przez Internet, usługi telemedyczne i telekonsultacje, stworzenie efektywnych warunków umożliwiających przesyłanie wyników badań diagnostycznych drogą elektroniczną, rozwój komunikacji elektronicznej;

6) Promowanie i rozpowszechnianie szkoleń personelu medycznego m.in. szkolenia internetowe podnoszące kompetencje i uprawnienia zawodowe.

Na terenach wiejskich gminy brak tego typu potrzeb. Wskazane byłoby utworzenie gabinetu stomatologicznego na terenie wsi Legbąd do obsługi mieszkańców północnej części gminy Tuchola.

Infrastruktura i realizacja opieki społecznej

Dane nie obejmują obiektów znajdujących się na terenie gminy, prowadzonych przez Powiat Tucholski.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi realizuje zadania w następujących obiektach:
2. główna siedziba Ośrodka znajduje się przy ulicy Świeckiej 45 w Tucholi;
3. dział Ośrodka realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych mieści się w budynku Urzędu Miejskiego w Tucholi, plac Zamkowy;
4. jadłodajnia i punkt wydawania żywności jest usytuowany przy ulicy Świeckiej 45 w Tucholi;
5. Środowiskowy Dom Samopomocy (dzienny ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym) znajduje się na ulicy Garbary 1 w Tucholi.

Zakres działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi określony jest przez ustawę o pomocy społecznej i obejmuje takie zadania, jak:

- praca socjalna;
- przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu pomocy społecznej;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych;
- świadczenie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- wydawanie decyzji kierujących do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt osób uprawnionych;
- udzielanie schronienia osobom bezdomnym;
- sprawienie pogrzebu;
- wydawanie posiłku i artykułów spożywczych osobom potrzebującym;
- dożywianie w szkołach;
- prowadzenie środowiskowego Domu Samopomocy;
- prowadzenie Jadłodajni;
- wypłacanie wynagrodzenia dla opiekuna osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

Poza powyższymi zadaniami, Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi zajmuje się także:

- Realizacją zadań określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- Prowadzeniem postępowania w sprawie przyznawania i wypłacania stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym oraz zasiłków szkolnych w ramach ustawy o systemie oświaty.

- Realizacją zadań Gminy określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
- Obsługą techniczną zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i prowadzenie procedury niebieskiej karty w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Wydawaniem decyzji uprawniających do korzystania ze świadczeń zdrowotnych zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy jako ośrodek wsparcia dziennego dla 45 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonymi umysłowo. Uczestnikami zajęć terapeutycznych mogą być osoby pełnoletnie, tj. od 18-go roku życia, także osoby w podeszłym wieku. W Domu działa kilka pracowni terapeutycznych, zapewniona jest również pomoc psychologiczna, a także pielęgnarska i rehabilitacyjna. Ośrodek prowadzi również jadalnię, w której wydawany jest jeden gorący posiłek we wszystkie dni tygodnia, również w dni świąteczne. Przy jadalni funkcjonuje magazyn żywności, w którym wydawana jest żywność pozyskana z Banku Żywności. W pomieszczeniach jadalni swoje spotkania ma także grupa AA, która korzysta z nich nieodpłatnie.

Od wielu lat Ośrodek organizuje spotkania wigilijne dla osób samotnych i niepełnosprawnych w Tucholi, Legbądzie i Raciążu.

Ośrodek zapewnia również pomoc psychologiczną klientom, którzy takiej pomocy potrzebują.

W ramach struktury Urzędu Miejskiego w Tucholi funkcjonuje stanowisko odpowiedzialne za przydzielanie dodatków mieszkaniowych dla osób i rodzin znajdujących się w złej sytuacji ekonomicznej.

Istniejący system pomocy społecznej jest wystarczający do zapewnienia obsługi mieszkańców. Jedyną rzecz, które wydaje się niezbędna do organizacji w kolejnych latach, to utworzenie ośrodka dziennego pobytu dla osób starszych. Podkreślić należy, iż w roku 2015 oddana do użytku została nowa siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej, które spełnia wszystkie wymagania techniczne i organizacyjne przewidziane dla tego typu jednostek.

W latach 2012-2014 z pomocy Ośrodka (bez świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz stypendiów socjalnych) korzystała następująca liczba rodzin:

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin 2012 r.	Liczba rodzin 2013 r.	Liczba rodzin 2014 r.
Ubóstwo	563	653	636
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	15	15	12
Potrzeba ochrony macierzyństwa	74	75	98
Bezrobocie	544	592	554
Niepełnosprawność	360	382	377
Długotrwała choroba	91	98	128
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	101	96	103
Przemoc w rodzinie	9	14	5

Alkoholizm	48	47	63
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	21	17
Zdarzenia losowe	4	-	2

Ze zwykłych usług opiekuńczych korzysta 21 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzysta 19 osób, w tym 13 dzieci. W przypadku osób, które wymagają całodobowej opieki i pomocy, kierujemy je do domów pomocy społecznej. Obecnie jest to 15 osób. Obserwujemy również rosnące zapotrzebowanie na asystenturę rodzinną, w roku 2012 tą formą pomocy objętych było 5 rodzin, w 2013 r. 12, a w 2014 r. już 27 rodzin i potrzeby w tym zakresie rosną.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmiany w populacji osób korzystających z usług opiekuńczych. Ze świadczeń tych korzystają nie tylko osoby w podeszłym wieku, ale również dzieci, które cierpią np. na całościowe zaburzenia rozwoju, którym oferujemy specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Jak już wzmiankowano powyżej najważniejszym wyzwaniem inwestycyjnym na najbliższe lata jest utworzenie ośrodka dziennego pobytu dla osób starszych.

Na poziomie powiatu, działalność w zakresie opieki nad osobami starszymi, prowadzą: Hospicjum, Dom Pomocy Społecznej, opiekunki środowiskowe zatrudnione przez Ośrodki Pomocy Społecznej. W ocenie Starostwa, liczba miejsc w domach pomocy społecznej jest wystarczająca, ponieważ liczba osób oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej to 2-3 osoby. W Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej nie ma możliwości zwiększenia liczby miejsc. W stosunku do tego obiektu prowadzone są prace modernizacyjne – planuje się pozyskać środki na elewację budynku DPS Wysoka (projekt pn. „Prace konserwatorsko – restauratorskie budynku Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej” III etap).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi

Jest jednostką, która bardzo szeroko działa w zakresie zadań ustawowych ale również wychodzi poza działania standardowe i pozyskuje środki zewnętrznie przystępując do różnych projektów zarówno systemowych jak i konkursowych. Siedziba PCPR obecnie mieści się w budynku Starostwa Powiatowego, jednak w obecnej chwili posiada zbyt małą ilość pomieszczeń w stosunku do potrzeb i ilości pracowników. Klienci poruszający się na wózkach inwalidzkich z uwagi na małą powierzchnię pokoi mają trudności ze swobodnym manewrowaniem. Jest to niezręczna sytuacja zarówno dla klienta jak i pracownika PCPR. Trudności te wynikają jedynie z małego metrażu w biurach przypadającą na 1 pracownika, gdyż budynek ma zlikwidowane podstawowe bariery architektoniczne. Wyposażony jest w m.in. pochylnię oraz schodolaz, który jest wykorzystywany w sytuacji, gdy osoba niepełnosprawna mająca problemy z poruszaniem się musi skorzystać z doradztwa osób pracujących na piętrach I-III. Na piętrze III znajduje się również gabinet Starosty Tucholskiego. Bardzo brakuje w budynku windy, zamontowanie jej byłoby zlikwidowaniem bariery i ułatwieniem dla osób niepełnosprawnych, starszych poruszanie się w obrębie całego budynku.

W PCPR brakuje pomieszczenia przeznaczonego na spotkania rodzin zastępczych z biologicznymi. W chwili wizyty rodziny nie ma możliwości zapewnienia intymności. Obecnie udostępniana jest na te cele sala w Książnicy lub gdy ta jest zajęta pozostali pracownicy na

czas spotkania zmuszeni są opuścić pomieszczenie. Niekiedy PCPR korzysta też z Sali w Domu Dziecka, gdyż bardzo często spotkania rodzin odbywają się w dni wolne od pracy.

PCPR małymi krokami wprowadza wolontariuszy do pomocy rodzinom zastępczym, planuje rozszerzyć go o wolontariat dla osób niepełnosprawnych, prowadzi grupę wsparcia dla rodzin zastępczych oraz działania resocjalizacyjne dla sprawców przemocy. Niezbędne jest w tym celu dodatkowe pomieszczenie. Niestety powiat nie ma możliwości przekazania kolejnego pomieszczenia w obecnym budynku. Powiat realizuje program naprawczy w związku z powyższym również budżet PCPR jest znacznie ograniczony i jednostka nie może sobie pozwolić na płatne wynajęcie dodatkowych pomieszczeń.

PCPR jest organizatorem bardzo wielu konferencji, spotkań, współpracuje ze stowarzyszeniami i w przypadku organizacji tych spotkań, w których uczestniczy większa ilość osób niezbędne jest korzystanie z zasobów lokalowych powiatu. Łączy się to z koniecznością dostosowania do wolnych terminów.

Gdyby warunki lokalowe były większe PCPR chciałby pozyskać środki finansowe na utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego oraz na wyposażenie sali w sprzęt do rehabilitacji, zatrudnienie rehabilitanta i prowadzenie dziennej rehabilitacji osób niepełnosprawnych co byłoby tańszą formą niż wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne dofinansowywane z PFRON, na które to zadanie powiat może przeznaczać coraz to mniej środków finansowych stojąc na stanowisku, że w pierwszej kolejności należy zabezpieczać podstawowe potrzeby osób niepełnosprawnych (przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz likwidację podstawowych barier architektonicznych).

Poprawa dostępu do poradnictwa specjalistycznego.

Zadaniem powiatu jest zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców (Ustawa o pomocy społecznej, art. 19, ust. 2)

PCPR w latach 2012-2013 uczestniczył w pilotażowej części zadania 2 projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, którego celem m.in. było przetestowanie standardów usług poradnictwa specjalistycznego dla rodzin z dziećmi i dla osób niepełnosprawnych. Wyniki pilotażu zostały uwzględnione w ostatecznych standardach rekomendowanych do wdrożenia we wszystkich jednostkach pomocy społecznej. Oznacza to, że prawdopodobnie wdrożenie ich stanie się obowiązkowe w kolejnych latach (w formie zadań własnych, zlecanych organizacją pozarządową lub zamawianych w trybie pzp). W związku z tym w ramach projektów PCPR chce pozyskać środki na:

- poprawę infrastruktury poradnictwa specjalistycznego (wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych na porady, dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych itd.)
- wynagrodzenie specjalistów świadczących poradnictwo (minimalnie: psycholog, prawnik, pedagog; W Tucholi bardzo przydałby się psychiatra dziecięcy. Na podstawie doświadczenia PCPR wymiar etaty nie powinien być mniejszy niż ½ etatu) oraz osoby zajmującej się informowaniem i rejestracją klientów,
- obsługę poradnictwa specjalistycznego, przede wszystkim na zapewnienie środków na dojazdy specjalistów do klientów nie mogących dotrzeć do siedziby jednostki świadczącej poradnictwo (szczególnie istotnie w przypadku osób niepełnosprawnych) oraz podnoszenie kwalifikacji specjalistów.

Powstanie klubów integracji dla osób starszych, niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi na bazie powstających gospodarstw opiekuńczych – w tym oferowanie usług opiekuńczych.

Nasze społeczeństwo się starzeje, przybywa osób niepełnosprawnych. Powiat tucholski jest rozległy i ciężko jest dotrzeć do Tucholi komunikacją publiczną z niektórych gmin. W Tucholi istnieje prowadzony przez Gminę Środowiskowy Dom Samopomocy oraz przez Powiat (Stowarzyszenie) Warsztaty Terapii Zajęciowej. Placówki te nie zapewniają wsparcia dla wszystkich osób. Dlatego powstał pomysł utworzenia na bazie gospodarstw rolnych, agroturystycznych – gospodarstw opiekuńczych, w których to mogłyby powstać tzw. Kluby integracji dla osób starszych aktywnych oraz dla osób z niepełnosprawnością (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi). W gospodarstwach tych osoby miałyby zapewnione opiekę, zajęcia oraz 1 posiłek. Odciaży to osoby, które opiekują się osobami niepełnosprawnymi 24 h/dobę. W powiecie tucholskim realizowany jest innowacyjny projekt gospodarstw opiekuńczych, które tworzone są na zasobach gospodarstw rolnych. Posiadają one oprócz zasobów w postaci natury, niezagospodarowanych budynków, również dobrze przygotowane zasoby ludzkie. Wykorzystanie gospodarstw jako miejsc spotkań, rozwijania zainteresowań, rehabilitacji społecznej, nawet punktów poradnictwa specjalistycznego pozwoli na zaoferowanie wsparcia mieszkańcom wiejskich gmin powiatu tucholskiego, w których nie funkcjonują inne formy wspierania osób chorych psychicznie a infrastruktura komunikacyjna jest słabo rozwinięta.

W gospodarstwach opiekuńczych oprócz zajęć prowadzonych z fachowcami terapia prowadzona będzie również przez bezpośredni kontakt ze zwierzętami. Włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi w proste prace w gospodarstwie, kontakt ze zwierzętami, pozwoli nie tylko zagospodarować wolny czas osobie chorej, ale też poczuć się jej potrzebną. Działania, które osoba będzie podejmowała w ramach pobytu, będą celowe, przyniosą określony efekt.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi złożyło wniosek na konkurs „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” do Wydziału Polityki Społecznej w Bydgoszczy i został on jako 1 z sześciu najwyżżej ocenionych wysłany do dalszego etapu do MPiPS do Warszawy. Założeniami są właśnie m.in. prowadzenie zajęć i opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gospodarstwach opiekuńczych dla tych osób i ich rodzin.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo- wychowawczych, w których mowa w art.229 ust.1-3, po upływie okresu, o którym mowa w art.229 ust.8, nie dłużej jednak niż do dnia 1 stycznia 2021r., nie może być wyższa niż 30. Przepisy art.103 ust.3 stosuje się odpowiednio. Po dniu 1 stycznia 2012 r. można będzie umieścić w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność (art.95 ust.3). W placówce opiekuńczo- wychowawczej są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia.

Zgodnie z art.93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie:

- placówki opiekuńczo- wychowawczej
- regionalnej placówki opiekuńczo- terapeutycznej
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

* Placówkę opiekuńczo -wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art.190.

W art.94 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje zapis, iż powiat może zapewnić wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności tworząc centra administracyjne do obsługi tych placówek lub zlecić realizację tego zadania na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W budynku może mieścić się tylko 1 placówka opiekuńczo- wychowawcza. Wojewoda może zezwolić na funkcjonowanie w jednym wielorodzinnym budynku więcej niż jednej placówki opiekuńczo- wychowawczej do 14 dzieci, uwzględniając specyfikę i zadania tych placówek oraz potrzeby środowiska lokalnego w przypadku lokali stanowiących odrębną nieruchomość w rozumieniu przepisów o własności lokali (art.106, ust. 3).

Rodzinny dom dziecka

* Rodzinny dom dziecka organizuje powiat (art.60 ust.1).

W rodzinnym domu dziecka może przebywać w tym samym czasie łącznie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej a jeszcze się uczą (art.61 ust.1). Zgodnie z art.61a ust.1 z rodziną zastępczą zawodową, w której wychowuje się co najmniej 6 dzieci, spełniającą warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz posiadającą co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza zawodowa, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Praca prowadzącego rodzinny dom dziecka jest wykonywana na podstawie umowy o świadczenie usług, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Umowę zawiera się na okres co najmniej 5 lat.

Na podstawie art.64 starosta, w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zatrudnić osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W momencie, jeżeli w rodzinnym domu dziecka przebywa więcej niż 4 dzieci, na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka, starosta zatrudnia osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Na podstawie art.84 prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

- utrzymanie lokalu mieszkalnego;
- pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub jednorodzinnym do wysokości określonych w umowie zawartej ze starostą;
- pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka.

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 uwzględniono utworzenie 1 rodzinnego domu dziecka.

Charakterystyka systemu opieki nad osobami starszymi, inna niż w ramach systemu opieki społecznej

Osoby starsze, które uzyskują dochód przekraczający kryterium określone w ustawie o pomocy społecznej, mają spore wydatki na leki czy opał, a nie mogą liczyć na pomoc rodziny, są objęte wsparciem w postaci specjalnego zasiłku celowego lub otrzymują opał z dowozem.

Na terenie Gminy Tuchola działalność na rzecz seniorów prowadzą również między innymi następujące organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie VIA NATURA, Stowarzyszenie Klub Seniora "Jesień", Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Ogólnopolski Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Batalionów Budowlanych, Polski Związek Niewidomych, Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Stobno, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych "OSTOJA", Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Stowarzyszenie Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich. Gmina Tuchola

corocznie ogłaszając konkurs na realizację zadań publicznych ujmuje w nim środki finansowe na działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym. Oprócz wsparcia finansowego organizacjom pozarządowym udostępniamy nieodpłatnie, bądź za symboliczną opłatą pomieszczenia biurowe, samochód na wyjazdy na różnego rodzaju wystawy, targi, jarmarki i pokazy. Ww. stowarzyszeniom udzielana jest także pomoc przy zgłaszaniu do sądu wszelkich zmian związanych z działalnością organizacji. Przedstawiciele organizacji pozarządowych zapraszani są na szkolenia organizowane przez Urząd Miejski i w miarę innych potrzeb udzielana jest im pomoc przez pracowników merytorycznych Wydziału Spraw Obywatelskich. Jak już wzmiankowano powyżej najważniejszym wyzwaniem inwestycyjnym na najbliższe lata jest utworzenie ośrodka dziennego pobytu dla osób starszych.

Jak już wzmiankowano powyżej najważniejszym wyzwaniem inwestycyjnym na najbliższe lata, w zakresie pomocy osobom starszym jest utworzenie dla nich na terenie gminy ośrodka dziennego pobytu.

W dokumencie pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2013 dla gminy Tuchola” wykazano następujące liczby osób: kobiety w wieku 60 lat i więcej - 2313, mężczyźni - 1084. Natomiast pomocą społeczną we wskazanym wyżej roku w podanych przedziałach wiekowych objętych było 74 kobiety i 30 mężczyzn.

Usługi pocztowe i finansowe

Na terenie gminy Tuchola zlokalizowany jest jeden urząd pocztowy zapewniający pełną obsługę (Tuchola, ul. Świecka), z filią w Tucholi (aleja LOP) oraz dwie agencje pocztowe (Legbąd, Raciąż) oferujące podstawowy zakres usług.

Wszystkie instytucje finansowe działają w Tucholi. Są to:

- Credit Agricole,
- Eurobank,
- SKOK Wesola,
- Millennium,
- SKOK Stefczyka,
- BGŻ,
- Bank Spółdzielczy w Tucholi,
- PKO BP,
- Getin Bank.
- dosyć liczne przedstawicielstwa towarzystw ubezpieczeniowych
- bankomaty: Spółdzielcza Grupa Bankowa (2 szt.); Euronet (2 szt.); Cash4You (2 szt.); MILLENIUM (2 szt.); PKO BP (2 szt.); Towarzystwo Finansowe SKOK (1 szt.).

W ocenie Urzędu Miejskiego, znajdujące się w Tucholi instytucje finansowe zapewniają podstawową obsługę ludności i przedsiębiorstw.

Infrastruktura innych obiektów użyteczności publicznej.

Główną potrzebą inwestycyjną w tym zakresie jest modernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Tucholi. Budynek nie spełnia wymagań przeciwpożarowych, konieczna jest jego termomodernizacja, przebudowa wnętrza budynku z dostosowaniem go do wymogów współczesności i osób niepełnosprawnych. Realizacja inwestycji planowana jest na najbliższe lata.

Nie planuje się rozbudowy i tworzenia nowej infrastruktury innych usług publicznych.

Rozmieszczenie ludności jako czynnik dostępności do usług

Gmina Cekcyn

Miejscowość	Liczba ludności	Udział ludności gminy (%)	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Opieka przedszkolna	Podstawowa opieka zdrowotna	Dom kultury	Świetlica wiejska	Biblioteka	Dostęp do stacji PKP*
Cekcyn	1962	28,6	X	x	X	x	x		X	X
Iwiec	551	8,0	X		X			X	X	X
Zdroje	324	4,7						X		
Zielonka	320	4,7	x		x			X		x
Wysoka	308	4,5						x		x
Cekcynek	273	4,0								X
Ostrowo	250	3,6						x		
Małe Gacno	235	3,4						X	x	X
Brzozie	215	3,1						X		x
Zalesie	202	2,9						x		
Nowy Sumin	200	2,9						x		X
Krzywogoniec	199	2,9						X		X
Stary Sumin	192	2,8								X
Kruszka	164	2,4								x
Trzebciny	137	2,0								
Wierzchucin	134	2,0								X
Wielkie Budziska	118	1,7						x		x
Huta	101	1,5								
Ludwichowo	93	1,4						X		
Zamarte	85	1,2								
Lubińsk	78	1,1								x
Dębowiec	77	1,1								
Kowalskie Błota	76	1,1								
Mikołajskie	54	0,8								X
Łosiny	50	0,7								
Bieszewo	45	0,7								X
Gołąbek	44	0,6								
Okoninek	42	0,6								X
Błądzim	39	0,6								x
Knieja	39	0,6								X
Kosowo	35	0,5								
Szklana Huta	32	0,5								X
Lisiny	29	0,4								
Stary Wierzchucin	29	0,4								
Suchom	21	0,3								x
Wielkie Gacno	19	0,3								X
Lubiewice	14	0,2								
Wierzchlas	13	0,2								
Małe Budziska	9	0,1								x
Nowy Młyn	7	0,1								
Świt	7	0,1								
Sarnówek	6	0,1								x
Sławno	6	0,1								
Plaskosz	4	0,1								
Siwe Bagno	4	0,1								x
Skrajna	4	0,1								
Okiersk	3	0,0								
Piła-Młyn	3	0,0								
Pustelnia	3	0,0								x
Sowiniec	3	0,0								

Wrzosowisko	3	0,0								x
Kiełpiński Most	1	0,0								
Szczuczanek	1	0,0								

Dane o liczbie mieszkańców na dzień 31.12.2013 (pobyt stały i pobyt czasowy)

*Dostęp do stacji PKP – wskazano miejscowości położone nie dalej niż 3 km od stacji, uwzględniono tylko stacje z ruchem pasażerskim, uwzględniono stacje poza granicami gminy

Gmina Gostycyn

Miejscowość	Liczba ludności	Udział ludności gminy (%)	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Opieka przedszkolna	Podstawowa opieka zdrowotna	Dom kultury	Świetlica wiejska	Biblioteka	Dostęp do stacji PKP*
Gostycyn	1780	32,9	X	x	x	x			X	
Pruszcz	875	16,2	X					x	X	
Kamienica	581	10,7						x		
Wielka Klonia	482	8,9	X					x	X	
Wielki Mędromierz	379	7,0	x					x	x	
Łyskowo	354	6,5						x		
Mała Klonia	340	6,3						x		
Bagienica	296	5,5						x		
Przyrowa	154	2,8						x		
Piła	133	2,5								
Motyl	12	0,2								
Żółwiniec	7	0,1								
Świt	6	0,1								
Leontynowo	5	0,1								
Pieńkowo	4	0,1								

Dane o liczbie mieszkańców na dzień 11.03.2014 (pobyt stały i pobyt czasowy ponad 3 miesiące)

*Dostęp do stacji PKP – wskazano miejscowości położone nie dalej niż 3 km od stacji, uwzględniono tylko stacje z ruchem pasażerskim, uwzględniono stacje poza granicami gminy

Gmina Kęsowo

Miejscowość	Liczba ludności	Udział ludności gminy (%)	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Opieka przedszkolna	Podstawowa opieka zdrowotna	Dom kultury	Świetlica wiejska	Biblioteka	Dostęp do stacji PKP
Żalno	865	18,9	x	x	x	x		x	x	X
Kęsowo	847	18,5	x	x	x	x	x		x	
Piastoszyn	554	12,1							x	X
Drożdzenica	379	8,3	x		x			x	x	
Wieszczyce	295	6,5						x		
Tuchółka	241	5,3						x		X
Pamiętowo	221	4,8						x		
Przymuszewo	192	4,2						x		
Jeleńcz	177	3,9						x		
Obrowo	141	3,1						x		

Brzuchowo	133	2,9								
Krajenki	132	2,9						x		
Nowe Żalno	88	1,9								
Grochowo	69	1,5								
Bralewnica	68	1,5								
Siciny	63	1,4								
Adamkowo	42	0,9								
Ludwichowo	41	0,9								
Sicinki	25	0,5								

Dane o liczbie mieszkańców na dzień 31.12.2012

*Dostęp do stacji PKP – wskazano miejscowości położone nie dalej niż 3 km od stacji, uwzględniono tylko stacje z ruchem pasażerskim, uwzględniono stacje poza granicami gminy

Gmina Lubiewo

Miejscowość	Liczba ludności	Udział ludności gminy (%)	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Opieka przedszkolna	Podstawowa opieka zdrowotna	Dom kultury	Świetlica wiejska	Biblioteka	Dostęp do stacji PKP
Bysław	1781	29,3	x	x	x	x		x	x	
Lubiewo	1064	17,5	x	x	x	x	x		x	
Klonowo	627	10,3	x					x		
Sucha	570	9,4	x			x				
Bysławek	391	6,4						x		
Minikowo	370	6,1						x		
Lubiewice	270	4,4						x		x
Płazowo	239	3,9						x		
Trutnowo	218	3,6						x		x
Wetpin	203	3,3						x		
Cierplewo	92	1,5						x		
Bruchniewo	56	0,9						x		
Szumiąca	56	0,9								
Teolog	56	0,9								
Zamrzenica	45	0,7								
Brukńewo	32	0,5								
Sokole Kuźnica	7	0,1								
Wielonek	4	0,1								
Koźliny	1	0,0								
Wandowo	1	0,0								

Dane o liczbie mieszkańców na dzień 31.03.2014 (pobyt stały i pobyt tymczasowy)

*Dostęp do stacji PKP – wskazano miejscowości położone nie dalej niż 3 km od stacji, uwzględniono tylko stacje z ruchem pasażerskim, uwzględniono stacje poza granicami gminy

Gmina Śliwice

Miejscowość	Liczba ludności	Udział ludności gminy (%)	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Opieka przedszkolna	Podstawowa opieka zdrowotna	Dom kultury	Świetlica wiejska	Biblioteka	Dostęp do stacji PKP
Śliwice	2571	44,8	x	x	x	x	x	x	x	x
Lińsk	587	10,3	x		x			x		x
Śliwiczki	429	7,5	x		x			x	x	x
Rosochatka	257	4,4						x		x
Okoniny Nadjeziorne	251	4,4						x		x
Łąski Piec	195	3,4						x		x
Lipowa	189	3,3						x		x
Brzeźno	149	2,6						x		
Linówek	114	2						x		
Lubocień	109	1,9						x		x
Lisiny	97	1,7						x		x
Laski	96	1,7								x
Krag	95	1,7						x		
Okoniny	90	1,6						x		
Brzozowe Błota	87	1,5								x
Łoboda	80	1,4								x
Jabłonka	74	1,3								x
Kamionka	68	1,2								x
Byłtyczek	59	1						x		x
Główka	53	1								x
Zazdrość	48	0,8								x
Zwierzyniec	28	0,5								

Dane o liczbie mieszkańców na dzień 31.12.2014r.

*Dostęp do stacji PKP – wskazano miejscowości położone nie dalej niż 3 km od stacji, uwzględniono tylko stacje z ruchem pasażerskim, uwzględniono stacje poza granicami gminy

Gmina Tuchola

Miejscowość	Liczba ludności	Udział ludności gminy (%)	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Opieka przedszkolna	Podstawowa opieka zdrowotna	Dom kultury	Świetlica wiejska	Biblioteka	Dostęp do stacji PKP
Tuchola	13334	67,2	x	x	x	x	x		x	x
Raciąż	994	5,0	x		x	x	x		x	
Kiełpin	506	2,5	x		x			x		
Legbąd	506	2,5	x		x	x		x		
Mały Mędromierz	404	2,0	x					x		
Bładowo	374	1,9						x		
Białowieża	361	1,8						x		
Stobno	291	1,5	x	x	x			x		
Wielka Komorza	236	1,2						x		
Wysoka	224	1,1								
Przy Szosie Bydgoskiej	217	1,1								x

Słupy	172	0,9								
Pod Komorzą	143	0,7								
Rzepiczna	143	0,7						x		
Łosiny	133	0,7						x		
Wysoka Wieś	115	0,6								
Nowa Tuchola	111	0,6								
Lubierzyn	110	0,6								
Mała Komorza	94	0,5								
Tajwan	74	0,4								
Brody	73	0,4								
Koślinka	70	0,4								
Wiśniówka	68	0,3								
Biała	66	0,3						x		
Kiełpin Wymysłowo	62	0,3								
Kłoczek	60	0,3						x		
Końskie Błota	55	0,3								
Stegny	54	0,3								
Bładowo										
Wybudowanie	52	0,3								
Dąbrówka	52	0,3								
Na Polach	50	0,3								
Huby	49	0,2								
Trzcionek	47	0,2								
Jesionowo	45	0,2								
Lasek	45	0,2								
Wymysłowo	43	0,2								
Przy Szosie Sępoleńskiej	42	0,2								x
Barłogi	39	0,2								
Nad Bładowkiem	36	0,2								
Nadolna Karczma	36	0,2								
Niwki	35	0,2								
Stobno-Borki	34	0,2								
Borki	33	0,2								
Pod Lasem	33	0,2								
Jaty	20	0,1								
Radonek	20	0,1								
Raciąski Młyn	14	0,1								
Wysocki Młyn	12	0,1								
Kłoczek										
Wybudowanie	11	0,1								
Nadolnik	10	0,1								
Zielona Łąka	9	0,0								
Bielska Struga	8	0,0								
Fojutowo	8	0,0								
Zielonka	6	0,0								
Woziwoda	4	0,0								
Mrowiniec	2	0,0								
Dziekczy	1	0,0								

Dane o liczbie mieszkańców na dzień 31.12.2014r.

*Dostęp do stacji PKP – wskazano miejscowości położone nie dalej niż 3 km od stacji, uwzględniono tylko stacje z ruchem pasażerskim, uwzględniono stacje poza granicami gminy

Charakterystyka stanu rozwoju usług edukacyjnych na terenie powiatu według danych Głównego Urzędu Statystycznego

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI JAKO TŁO I EFEKT DZIAŁALNOŚCI Z ZAKRESU EDUKACJI

Poziom wykształcenia ludności wg NSP2011 (wybrane grupy wykształcenia)

Powiat	Ludność ogółem				Mężczyźni				Kobiety			
	wyższe	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	wyższe	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	wyższe	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe
KUJAWSKO-POMORSKIE	14,1	16,3	11,0	25,2	12,3	17,0	8,4	32,1	15,7	15,6	13,3	18,9
aleksandrowski	10,3	14,0	13,7	26,6	8,2	15,4	10,6	33,3	12,3	12,7	16,6	20,4
brodnicki	10,4	14,1	10,7	26,9	8,4	13,5	8,7	34,9	12,2	14,7	12,6	19,2
bydgoski	15,7	15,7	9,7	26,7	13,4	17,3	7,1	33,1	17,9	14,1	12,3	20,5
chełmiński	9,0	13,8	9,8	28,3	7,6	14,5	7,6	34,5	10,4	13,2	12,0	22,5
golubsko-dobrzyński	8,5	12,5	11,4	27,4	6,6	13,0	8,8	35,2	10,4	12,0	13,9	19,9
grudziądzki	8,0	13,3	8,2	28,9	6,5	13,4	6,0	36,5	9,6	13,2	10,3	21,3
inowrocławski	11,8	18,9	9,6	26,8	10,5	19,3	7,3	34,4	13,1	18,6	11,7	19,7
lipnowski	8,7	12,4	9,4	26,0	6,5	13,6	6,7	33,0	10,8	11,2	12,1	19,2
mogileński	9,5	15,6	10,2	30,3	7,6	15,9	7,1	39,8	11,4	15,2	13,1	21,1
nakielski	9,8	14,9	10,1	30,8	8,0	14,7	7,6	39,2	11,6	15,0	12,6	22,7
radziejowski	9,1	16,6	8,3	25,9	6,6	17,3	6,0	34,0	11,5	15,9	10,7	18,0
rypiński	9,1	14,0	9,4	22,7	6,9	12,9	6,8	29,6	11,2	15,1	11,8	16,1
sępoleński	8,4	14,8	7,8	27,9	6,2	14,3	5,8	37,1	10,6	15,3	9,8	18,8
świecki	9,4	14,7	8,9	30,5	7,6	14,9	6,7	37,9	11,1	14,5	10,9	23,4
toruński	11,2	16,3	8,6	28,1	9,3	17,5	6,9	34,0	12,9	15,2	10,2	22,5
tucholski	9,4	15,5	7,9	31,7	7,6	14,9	5,2	40,8	11,1	16,1	10,6	22,8
wąbrzeski	8,9	17,0	7,7	26,5	7,4	16,5	6,1	33,4	10,3	17,5	9,1	19,8
włocławski	8,9	12,3	10,9	25,1	6,7	12,7	8,3	32,3	11,0	12,0	13,4	18,0
żniński	9,9	18,9	7,5	31,3	8,0	18,1	5,2	40,7	11,8	19,7	9,9	22,2
m.Bydgoszcz	21,7	17,7	14,1	20,9	20,9	19,3	11,0	26,5	22,4	16,3	16,9	16,1
m.Grudziądz	13,0	18,2	10,7	25,2	11,6	19,8	8,5	31,3	14,1	16,7	12,7	19,7
m.Toruń	23,1	18,6	12,4	18,9	21,4	19,7	10,8	23,3	24,5	17,6	13,8	15,2
m.Włocławek	16,7	16,3	14,6	21,7	14,8	18,0	10,9	27,9	18,3	14,8	17,8	16,4

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Powiat tucholski charakteryzuje się specyfiką wykształcenia ludności. Wyróżnia się najwyższym w województwie odsetkiem osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – jest to prawie 32% jeśli liczyć w ogóle mieszkańców, a prawie 41% wśród mężczyzn i prawie 23% wśród kobiet (także wskaźniki dla poszczególnych płci lokują powiat na pierwszej pozycji w województwie). Skutkiem tak dużego udziału grupy z wykształceniem zasadniczym zawodowym, niski jest udział grupy z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – lokuje powiat wśród 19 powiatów ziemskich na 16. Pozycji (mężczyźni na 18., kobiety – na 14.).

Pozostałe wskaźniki nie wyróżniają powiatu. Pod względem udziału ludności z wykształceniem wyższym, powiat tucholski lokuje się wśród powiatów ziemskich na 10 pozycji (mężczyźni na 8., kobiety na 11.), pod względem udziału grupy z wykształceniem średnim zawodowym – na 8. (mężczyźni – na 10., kobiety – na 4. – także ten wskaźnik potwierdza, że kształcenie zawodowe w powiecie zawsze posiadało silną pozycję).

Pod względem struktury wykształcenia tradycyjnie mają miejsce duże różnice pomiędzy największymi miastami (powiatami grodzkimi), a terenami wiejskimi; ale także pomiędzy kobietami a mężczyznami. Grupy te należy analizować odrębnie, są nieporównywalne. W powiecie tucholskim zgodnie z ogólnymi trendami, w grupie osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym znacznie wyższe wskaźniki notują kobiety (kobiety są generalnie lepiej wykształcone – wśród osób posiadających wykształcenie co najmniej maturalne zawsze wyższy jest udział kobiet), za to wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – dominują mężczyźni.

Poziom wykształcenia ludności wg NSP2011 – liczba osób w powiecie tucholskim z określonym poziomem wykształcenia (wybrane grupy wykształcenia)

pleć	wyższe	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe
kobiety	2293	3313	2185	4710
mężczyźni	1548	3019	1047	8269

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

OPIEKA PRZEDSZKOLNA

Odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną (dla grupy wiekowej 3-5 lat)

Powiat	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%									
KUJAWSKO-POMORSKIE	28,4	29,6	31,7	34,1	37,0	42,0	49,2	52,7	60,4	61,7
aleksandrowski	22,3	22,3	24,3	26,3	27,8	29,8	41,2	45,6	53,2	60,7
brodnicki	15,2	15,2	17,3	21,7	22,9	30,4	37,0	41,3	52,1	53,8
bydgoski	18,3	19,0	20,8	22,3	23,5	32,7	43,7	45,9	55,5	56,6
chełmiński	19,0	20,5	22,8	26,9	28,9	30,4	42,9	44,5	50,0	52,2
golubsko-dobrzyński	15,3	16,4	17,1	19,0	20,2	23,8	36,7	39,8	51,7	53,6
grudziądzki	15,0	15,3	15,4	19,3	19,5	23,7	31,7	34,3	41,8	43,8
inowrocławski	29,7	30,7	33,0	35,7	39,8	45,9	51,4	55,6	63,0	64,4
lipnowski	17,7	18,6	19,8	20,4	21,6	26,0	32,5	35,4	46,2	50,0
mogileński	32,8	36,0	35,6	37,8	40,8	47,4	53,6	58,5	65,0	66,6
nakielski	21,2	23,4	25,4	25,3	26,5	33,2	41,6	46,3	55,2	60,5
radziejowski	14,7	18,3	21,2	19,3	25,8	29,7	37,3	42,4	49,1	47,4
rypiński	18,1	20,6	21,6	23,9	23,9	27,3	35,7	40,1	54,0	48,2
sępoleński	20,1	20,2	23,5	24,9	28,4	35,2	36,7	42,8	47,2	47,8
świecki	26,8	27,7	29,6	31,3	33,8	38,1	49,6	52,7	56,1	56,4
toruński	11,1	10,8	12,3	13,0	16,4	19,8	30,7	34,6	47,3	48,0
tucholski	17,5	20,0	22,7	27,7	31,4	32,5	41,8	48,2	61,7	58,8
wąbrzeski	11,8	13,1	13,6	15,5	17,4	26,8	30,5	33,6	41,6	39,6
włocławski	14,6	14,8	16,2	16,6	18,7	21,0	34,0	39,8	47,8	48,9
żniński	27,4	27,1	30,6	33,6	33,9	38,3	49,5	50,8	60,5	61,0
m.Bydgoszcz	50,3	51,5	54,9	59,0	63,4	69,2	73,1	73,3	79,1	79,9
m.Grudziądz	36,2	36,7	36,1	38,5	43,3	47,1	52,7	54,4	62,4	65,7
m.Toruń	48,5	49,6	52,9	55,0	58,3	63,8	66,3	72,4	76,9	77,9
m.Włocławek	34,8	39,7	39,6	43,1	49,3	53,4	55,8	59,5	65,2	65,0
wartość min	11,1	10,8	12,3	13,0	16,4	19,8	30,5	33,6	41,6	39,6
wartość max	50,3	51,5	54,9	59,0	63,4	69,2	73,1	73,3	79,1	79,9
lokata tucholskiego	17	15	14	10	10	13	12	10	7	11
tucholski na tle średniej wojewódzkiej (%)	61,6	67,6	71,6	81,2	84,9	77,4	85,0	91,5	102,2	95,3
<i>gminy</i>										
Cekcyn	20,3	21,7	30,7	37,1	30,1	30,9	28,3	43,6	47,5	41,1
Gostycyn	17,1	20,2	16,4	33,9	30,2	35,9	36,1	38,0	41,5	41,5
Kęsowo	11,5	16,3	18,5	39,1	41,6	39,3	44,4	48,3	91,2	87,8
Lubiewo	13,9	20,1	20,5	22,6	24,7	24,8	39,8	49,3	65,0	68,3
Śliwice	20,0	20,4	25,6	29,1	33,0	29,9	60,3	60,6	61,8	59,8
Tuchola	18,4	19,9	22,5	21,1	31,4	34,6	42,3	48,1	64,3	59,7

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Wskaźniki dotyczące wychowania przedszkolnego, są jedynymi z głównych mierników stanu rozwoju społecznego danego obszaru. Województwo w ostatniej dekadzie zanotowało bardzo znaczący wzrost udziału

dzieci objętych opieką przedszkolną – przeciętny wskaźnik dla dzieci w grupie 3-5 lat wzrósł z niespełna 30 do prawie 62%. W powiecie tucholskim wzrost ten był znacznie silniejszy, niż przeciętnie – w okresie 2003-12 udział dzieci objętych edukacją przedszkolną w tej grupie wiekowej w powiecie wzrósł około 3,5-krotnie, wskutek czego poprawiła się też pozycja powiatu tucholskiego na tle innych powiatów (w roku 2003 powiat lokował się na 17. pozycji – obecnie są to lokaty około 10-ej). Wskaźnik w powiecie wynosi obecnie około 60%, co jest wartością nieco niższą od przeciętnej wojewódzkiej, ale uwzględniając trudniejsze niż przeciętnie warunki obsługi (wynikające z dużej powierzchni i rozdrobnienia sieci osadniczej) nie jest to wartość odbiegająca negatywnie. W gminach powiatu zaznaczają się zdecydowanie zbyt niskie wskaźniki dla gmin Cekcyn i Gostycyn – z wartością około 40% gminy te odbiegają od akceptowanych standardów, natomiast niezwykle duży postęp uczyniono w gminie Kęsowo, gdzie osiągnięto wskaźnik zbliżony do 90%.

Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2011/12

Powiaty	Placówki		Miejsca w przed- szkolach	Oddziały		Dzieci	
	ogółem	w tym przedszkola		ogółem	w tym w przedszkolach	ogółem	w tym w przedszkolach
WOJEWÓDZTWO	959	359	39610	2659	1695	58004	39361
M. BYDGOSZCZ	116	73	9931	463	394	10859	9528
M. GRUDZIĄDZ	16	15	2688	121	120	2780	2774
M. TORUŃ	73	41	4896	284	209	6361	4683
M. WŁOCŁAWEK	35	21	2121	125	90	2816	2053
ALEKSANDROWSKI	31	12	875	59	37	1292	860
BRODNICKI	41	9	1112	100	49	2175	1175
BYDGOSKI	56	18	1838	149	90	3140	1989
CHEŁMIŃSKI	28	10	939	70	43	1419	934
GOLUBSKO-DOBZYŃSKI	33	7	495	59	21	1191	494
GRUDZIĄDZKI	30	7	509	45	21	933	486
INOWROCŁAWSKI	60	22	3174	198	133	4261	3050
LIPNOWSKI	44	11	692	85	32	1642	732
MOGILEŃSKI	23	11	848	66	45	1367	994
NAKIELSKI	54	16	1271	120	54	2493	1278
RADZIEJOWSKI	21	4	376	42	17	951	401
RYPIŃSKI	28	5	604	57	26	1175	573
SĘPOLEŃSKI	21	5	710	51	29	1119	689
ŚWIECKI	52	19	1714	134	78	2916	1818
TORUŃSKI	62	17	1297	136	57	2805	1226
TUCHOLSKI	41	7	750	73	32	1497	758
WĄBRZESKI	14	3	360	34	14	749	323
WŁOCŁAWSKI	48	13	1045	97	44	1939	1014
ŻNIŃSKI	32	13	1365	91	60	2124	1529
<i>gminy:</i>							
<i>Cekcyn</i>	5	1	98	9	5	202	127
<i>Gostycyn</i>	4	1	84	7	4	138	90
<i>Kęsowo</i>	8	1	46	9	1	194	24
<i>Lubiewo</i>	6	1	100	10	4	181	97
<i>Śliwice</i>	4	1	90	9	6	191	139
<i>Tuchola</i>	14	2	332	29	12	591	281

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Ze względu na różne formy opieki przedszkolnej, dokonywanie porównań pomiędzy powiatami lub gminami w zakresie stanu rozwoju bazy przedszkolnej, jest pozbawione sensu. W każdym z powiatów liczba placówek, w których odbywa się wychowanie przedszkolne jest znacznie większa od liczby typowych przedszkoli (w powiatach ziemskich różnica jest nawet kilkukrotna) – tych w większości gmin jest najczęściej 1-2. Pod względem liczby miejsc w przedszkolach – powiat nie wyróżnia się, ale warto zauważyć, że w większości powiatów większa jest rola przedszkoli w edukacji przedszkolnej – w powiecie tucholskim zaledwie około połowy dzieci uczęszcza do przedszkoli – najczęściej jest to około 2/3.

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJA
Szkoły podstawowe dla dzieci młodzieży w roku szkolnym 2011/12

Powiaty	Szkoły	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci ^z roku szkolnego 2010/11
województwo	695	9648	6603	121574	21392
M. BYDGOSZCZ	55	1218	840	17213	2981
M. GRUDZIĄDZ	15	305	248	5458	857
M. TORUŃ	33	802	481	10560	1748
M. WŁOCŁAWEK	18	448	292	6151	1090
ALEKSANDROWSKI	27	311	204	3440	588
BRODNICKI	37	426	302	5168	893
BYDGOSKI	35	455	362	7170	1135
CHEŁMIŃSKI	23	293	187	3253	562
GOLUBSKO- -DOBRZYŃSKI	24	296	169	2969	546
GRUDZIĄDZKI	28	277	182	2561	471
INOWROCŁAWSKI	52	722	493	8977	1595
LIPNOWSKI	32	377	278	4608	751
MOGILEŃSKI	22	236	174	2852	541
NAKIELSKI	37	428	309	5535	973
RADZIEJOWSKI	17	226	149	2458	431
RYPIŃSKI	23	276	184	2882	527
SĘPOLEŃSKI	22	256	149	2550	487
ŚWIECKI	43	509	339	6195	1052
TORUŃSKI	42	490	371	6751	1145
TUCHOLSKI	26	259	189	3167	576
WĄBRZESKI	13	175	117	2223	378
WŁOCŁAWSKI	43	494	343	5106	1270
ŻNIŃSKI	28	369	241	4327	795
<i>gminy</i>					
<i>Cekcyn</i>	3	31	24	411	70
<i>Gostycyn</i>	4	37	26	332	58
<i>Kęsowo</i>	3	16	16	274	62
<i>Lubiewo</i>	4	35	26	442	92
<i>Śliwice</i>	3	28	26	440	84
<i>Tuchola</i>	9	112	71	1268	210

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Powiat tucholski cechuje się dosyć dużą liczbą szkół podstawowych jeśli uwzględni liczbę mieszkańców i liczbę gmin, jednak jeśli uwzględni się powierzchnię powiatu, prezentuje najmniej korzystny wskaźnik (przeciętna powierzchnia obsługiwana przez szkołę jest najwyższa – jeśli jednak uwzględni się wskaźnik zalesienia, to sytuacja powiatu jest korzystniejsza). Szkoły podstawowe należy do infrastruktury, z której korzysta znaczna część mieszkańców i duże zagęszczenie placówek znacznie podnosi komfort korzystania (bo przeciętna odległość do szkoły jest wówczas niższa). Jednocześnie jednak większe szkoły gromadzą liczniejszą kadrę i najczęściej są lepiej wyposażone. W każdej z gmin funkcjonują co najmniej 3 szkoły podstawowe, a w stosunkowo niewielkich gminach Gostycyn i Lubiewo – nawet po 4 (w gminie Tuchola na 9 szkół, 4 działają w mieście). Teoretycznie najgorsza sytuacja w zakresie dostępności ma więc miejsce w gminie Cekcyn, gdzie przeciętna powierzchnia przypadająca na 1 placówkę jest największa.

Gimnazja dla młodzieży w roku szkolnym 2011/12

Powiaty	Szkoły	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci ^{z roku szkolnego 2010/11.}
W O J E W Ó D Z T W O	401	4453	3147	68752	23289
M. BYDGOSZCZ	59	562	445	9657	3312
M. GRUDZIĄDZ	13	195	139	3072	1006
M. TORUŃ	31	355	260	5876	1969
M. WŁOCŁAWEK	18	223	152	3576	1189
ALEKSANDROWSKI	14	133	87	1857	647
BRODNICKI	15	176	124	2832	970
BYDGOSKI	23	218	162	3565	1242
CHEŁMIŃSKI	13	140	88	1833	652
GOLUBSKO-DOBZYŃSKI	9	126	82	1812	590
GRUDZIĄDZKI	10	79	61	1371	464
INOWROCŁAWSKI	23	354	235	5374	1855
LIPNOWSKI	16	166	138	2818	887
MOGILEŃSKI	9	106	81	1744	578
NAKIELSKI	22	232	151	3181	1092
RADZIEJOWSKI	9	107	75	1524	567
RYPIŃSKI	8	96	73	1659	585
SĘPOLEŃSKI	12	77	71	1534	506
ŚWIECKI	23	246	168	3569	1223
TORUŃSKI	17	200	155	3228	1108
TUCHOLSKI	11	138	80	1819	600
WĄBRZESKI	9	98	59	1361	410
WŁOCŁAWSKI	23	290	147	2968	1039
ŻNIŃSKI	14	136	114	2522	798
<i>gminy</i>					
<i>Cekcyn</i>	1	12	9	226	86
<i>Gostycyn</i>	1	18	9	211	80
<i>Kęsowo</i>	2	32	9	179	58
<i>Lubiewo</i>	2	15	13	260	86
<i>Śliwice</i>	1	11	9	227	52
<i>Tuchola</i>	4	50	31	716	238

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Liczba gimnazjów w powiatach jest ściśle powiązana z liczbą gmin (w większości gmin wiejskich funkcjonują 1-2 gimnazja, w dużych gminach miejsko-wiejskich nawet kilka gimnazjów), a częściowo także z powierzchnią, ale ten czynnik musi być powiązany z dużą liczbą młodzieży w wieku gimnazjalnym (tzn. w gminach dużych powierzchniowo funkcjonuje więcej niż 1 gimnazjum, gdy liczba uczniów jest wystarczająco duża); także charakter sieci osadniczej ma wpływ na liczbę gimnazjów (w sytuacji gdy gmina nie jest zdominowana przez jedną dużą miejscowość, łatwiej utrzymywać więcej niż 1 gimnazjum). Liczba gimnazjów w powiecie tucholskim (11) jest niewielka, zwłaszcza jeśli odniesie się ją do powierzchni. Wprawdzie w innych powiatach o podobnej liczbie uczniów bywa ona mniejsza (jak w golubsko-dobrzyńskim – 9 szkół), jak i większa (jak w aleksandrowskim – 14 szkół) – jednak są to powiaty mniejsze powierzchniowo, a więc wskaźnik dostępności jest w nich korzystniejszy (przy podobnej liczbie uczniów, w powiecie aleksandrowskim przeciętnie każde gimnazjum obsługuje 3-krotnie mniejszą powierzchnię). W powiecie tucholskim zwraca uwagę, że duża powierzchniowo gmina Cekcyn ma tylko 1 gimnazjum, co oznacza, że przeciętna odległość do gimnazjum jest tu relatywnie najwyższa. Z kolei mała powierzchniowo gmina Kęsowo ma dwa gimnazja, a więc teoretyczne warunki dostępności do tej kategorii szkół są tu najlepsze.

Przeciętna powierzchnia powiatu przypadająca na 1 placówkę (w kilometrach kwadratowych)

powiat	szkoły podstawowe	gimnazja
aleksandrowski	17,6	33,9
brodnicki	28,1	69,3
bydgoski	39,9	60,7
chełmiński	22,9	40,5
golubsko-dobrzyński	25,5	68,1
grudziądzki	26,0	72,8
inowrocławski	23,6	53,3
lipnowski	31,8	63,5
mogileński	30,7	75,0
nakielski	30,3	50,9
radziejowski	35,7	67,4
rypiński	25,5	73,3
sępoleński	36,0	65,9
świecki	34,3	64,1
toruński	29,3	72,4
tucholski	41,3	97,7
wąbrzeski	38,6	55,8
włocławski	34,3	64,1
żniński	35,2	70,4
m.Bydgoszcz	3,2	3,0
m.Grudziądz	3,9	4,5
m.Toruń	3,5	3,7
m.Włocławek	4,7	4,7

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Szkoły zasadnicze zawodowe dla młodzieży w roku szkolnym 2011/12

Powiat	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci ^{z roku szkolnego 2010/11}
			ogółem	w tym klasa I	
WOJEWÓDZTWO	153	814	16054	6569	5556
Bydgoszcz	19	149	2354	958	780
Grudziądz	7	59	1232	540	334
Toruń	12	66	1309	536	422
Włocławek	9	61	1167	429	383
aleksandrowski	3	19	355	153	98
brodnicki	4	41	924	334	340
bydgoski	6	22	465	190	166
chełmiński	5	23	500	247	177
golubsko-dobrzyński	5	20	359	136	125
grudziądzki	1	5	100	42	57
inowrocławski	11	46	1238	547	437
lipnowski	2	19	441	182	134
mogileński	8	29	602	234	205
nakielski	14	50	873	385	326
radziejowski	5	34	361	136	117
rypiński	3	19	423	152	224
sępoleński	5	19	474	200	163

świecki	7	29	692	292	291
toruński	5	13	234	85	95
tucholski	6	24	597	246	206
wąbrzeski	2	13	254	100	93
włocławski	6	22	437	174	193
żniński	8	32	663	271	190

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Licea ogólnokształcące dla młodzieży w roku szkolnym 2011/12

Powiat	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci ^z szkolnego 2010/11
			ogółem	w tym klasa I	
WOJEWÓDZTWO	125	1042	28612	9276	9889
Bydgoszcz	29	227	5848	1811	2187
Grudziądz	6	62	1862	570	616
Toruń	15	193	5578	1861	1888
Włocławek	8	102	2888	915	1076
bydgoski	3	13	342	99	152
aleksandrowski	5	23	624	212	209
brodnicki	4	48	1311	494	393
chełmiński	3	19	457	144	143
golubsko-dobrzyński	1	15	311	102	123
grudziądzki	1	4	91	26	23
inowrocławski	8	68	2216	686	746
lipnowski	2	25	643	207	203
mogileński	4	24	634	193	197
nakielski	4	32	939	315	335
radziejowski	3	16	476	159	173
rypiński	3	24	635	209	189
sępoleński	2	15	406	131	145
świecki	5	32	805	284	274
toruński	4	18	415	143	120
tucholski	2	17	450	147	155
wąbrzeski	3	14	393	136	86
włocławski	4	22	513	192	150
żniński	6	29	775	240	306

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Licea profilowane dla młodzieży w roku szkolnym 2011/12

Powiat	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci ^z roku szkolnego 2010/11
			ogółem	w tym klasa I	
WOJEWÓDZTWO	20	61	1405	418	655
Bydgoszcz	3	9	213	87	91
Grudziądz	1	1	15	–	38
Toruń	1	3	43	11	22
Włocławek	4	21	481	138	140
aleksandrowski	–	–	–	–	–
brodnicki	1	2	41	–	27
bydgoski	–	–	–	–	–
chełmiński	–	–	–	–	–
golubsko-dobrzyński	1	1	20	–	23
grudziądzki	–	–	–	–	–
inowrocławski	1	1	28	28	–
lipnowski	1	4	97	28	31

mogileński	1	1	17	–	17
nakielski	2	4	95	30	42
radziejowski	1	7	179	65	28
rypiński	2	5	127	31	94
sępoleński	–	–	–	–	20
świecki	–	–	–	–	18
toruński	–	–	–	–	–
tucholski	–	–	–	–	–
wąbrzeski	1	2	49	–	51
włocławski	–	–	–	–	–
żniński	–	–	–	–	13

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Technika dla młodzieży w roku szkolnym 2011/12

Powiat	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci z roku szkolnego 2010/11
			ogółem	w tym klasa I	
WOJEWÓDZTWO	168	1321	32406	8903	7516
Bydgoszcz	36	295	7622	2175	1437
Grudziądz	8	89	2248	653	587
Toruń	12	160	4168	1171	925
Włocławek	7	126	2977	803	691
aleksandrowski	2	16	370	106	122
brodnicki	9	46	968	255	272
bydgoski	7	26	665	188	198
chełmiński	2	31	744	192	174
golubsko-dobrzyński	2	18	456	127	80
grudziądzki	1	3	61	23	23
inowrocławski	18	119	3057	763	826
lipnowski	3	33	749	191	165
mogileński	3	31	828	256	159
nakielski	10	43	1001	257	227
radziejowski	5	31	708	164	200
rypiński	4	34	869	250	205
sępoleński	7	19	510	143	163
świecki	7	51	999	283	202
toruński	2	29	476	125	133
tucholski	9	41	1067	281	283
wąbrzeski	2	18	408	126	117
włocławski	5	26	590	138	154
żniński	7	36	865	233	173

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Liczba i udział uczniów w poszczególnych typach szkół dla młodzieży w roku szkolnym 2011/12

powiat	Liczba uczniów				Udział uczniów (% ogółu)			
	Licea ogólnokształcące	Licea profilowane	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Licea ogólnokształcące	Licea profilowane	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe
WOJEWÓDZTWO	28612	1405	32406	16054	36,5	1,8	41,3	20,5
Bydgoszcz	5848	213	7622	2354	36,5	1,3	47,5	14,7
Grudziądz	1862	15	2248	1232	34,8	0,3	42,0	23,0
Toruń	5578	43	4168	1309	50,3	0,4	37,6	11,8
Włocławek	2888	481	2977	1167	38,4	6,4	39,6	15,5
aleksandrowski	342	0	370	355	32,1	0,0	34,7	33,3

brodnicki	624	41	968	924	24,4	1,6	37,9	36,1
bydgoski	1311	0	665	465	53,7	0,0	27,2	19,0
chełmiński	457	0	744	500	26,9	0,0	43,7	29,4
golubsko-dobrzyński	311	20	456	359	27,1	1,7	39,8	31,3
grudziądzki	91	0	61	100	36,1	0,0	24,2	39,7
inowrocławski	2216	28	3057	1238	33,9	0,4	46,8	18,9
lipnowski	643	97	749	441	33,3	5,0	38,8	22,8
mogileński	634	17	828	602	30,5	0,8	39,8	28,9
nakielski	939	95	1001	873	32,3	3,3	34,4	30,0
radziejowski	476	179	708	361	27,6	10,4	41,1	20,9
rypiński	635	127	869	423	30,9	6,2	42,3	20,6
sępoleński	406	0	510	474	29,2	0,0	36,7	34,1
świecki	805	0	999	692	32,3	0,0	40,0	27,7
toruński	415	0	476	234	36,9	0,0	42,3	20,8
tucholski	450	0	1067	597	21,3	0,0	50,5	28,2
wąbrzeski	393	49	408	254	35,6	4,4	37,0	23,0
włocławski	513	0	590	437	33,3	0,0	38,3	28,4
żniński	775	0	865	663	33,7	0,0	37,6	28,8

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

W strukturze szkół dla młodzieży działających na terenie powiatu, powiat tucholski zdecydowanie wyróżnia się bardzo dużym udziałem uczniów techników – jest jedynym powiatem, gdzie w tego typu szkołach uczy się ponad połowa uczniów. Skutkiem tego, bardzo mały jest udział uczniów liceów ogólnokształcących – pod tym względem powiat zajmuje ostatnią pozycję w województwie, a wskaźnik na terenie powiatu (zaledwie 21%) jest znacznie mniejszy od przeciętnej wojewódzkiej (ponad 36%). W skali całego województwa w zaniku są licea profilowane – już tylko powiatów prowadzi zajęcia w tego typu szkołach (tucholski się do nich nie zalicza). Wciąż duży jest odsetek uczniów zasadniczych szkół zawodowych – wynosi ponad 28% i jest to wartość raczej typowa (wprawdzie średnia wojewódzka jest znacznie niższa, bo zaniżają ją powiaty grodzkie, ale w większości powiatów ziemskich wskaźnik ten wynosi około 30%). Struktura kształcenia wg typów szkół, jaką obserwuje się w powiecie tucholskim – polegająca na odejściu od kształcenia ogólnego, na rzecz kształcenia zawodowego – jest powszechnie uważana za prawidłową i realizującą potrzeby rynku pracy.

Zdawalność matur - udział absolwentów otrzymujących świadectwo dojrzałości w liczbie absolwentów przystępujących do egzaminu (%)

Powiat	szkoły ponadgimnazjalne zawodowe						licea ogólnokształcące					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
KUJAWSKO-POMORSKIE	82,1	78,8	81,0	76,5	74,6	74,7	94,6	92,9	93,7	92,0	87,8	91,2
aleksandrowski	76,7	74,9	69,0	65,8	57,0	54,9	95,0	92,2	94,6	88,2	83,3	87,1
brodnicki	89,2	93,3	92,3	86,5	87,6	87,0	98,8	98,9	99,0	95,7	94,7	94,5
bydgoski	79,0	69,9	82,0	62,1	70,6	79,2	98,9	97,4	96,2	90,6	93,3	90,6
chełmiński	82,0	85,0	87,0	95,2	99,3	93,0	98,0	95,2	96,8	98,8	100,0	97,5
golubsko-dobrzyński	83,1	69,3	62,4	56,3	56,8	63,1	91,7	80,9	90,2	95,4	90,3	92,9
grudziądzki	0,0	33,3	0,0	100,0	75,0	94,1	94,1	97,4	100,0	94,9	80,0	93,5
inowrocławski	84,6	80,8	82,4	85,7	77,1	80,5	93,6	94,9	94,1	90,4	92,7	93,3
lipnowski	71,5	71,5	77,6	62,7	54,3	75,2	87,3	87,9	95,2	87,6	92,5	93,0
mogileński	86,2	88,3	89,7	91,9	70,1	89,9	97,1	97,0	95,3	91,6	94,1	93,6
nakielski	85,9	89,2	77,7	73,8	64,4	62,8	92,6	88,6	92,9	91,9	82,2	92,7
radziejowski	85,3	80,3	69,5	56,6	72,8	68,0	94,0	98,9	97,7	88,7	89,1	94,4
rypiński	90,6	91,6	91,2	67,4	77,5	77,8	99,6	100,0	98,6	92,9	95,4	86,1
sępoleński	77,8	87,0	72,1	74,0	68,1	62,1	94,2	95,0	99,0	94,7	91,9	89,1
świecki	80,0	68,4	83,2	73,6	72,4	65,1	89,3	92,8	92,3	92,3	69,6	88,3

toruński	62,2	64,2	70,0	62,0	60,2	69,4	77,7	68,8	80,1	83,3	60,8	69,3
tucholski	83,4	76,9	85,9	82,2	80,1	81,7	97,2	97,7	93,1	94,7	93,6	93,8
wąbrzeski	78,9	73,5	87,3	88,2	92,8	92,9	98,7	100,0	93,9	92,8	88,8	98,9
włocławski	87,9	86,4	81,7	66,0	75,2	59,8	95,1	93,2	92,2	89,8	87,9	93,4
żniński	85,9	77,6	82,6	80,7	72,9	77,4	88,8	87,7	85,5	84,2	78,2	82,5
m.Bydgoszcz	86,0	81,1	79,0	76,1	76,0	75,3	95,4	91,4	93,2	92,3	88,5	91,0
m.Grudziądz	80,6	80,2	82,6	83,7	81,3	82,6	91,4	91,2	90,4	90,5	72,7	88,8
m.Toruń	74,4	72,7	79,4	75,6	74,7	72,7	96,3	94,8	94,7	93,2	91,5	92,9
m.Włocławek	83,5	74,6	81,6	71,6	67,6	65,0	96,6	95,2	95,3	92,8	91,7	91,3
wartość min	0,0	33,3	0,0	56,3	54,3	54,9	77,7	68,8	80,1	83,3	60,8	69,3
wartość max	90,6	93,3	92,3	100,0	99,3	94,1	99,6	100,0	100,0	98,8	100,0	98,9
lokata tucholskiego	11	13	6	8	5	7	6	5	16	5	5	5
tucholski jako % średniej wojewódzkiej	101,6	97,6	106,0	107,5	107,4	109,4	102,7	105,2	99,4	102,9	106,6	102,9

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Powiat tucholski cechuje się dobrymi wynikami zdawalności egzaminów maturalnych. W przypadku szkół zawodowych wynoszą one ponad 80%, a w przypadku szkół ogólnokształcących – ponad 90%. Co ważne – zarówno w kategorii szkół zawodowych, jak i ogólnokształcących, praktycznie corocznie uzyskuje wyniki o co najmniej kilka procent wyższe od przeciętnej wojewódzkiej. Powiat utrzymuje wysokie pozycje na tle innych powiatów województwa. Szczególną poprawę widać w przypadku szkół zawodowych – gdzie w ciągu kilku lat zaszła duża zmiana i z bardzo niskich pozycji powiat awansował do czołówki powiatów.